

**UCHWAŁA NR XII/148/19
RADY MIEJSKIEJ W TRZEBNICY**

z dnia 20 grudnia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica
na lata 2020 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 506 ze zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 1507 ze zm.) Rada Miejska w Trzebnicy uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020 - 2030 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Trzebnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Trzebnicy

Mateusz Stanisz

Załącznik do uchwały Nr XII/148/19
Rady Miejskiej w Trzebnicy
z dnia 20 grudnia 2019 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030

Trzebnica 2019

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Uwarunkowania prac nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica	7
1.1. Prawne podstawy Strategii	7
1.2. Zgodność celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica z celami unijnych i polskich dokumentów strategicznych	8
1.3. Tryb przygotowania dokumentu	14
2. Diagnoza sytuacji społecznej wraz z prognozą zmian	17
2.1. Charakterystyka sfery społecznej Gminy Trzebnica	17
2.1.1. Podstawowe informacje o Gminie Trzebnica	17
2.1.2. Struktura demograficzna	18
2.1.3. Lokalny rynek pracy	25
2.1.4. Mieszkalnictwo i infrastruktura komunalna	28
2.1.5. Oświata i opieka nad dziećmi	31
2.1.6. Ochrona zdrowia	35
2.1.7. Kultura, sport i rekreacja	37
2.1.8. Bezpieczeństwo publiczne	42
2.1.9. Organizacje pozarządowe	44
2.2. Podmioty zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych	48
2.2.1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy	48
2.2.2. Pozostałe instytucje Gminy Trzebnica	67
2.2.3. Ponadgminne instytucje publiczne wspierające mieszkańców Gminy Trzebnica	74
2.2.4. Organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	78
2.3. Problemy społeczne i sposoby ich rozwiązywania w opinii mieszkańców	79
2.4. Wnioski z diagnozy. Analiza SWOT	90
3. Część prognostyczna	95
3.1. Misja społeczna Gminy Trzebnica	95
3.2. Cele strategiczne	96
3.3. Cele operacyjne, zadania oraz wskaźniki realizacji zadań	96
3.4. Sposób realizacji Strategii i ramy finansowe	103
3.5. Monitoring i ewaluacja Strategii	104
Podsumowanie	105

Aneksy	107
Aneks 1. Wzór narzędzia badawczego	107
Spis rysunków i tabel	115
Spis rysunków	115
Spis tabel	116

Wprowadzenie

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest podstawowym dokumentem strategicznym, stanowiącym narzędzie nowoczesnej pomocy społecznej, zapewniającym profesjonalną diagnozę problemów społecznych oraz wspierającym długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej.

Obowiązek przyjęcia i realizowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z ustawy z 12 marca 2014 roku o pomocy społecznej¹. Jednakże nie tylko sam obowiązek realizacji ustawowo nałożonych na Gminę zadań zdecydował o podjęciu prac nad dokumentem. Potrzeba przygotowania, przyjęcia i wdrażania strategii wynika z zaangażowania władz Gminy Trzebnica oraz instytucji samorządowych działających w sferze rozwiązywania problemów społecznych w pracę na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców poprzez diagnozowanie i rozwiązywanie kluczowych problemów społecznych i wzmocnienie aktywności społecznej. Dokument jest odpowiedzią na zmiany zachodzące w sferze społecznej i preferencje mieszkańców.

Ze względu na przypisanie przez ustawodawcę strategii rozwiązywania problemów społecznych do obszaru pomocy społecznej niniejszy dokument obejmuje szeroko rozumianą sferę społeczną będącą obszarem działań instytucji pomocy społecznej, a więc pomoc społeczną, wsparcie rodziny, przeciwdziałanie przemocy przy problematykę uzależnień. Nie uwzględniono w niej natomiast problemów związanych z odrębnymi obszarami sfery społecznej, jak np. ochrona zdrowia, oświata czy kultura, sport i rekreacja.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 przyjęto podejście aktywizacyjne – oferowane mieszkańcom wsparcie w rozwiązywaniu ich problemów powinno doprowadzić do usamodzielnienia jednostek i rodzin oraz przeciwdziałać występowaniu trudnych sytuacji życiowych w przyszłości. Ważnym założeniem jest połączenie działalności instytucji samorządowych, a także innych podmiotów wspierających ich prace – m.in. organizacji pozarządowych i kościołów, dla lepszej realizacji celów.

Strategia składa się z dwóch zasadniczych części: diagnozy sytuacji społecznej w Gminie Trzebnica oraz części prognostycznej. Zostały one poprzedzone przedstawieniem założeń metodycznych związanych z pracami nad dokumentem – podstaw prawnych Strategii oraz trybu przygotowania dokumentu. W części diagnostycznej dokonano charakterystyki sfery

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2018 r., poz. 1508)

społecznej w Gminie, przeprowadzono diagnozę występowania problemów społecznych wraz z prognozą zmian oraz analizę działania instytucji odpowiadających za pracę na rzecz osób potrzebujących w Gminie Trzebnica. Analiza uzupełniona została wynikami badań empirycznych dotyczących poglądów mieszkańców na problemy społeczne oraz preferencji w zakresie ich rozwiązywania. W części prognostycznej określono misję społeczną Gminy Trzebnica, cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki planowanych działań (zadania). Wskazano także na sposób realizacji Strategii i jej ramy finansowe.

Oddając w ręce mieszkańców Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 mamy nadzieję, że przyczyni się ona do realizacji społecznej misji Gminy, a dzięki realizacji zaplanowanych celów poprawi jakość życia mieszkańców. Jednocześnie pragniemy podziękować wszystkim, którzy zaangażowali się w proces przygotowania dokumentu. Dziękujemy za czas poświęcony na zebranie danych i informacji, udział w badaniach empirycznych i spotkaniach konsultacyjnych, za merytoryczny wkład, dzięki któremu udało się przeprowadzić pełną diagnozę sytuacji w Gminie Trzebnica, zaplanować cele i działania strategiczne.

1. Uwarunkowania prac nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica

1.1. Prawne podstawy Strategii

Prawną podstawę przyjmowania oraz realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi ustawa z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej². W art. 17 ust. 1 ustawa wskazuje, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia jest więc dokumentem nadrzędnym, który powinien integrować przyjmowane przez gminę programy działań w sferze społecznej.

Ustawa określa również zawartość strategii. Dokument powinien – zgodnie z wymogami ustawowymi – zawierać: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, a także wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych musi realizować główne założenia, wartości i zasady pomocy społecznej. Uwagę szczególną należy zwrócić na konstytucyjne zasady sprawiedliwości społecznej i solidarności społecznej³. W sferze rozwiązywania problemów społecznych wiąże się to ze stwarzaniem równych szans, przywracaniem samodzielności, zapewnianiem opieki i godnej egzystencji, w imię współodpowiedzialności za funkcjonowanie jednostek i rodzin⁴.

Przyjęcie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych doprowadzić powinno do realizacji głównego celu pomocy społecznej, a więc umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Przy tym konieczna jest realizacja trzech założeń dodatkowych. Po pierwsze, jest to ochrona godnej egzystencji. Godność człowieka jest w kontekście pomocy społecznej i wsparcia społecznego szczególnie

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy..., op. cit.

³ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483).

⁴ I. Sierpowska, *Prawo pomocy Społecznej*, Wolters Kluwer, Warszawa 2011, str. 44.

istotną wartością, wymagającą poszanowania i ochrony. W sposób szczególny dotyczy to również godności osób niesamodzielnych, wymagających pomocy służb społecznych, np. dzieci, osób starszych czy niepełnosprawnych. Poszanowanie godności związane jest z dążeniem do umożliwienia wszystkim mieszkańcom zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb oraz życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Po drugie, to założenie o prewencyjności systemu pomocy społecznej. Powinien on nie tylko rozwiązywać problemy, ale również zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym. Po trzecie, cel aktywizacyjny wsparcia społecznego. Intencją podejmowanych działań strategicznych jest to, aby osoby i rodziny korzystające ze wsparcia współdziałały w rozwiązywaniu ich trudnych sytuacji życiowych.

Ustawa z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej⁵ zwraca również uwagę na obowiązek współpracy administracji publicznej, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Takie działania, wdrażane również w Gminie Trzebnica, mają się przyczynić do bardziej efektywnej realizacji zadań publicznych.

12. Zgodność celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica z celami unijnych i polskich dokumentów strategicznych

Cele i zadania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 zgodne są z celami innych dokumentów strategicznych, wśród których wskazać można m.in.:

1. *Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020*

Program rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej na lata 2010 – 2020 przyjęta w 2010 roku przez Komisję Europejską. Realizacja strategii ma przyczynić się do wzrostu zatrudnienia, poprawy produktywności i spójności społecznej. Strategia ma stworzyć warunki, dzięki którym rozwój gospodarczy będzie bardziej służył zrównoważonemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi. Ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem. Strategia zawiera również siedem tzw. inicjatyw przewodnich, w oparciu, o które Unia Europejska i władze państw członkowskich będą nawzajem uzupełniać swoje działania

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy..., op. cit.

w kluczowych dla strategii obszarach, takich jak: innowacje, gospodarka cyfrowa, zatrudnienie, młodzież, polityka przemysłowa, ubóstwo i oszczędne gospodarowanie zasobami. Inne instrumenty unijne, takie jak jednolity rynek europejski, budżet UE oraz plan działań zewnętrznych UE również przyczyniają się do realizacji celów strategii⁶. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 ze swej istoty podejmuje działania realizujące jej cele na rzecz rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, głównie poprzez wieloaspektowe działania na rzecz zmniejszania zasięgu ubóstwa, walki z bezrobociem, wspierania zatrudnienia, włączenia społecznego grup zagrożonych wykluczeniem (osób niesprawnych, niesamodzielnych, osób w podeszłym wieku oraz rodzin z problemami). Działania zaplanowane w Strategii przyczynią się do realizacji założonych w *Strategii Europa 2020* celów, takich jak: wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza poprzez ograniczanie ubóstwa, wzrost wskaźnika zatrudnienia i zmniejszenie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę.

2. *Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju*

Jest to dokument rządu RP o charakterze analitycznym i rekomendacyjnym. Określa on główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku. Głównym celem jest poprawa jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwoli na modernizację kraju. Wytyczone działania obejmują trzy obszary: konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa⁷. Strategia realizuje szczególnie cel 6. *Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”*.

3. *Strategia Rozwoju Kraju 2020*

Celem głównym Strategii Rozwoju Kraju 2020 jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Jest to strategia rozwojowa

⁶ http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_PL_ACT_part1_v1.pdf z dnia 2018-04-14.

⁷ <http://polska2030.pl/dlugookresowa-strategia-rozwoju-kraju-polska-2030-trzecia-fala-nowoczesnosci/> z dnia 2018-04-14.

w średnim horyzoncie czasowym, wskazująca strategiczne zadania państwa, których podjęcie jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020- 2030 przyczyni się do realizacji III obszaru strategicznego: *Spójność społeczna i terytorialna* i jego celów: celu III.1. *Integracja społeczna*, a także częściowo celu III.2. *Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych*. Realizacja kluczowego z perspektywy rozwiązywania problemów społecznych celu III.1. *Integracja społeczna* będzie miała miejsce poprzez kierunki interwencji, uznawane w Strategii Rozwoju Kraju 2020 za priorytetowe, takie jak: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych⁸.

4. *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*

Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych SRKL odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020 – 2030 wpisuje się w cele *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2000*, przede wszystkim cel 3. *Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym*, ale również cel 2 *Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych*⁹.

5. *Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 Nowy wymiar aktywnej integracji*

Jest programem rozwoju i stanowi tym samym dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju – „Strategii Rozwoju Kraju 2020” oraz Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz innych strategii rozwoju. Celem dokumentu jest przedstawienie projektowanej polityki państwa w zakresie walki

⁸ <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20120000882/O/M20120882.pdf> z dnia 2018-04-14

⁹ <https://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/> z dnia 2018-04-14.

z ubóstwem i wykluczeniem społecznym w ramach warunku 9 Wspólnych Ram Strategicznych. W kontekście nowej metodologii programowania rządu, za istotny element uznano wyodrębnienie problematyki ubóstwa i wykluczenia społecznego, jako część krajowych działań budowy Europejskiego Modelu Społecznego. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020 – 2030 realizuje on wszystkie priorytety tego Programu: I. *Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży*, II. *Zapewnienie spójności działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych dzieci i młodzieży*, III. *Aktywna integracja w społeczności lokalnej*, IV. *Bezpieczeństwo i aktywność osób starszych*, V. *Zapobieganie niepewności mieszkaniowej i przeciwdziałania bezdomności*, oraz VI. *Zarządzanie i zmiany strukturalne systemu integracji społecznej*¹⁰.

6. *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020*

Głównym celem rozwojowym Dolnego Śląska jest nowoczesna gospodarka i wysoka jakość życia w atrakcyjnym środowisku. Z perspektywy rozwiązywania problemów społecznych istotny jest przede wszystkim cel 7. Strategii Wojewódzkiej: *Włączenie społeczne*, podnoszenie poziomu i jakości życia, a także częściowo cel 6. *Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników*.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 podejmując działania w zakresie terytorialnego wymiaru polityki rozwoju wskazała na obszary integracji oraz interwencji na terenie Dolnego Śląska. Obszary integracji to podstawowe obszary województwa, charakteryzujące się zróżnicowanymi uwarunkowaniami rozwoju, wynikającymi z warunków geograficznych, sytuacji społeczno-gospodarczej i zaszłości historycznej. Gmina Trzebnica usytuowana została we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym¹¹. Obszary interwencji to sfery występowania szczególnych zjawisk lub specyficznych procesów, co rodzi konieczność prowadzenia działań interwencyjnych. Za taki obszar uznany został Wrocławski Obszar Funkcjonalny, który obejmuje Wrocław i obszar, który posiada z nim silne powiązania funkcjonalne, w tym Gminę Trzebnica. Wyzwaniem dla tego obszaru jest zintegrowane zarządzanie, optymalne wykorzystanie potencjału intelektualnego, gospodarczego, kulturalnego i przyrodniczego.

¹⁰ <https://www.mpips.gov.pl/bip/akty-prawne/programy/krajowy-program-przeciwdzialania-ubostwu-i-wykluczeniu-spoecznemu-2020-nowy-wymiar-aktywnej-integracji/> z dnia 2018-04-14

¹¹ <http://bip.um.wroc.pl/arttykul/309/5852/zintegrowane-inwestycje-terytorialne-wroclawskiego-obszaru-funkcjonalnego> z dnia 2018-05-07

7. *Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego*

W kontekście spójności społecznej oraz integracji terytorialnej obszaru metropolitalnego istotne są działania podejmowane w ramach *Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF)*¹². Celem ZIT jest m.in. realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy obszarów metropolitalnych oraz sprzyjanie ich rozwojowi współpracy i integracji, przede wszystkim tam, gdzie skala problemów związanych z brakiem współpracy i komplementarności działań różnych jednostek administracyjnych jest największa. *Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych WrOF* wskazuje na 3 cele integracyjne – przestrzenny, gospodarczy i społeczny. Cel 3. Zintegrowanie społeczne WrOF obejmuje priorytety i działania, powiązane z celami i zadaniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica, które mogą być realizowane w ramach ZIT. Szczególnie wskazać tu należy na priorytet 3.1. *Poprawa jakości życia mieszkańców i spójność społeczna na terenie WrOF* oraz 3.2. *Poprawa dostępności i jakości usług społecznych i zdrowotnych na terenie WrOF oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu we WrOF*.

8. *Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014 – 2020 (DSIS)*

Celem głównym DSIS¹³ jest zapewnienie mieszkańcom województwa dolnośląskiego wysokiej jakości życia, dopasowanie usług społecznych do potrzeb mieszkańców oraz integracja społeczna. Cel ten realizowany jest w ramach czterech obszarów strategicznych, które są wzajemnie ze sobą powiązane i komplementarne wobec siebie. Te obszary to: Wsparcie, Aktywizacja, Integracja i Współdziałanie. Obszar Wsparcie obejmuje zespół działań skierowanych na pomoc i wyrównywanie szans życiowych określonych kategorii społecznych, pomoc w funkcjonowaniu w środowisku i realizowaniu funkcji społecznych. Składają się na niego następujące priorytety:

1. *Wzmacnianie potencjału rodzin dolnośląskich*, 2. *Rozwój usług społecznych mających na celu wsparcie osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym*,
3. *Przeciwdziałanie uzależnieniom*, 4. *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie*. Wszystkie priorytety są realizowane w zadaniach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

¹² <https://zitwrof.pl/wp-content/uploads/2016/04/Strategia-Zintegrowanych-Inwestycji-Terytorialnych-Wroclawskiego-Obszaru-Funkcjonalnego-wraz-z-pozytywnymi-opiniami.pdf> z dnia 2018-05-07.

¹³ <http://www.dops.wroc.pl/strategia2020.php> z dnia 2018-05-07.

Gminy Trzebnica. Obszar Aktywizacja DSIS obejmuje działania o charakterze aktywizacyjnym, w szczególności skierowane do osób bezrobotnych. Przyjęto tutaj priorytety: 5. *Aktywizacja społeczna osób starszych*, 6. *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu osób niepełnosprawnych*, 7. *Rozwój sprzyjający wykorzystaniu zasobów na rynku pracy*, 8. *Promocja aktywnej polityki społecznej jako narzędzia integracji społecznej*. Również te priorytety znajdują swoje odzwierciedlenie w Strategii Trzebnicy. Obszar *Integracja* to z kolei działania sprzyjające kapitałowi społecznemu, obywatelskości, generowaniu dobrych praktyk i innowacyjnych rozwiązań. Tutaj DSIS wskazuje na priorytety: 9. *Wsparcie idei społeczeństwa obywatelskiego* oraz 10. *Pobudzanie i promowanie innowacji w obszarze polityki społecznej*. Te działania również będą realizowane, szczególnie poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, kościołami, a także mieszkańcami. Obszar *Współdziałanie* nastawiony jest natomiast na kreowanie sieci współpracy na rzecz integracji społecznych oraz dbanie o wysokie kompetencje kadr służb społecznych. Przyjęto w tym zakresie priorytet 11. *Doskonalenie jakości systemu usług społecznych*, który będzie wykonywany poprzez wieloaspektową współpracę gminnych służb publicznych oraz współdziałanie z innymi samorządami.

9. *Strategia rozwoju Powiatu Trzebnickiego 2016-2022*

Zważywszy na systemowe usytuowanie powiatów w samorządowym podziale terytorialnym kraju, zwrócono uwagę, iż ich kompetencje i zadania dotyczą różnych obszarów życia społecznego. W związku z tym, tworząc cele strategiczne i operacyjne, uwzględniono tę specyfikę oraz sformowano je w sposób szeroki, umożliwiając dostosowanie ich do zmieniających się warunków. Działania Gminy Trzebnica wpisują się w Cel strategiczny III *Rozwój społeczny i aktywizacja mieszkańców powiatu* Cel operacyjny 1 -*Rozwój opieki dla osób starszych (polityka senioralna) i osób niepełnosprawnych*. Zareagowały na zmianę sytuacji demograficznej i dostosowują ofertę usług społecznych. W zakresie pomocy osobom starszym korzystającym z programu Senior-WIGOR. Dzienny Dom Senior – WIGOR został oddany do użytku w grudniu 2016 r. w wyniku realizacji przez Gminę Trzebnica zadania współfinansowanego ze środków MRPiPS pn. „Utworzenie Dziennego Domu Senior – WIGOR przy ul. Księdza Bochenka w Trzebnicy”. Działalność bieżąca Dziennego Domu „Senior-WIGOR” polega na realizacji podstawowych usług mających na celu udzielanie pomocy w czynnościach dnia codziennego oraz na zapewnieniu minimum jednego posiłku, w szczególności gorącego, a także innych usług wspomagających, dostosowanych do potrzeb seniorów.

10. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Trzebnickiego na lata 2014-2022*

Najważniejszym celem Strategii¹⁴ jest opracowanie spójnego systemu rozwiązań, który zniweluje obecne problemy oraz przyczyni się do poprawy warunków życia każdego mieszkańca powiatu trzebnickiego. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 wpisuje się w cele i zadania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Trzebnickiego na lata 2014-2022*. Przyczyni się ona do realizacji celu strategicznego 1 – *Tworzenie Zintegrowanego Systemu Pomocy Społecznej* w zakresie dalszej profesjonalizacji kadry pomocy społecznej, podnoszenia jakości usług oferowanych przez jednostki pomocy społecznej, lepsze wykorzystaniem posiadanych zasobów. Realizacja Strategii Gminy Trzebnica będzie wpisywać się także w cel strategiczny 2 – *Budowanie spójnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i osób starszych należy zmienić poprzez zwiększanie świadomości społeczności na temat osób niepełnosprawnych i ich potrzeb, podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych i osób starszych oraz umożliwianie szerszego dostępu osób niepełnosprawnych i korzystania z takich samych usług społecznych, jak ma to miejsce w przypadku osób pełnosprawnych. Cel strategiczny 3 – *Wspieranie rodzin w sprawowaniu opieki nad dzieckiem, rozwijanie pieczy zastępczej oraz aktywizacja i integracja pełnoletnich wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze* realizowany będzie poprzez wdrażanie gminnego programu promującego rodzinę oraz postawy prorodzinne a także intensywną pracę socjalną w rodzinach należących do środowisk z „grupy ryzyka”.*

13. Tryb przygotowania dokumentu

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 powstała przy szerokim udziale władz Gminy w ramach prac prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz lokalnej społeczności, a także wsparciu ekspertów zewnętrznych Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej, którzy pomogli w przygotowaniu badań empirycznych.

¹⁴ <https://bip.powiat.trzebnica.pl/Article/id,59.html> z dnia 2018-05-07.

Prace nad dokumentem rozpoczęły się w kwietniu 2018 roku. Obejmowały one: zebranie niezbędnych danych i informacji, analizę danych statystycznych i informacji otrzymanych od instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych, przeprowadzenie i opracowanie badań empirycznych, przygotowanie i konsultacje Strategii.

Burmistrz Gminy Trzebnica zarządzeniem nr 39/2018 powołał Zespół ds. opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnicy na lata 2020-2030. W skład zespołu weszli przedstawiciele jednostek gminnych i pracownicy Urzędu Miejskiego w Trzebnicy oraz przedstawiciele instytucji i organizacji, którzy działają w sferze rozwiązywania problemów społecznych:

- Iwona Grobelna – p.o. dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy,
- Grażyna Wojtkowska – kierownik Działu Usług Socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy,
- Magdalena Sobczak – specjalista pracy socjalnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy,
- Iwona Durbajło – Naczelnik Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Trzebnicy, Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Pełnomocnik Burmistrza ds. Organizacji Pozarządowych,
- Krystyna Haładaj – Naczelnik Wydziału Oświaty Urzędu Miejskiego w Trzebnicy,
- Iwona Adamczyk – samodzielne stanowisko ds. Zarządzania Kryzysowego OC Urzędu Miejskiego w Trzebnicy,
- Krzysztof Zasieczny – Komendant Straży Miejskiej w Trzebnicy,
- Helena Jaworska – Przewodnicząca Zarządu Rejonowego Związku Emerytów i Rencistów w Trzebnicy,
- Irena Kowalska – Prezes Zarządu Powiatowego Koła Polskiego Związku Niewidomych w Trzebnicy,
- Maria Półtorakiewicz – Członek Zarządu Powiatowego Koła Polskiego Związku Niewidomych w Trzebnicy,
- Piotr Dwojak – podkomisarz Komendy Powiatowej Policji w Trzebnicy.

Prace nad Strategią trwały w trybie ciągłym. Od kwietnia 2018 r. w trakcie pracy nad strategią przeprowadzono 4 spotkania konsultacyjne, podczas których wyłoniono najważniejsze problemy w ramach dziedzin planowania strategicznego, przeprowadzono grupową analizę społeczno-gospodarczych uwarunkowań Strategii na podstawie zebranych danych zastanych oraz diagnozę problemów społecznych i zidentyfikowano najważniejsze problemy społeczne na podstawie zebranych danych zastanych i wyników badań. Na jednym ze spotkań wyłoniono analizę SWOT oraz przeprowadzono dyskusję nad rolą organizacji

pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych. Następnie wyłoniono kierunki priorytetowe w obrębie dziedzin planowania strategicznego, wypracowano misję i cele Strategii, opracowano podstawy do zaplanowania działań umożliwiających efektywne wdrożenie SRPS, wypracowano założenia do prowadzenia monitoringu i ewaluacji SRPS. Zarządzeniem Nr OR.0050.117.2019 Burmistrza Gminy Trzebnica z dnia 17 września 2019 roku w sprawie zmiany zakresu obowiązywania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2028, zmienić się zakres opracowywanej przez Zespół ds. opracowania Strategii w ten sposób, że zakres opracowanej Strategii obejmuje lata 2020-2030. W połowie listopada 2019 r. przekazano projekt Strategii do konsultacji społecznej. Zespół przyjął projekt SRPS po uwzględnieniu uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych. Prace zakończono na początku grudnia 2019 roku przygotowując ostateczną wersję Strategii.

Dokument przyjmuje horyzont czasowy na lata 2020-2030. Zastępuje Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2006-2020, której ewaluacja przyczyniła się do określenia celów i zadań nowego dokumentu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 stanowi nadrzędny dokument w sferze społecznej, a jej uszczegółowienie stanowią przyjmowane systematycznie, w krótszym horyzoncie czasowym, programy działań. Tworzy to spójny system planowania strategicznego w sferze społecznej. Do kluczowych programów Gminy Trzebnica należą:

- Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Trzebnica na lata 2018-2020,
- Gminny Program wspierania Osób Niepełnosprawnych, Niesamodzielnych oraz w Podeszłym Wieku na lata 2018-2022,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Trzebnica na rok 2019,
- Program Osłony w Zakresie Dożywania „Pomoc Gminy Trzebnica w zakresie dożywania” na lata 2019– 2023.

Planowość działań w sferze społecznej zakłada, że programy działań będą przyjmowane również w następnych latach tak, aby zapewnić ciągłość planowania strategicznego i realizację wytyczonych przez niniejszą Strategię celów.

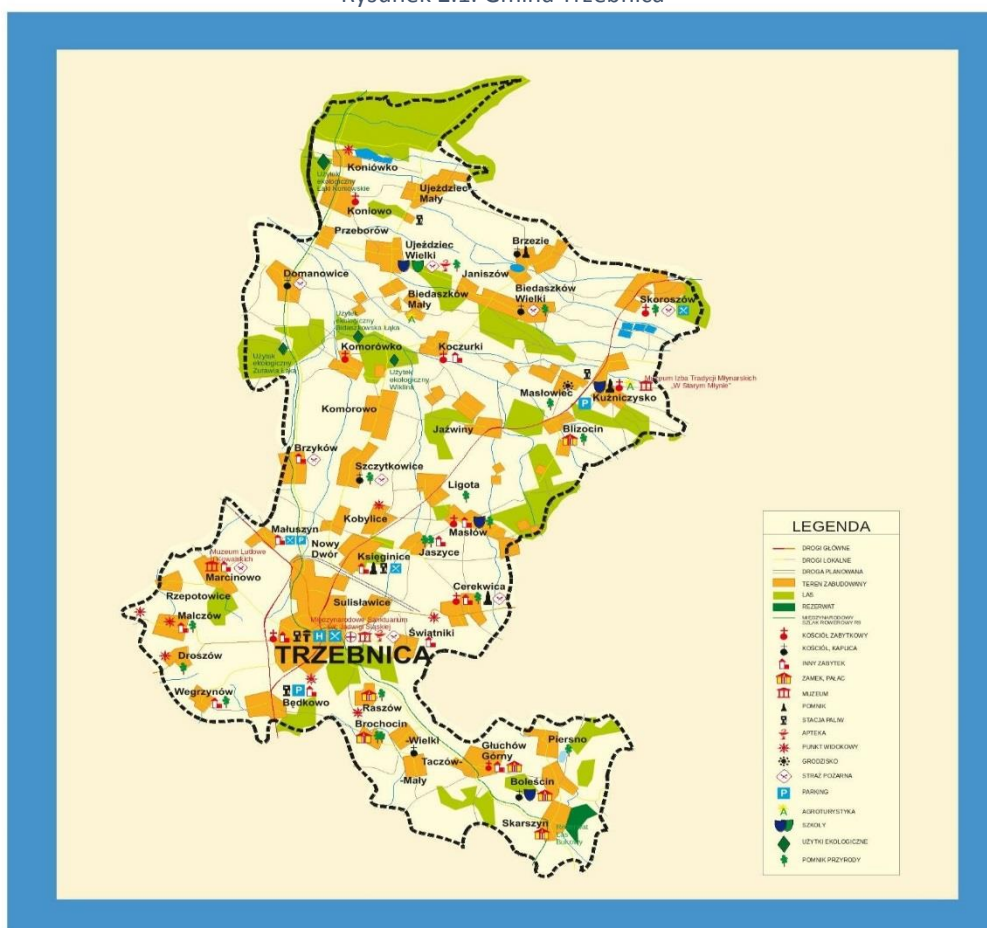
2. Diagnoza sytuacji społecznej wraz z prognozą zmian

2.1. Charakterystyka sfery społecznej Gminy Trzebnica

2.1.1. Podstawowe informacje o Gminie Trzebnica

Gmina Trzebnica położona jest w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego. Jest jedną z sześciu gmin powiatu trzebnickiego. Gmina Trzebnica jest gminą miejsko-wiejską o powierzchni 200,2 km² z czego 8,4 km² obejmuje obszar miasta. Sieć osadniczą tworzą miasto Trzebnica i 42 wsie. Gmina Trzebnica graniczy: od wschodu z Gminą Zawonia; od zachodu z Gminami: Oborniki Śląskie, Prusice; od północy z Gminami Milicz, Żmigród; od południa z Gminami Długołęka, Wisznia Mała.

Rysunek 2.1. Gmina Trzebnica

Źródło: Punkt Informacji Turystycznej w Trzebnicy

Gminę Trzebnica cechuje niezwykle atrakcyjne położenie. W tym zakresie wskazać należy przede wszystkim na bezpośrednią bliskość miasta Wrocław oraz dobrą sieć komunikacyjną, którą tworzą droga krajowa nr 5 relacji Wrocław-Poznań oraz trasa ekspresowa S-5.

Gmina leży na terenie niejednorodnym morfologicznie. Północ Gminy tworzy Kotlina Żmigrodzka, a południe – Wzgórza Trzebnickie. Wzgórza Trzebnickie stanowią środkową część Wału Trzebnickiego. Tworzą wyraźny łuk otaczający od południa Kotlinę Żmigrodzką dochodząc w Farnej Górze do 257 m n.p.m. Trzebnica znajduje się pośrodku Wzgórz Trzebnickich, które tworzą pas wzniesień morenowych ciągnący się przez około 60 km. Główny Wał Wzgórz Trzebnickich zaznacza się wyraźnie i jest otoczony obszarami nizinnymi – od południa pradoliną Odry i od północy pradoliną Baryczy. Najwyższym ich wzniesieniem jest Ciemna Góra (258,3 m n.p.m). Wzgórza Trzebnickie wraz ze Wzgórzami Twardogórskimi potocznie nazywane są Kocimi Górąmi. Najwyższym wzniesieniem górującym nad miastem, z którego rozciąga się malownicza panorama na miasto jest Winna Góra (219 m n.p.m.), zwana potocznie Kocią Górą lub Kociakiem. Gmina w całości wchodzi w skład strefy obszarów rolniczych z dominującymi funkcjami ochronny walorów środowiska oraz turystyczno-rekreacyjnymi¹⁵.

Ze względu na strukturę użytkowania gruntów, charakter gminy określa się jako rolniczo-sadowniczy. Użytki rolne stanowią ponad 75,0% jej powierzchni, grunty orne blisko 73,0% użytków rolnych, a użytki zielone – 19,5%. Sady – charakterystyczny element krajobrazu gminy, stanowiące ponad 3,0% powierzchni użytków rolnych w gminie, stanowią 66,1% powierzchni sadów w powiecie. Lasy pokrywają około 16,9% powierzchni gminy. Łączna powierzchnia obszarów prawnie chronionych stanowi 4,1% obszaru gminy, z czego 94,0% wchodzi w skład parku krajobrazowego „Doliny Baryczy”. Pozostały obszar obejmuje teren rezerwatu przyrody „Las Bukowy w Skarszynie” i użytków ekologicznych. Na terenie gminy sklasyfikowane są 102 pomniki przyrody.

Rolniczo-sadowniczy charakter gminy jest uzupełniany w ostatnich latach przez liczne inwestycje, wykorzystujące potencjał gminy i jej mieszkańców. Atrakcyjne ukształtowanie terenu gminy oraz liczne walory turystyczne wpływają na rozwój sportu i rekreacji, jak i różnych form turystyki w regionie.

212 Struktura demograficzna

Spółeczność gminy tworzą jej mieszkańcy i to oni stanowią potencjał demograficzny. Zasadniczy wpływ na kształt polityki społecznej, zarówno w całym województwie

¹⁵ <http://turystyka.trzebnica.pl/28/polozenie-geograficzne.html> z dnia 2018-04-04

dolnośląskim, jak i w gminie Trzebnica, mają procesy demograficzne, które uwidoczniły się i nasiliły w ostatnich latach. Do tych procesów zaliczamy:

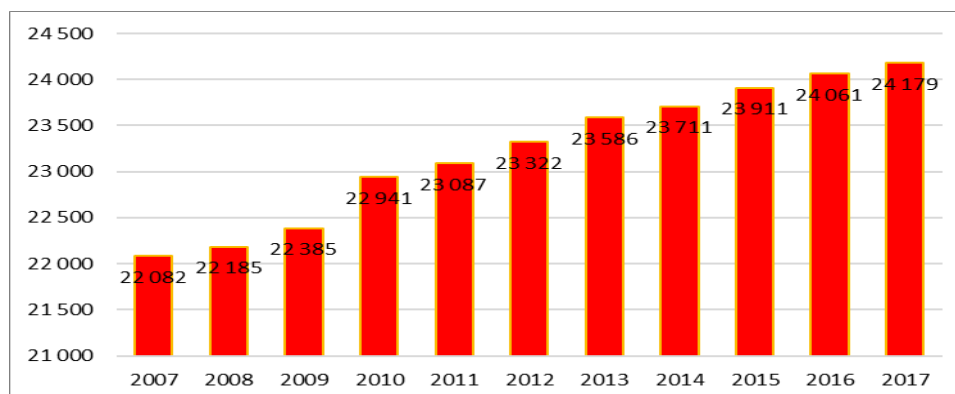
- zmieniony model rodziny (małodzieństwo rodzin, samotne rodzicielstwo),
- przyrost naturalny,
- malejąca dzietność,
- migracje wewnętrzne i zagraniczne (duża mobilność)¹⁶.

Dane statystyczne z zakresu demografii dotyczące populacji mieszkańców gminy Trzebnica, zawarte w poniższych tabelach i wykresach, ujawniają wiele ciekawych informacji.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. na terenie Gminy Trzebnica zamieszkiwało 24 306 osób.

W ostatnich dziesięciu latach obserwujemy wzrost liczby ludności Gminy – przybyło 2 097 mieszkańców. Wzrost spowodowany jest atrakcyjnością Gminy jako miejsca do zamieszkania, które przyciąga zarówno mieszkańców Wrocławia jak i okolicznych gmin.

Wykres 2.1 Liczba ludności w Gminie Trzebnica w latach 2007-2017

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl z dnia 03.09.2018

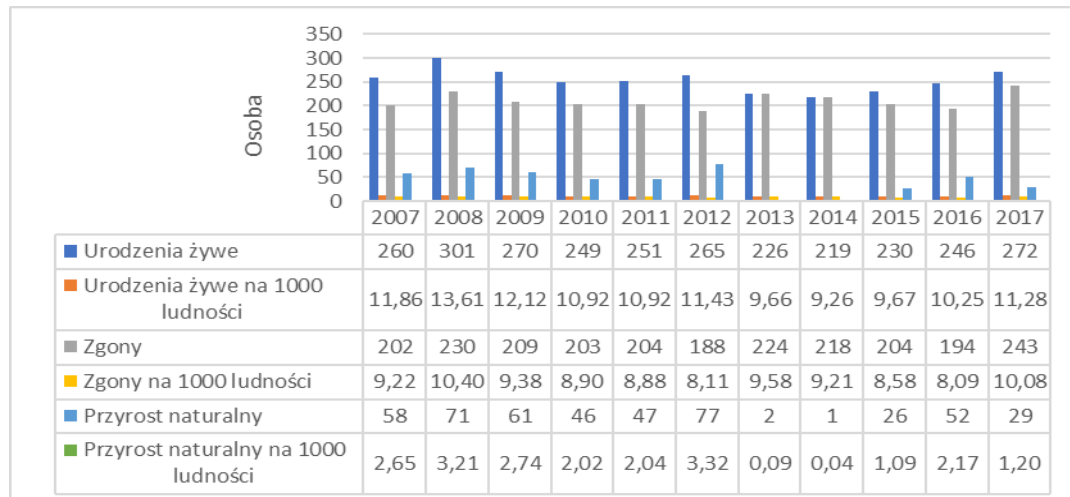
Główne czynniki wpływające na liczbę ludności to ruch naturalny (urodzenia i zgony) oraz migracje. Analiza ruchu naturalnego ludności, przedstawiona na wykresie 2.1, wskazuje, że od roku 2007 w Gminie Trzebnica obserwujemy dodatni przyrost naturalny, a więc nadwyżkę urodzeń nad liczbą zgonów.

¹⁶

[http://repozytorium.amu.edu.pl:8080/bitstream/10593/2161/1/www.teologiaimoralnosc.amu.edu 7 Balicki .pdf](http://repozytorium.amu.edu.pl:8080/bitstream/10593/2161/1/www.teologiaimoralnosc.amu.edu%207%20Balicki.pdf) z dnia 19.02.2019 r.

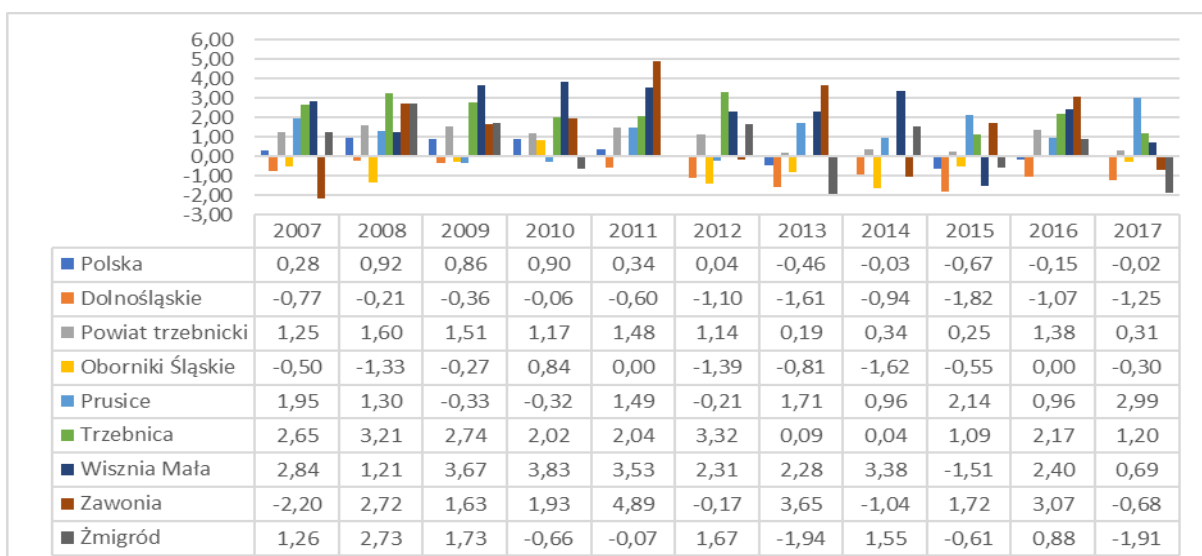
Tabela 2.1 Ruch naturalny ludności w Gminie Trzebnica w latach 2007-2017

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl z dnia 03.09.2018

Ta nadwyżka wykazuje jednak wahania w poszczególnych latach, stąd nie sposób wskazać tu na jednoznaczny trend. Szczególną uwagę zwrócić należy na wysoką liczbę urodzeń i małą liczbę zgonów. Trzebnica pozytywnie odznacza się pod tym względem na tle kraju i regionu, co skutkuje wyróżniającym Gminę dodatnim przyrostem naturalnym na 1000 ludności tab. 2.1. W 2017 roku ujemny przyrost naturalny cechuje prawie wszystkie gminy powiatu trzebnickiego. Gmina Trzebnica dominuje na tle innych gmin, ponieważ przez ostatnie 10 lat przyrost naturalny był zawsze dodatni.

Tabela 2.2 Przyrost naturalny na 1000 ludności

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl z dnia 03.09.2018

Wzrost liczby ludności w Gminie wywołany jest przede wszystkim przez ruchy migracyjne. W latach 2007-2017 obserwujemy jednoznacznie pozytywne trendy migracyjne – liczba

zameldowań znacząco przekracza liczbę wymeldowań (tabela 2.3). Do Trzebnicy migruje przede wszystkim ludność zamieszkała wcześniej w miastach, co pozwala postawić tezę, że na teren Gminy przeprowadzają się głównie mieszkańcy Wrocławia. Podkreślić jednocześnie należy, że analiza zameldowań i wymeldowań nie jest doskonałym miernikiem ruchu ludności – na terenie Gminy zamieszkuje również ludność niezameldowana, która umyka statystyce publicznej.

Tabela 2.3. Migracje w Gminie Trzebnica

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2016	2017
zameldowania ogółem	492	378	360	484	392	419	439	396	384	381
wymeldowania ogółem	398	317	249	346	293	238	278	274	282	305
saldo migracji	94	61	111	138	99	181	161	122	102	76
saldo migracji na 1000 osób	4,3	2,8	5,0	6,1	4,3	7,8	6,9	5,2	4,3	3,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl z dnia 03.09.2018

Z perspektywy demograficznej niezwykle istotna jest struktura ludności według ekonomicznych grup wieku. W tym kontekście również możemy mówić o pozytywnych trendach demograficznych. W ostatnich latach ludność Gminy charakteryzuje stały udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, niewielki spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym oraz mocno rosnący udział ludności w wieku poprodukcyjnym (Tabela 2.4).

Tabela 2.4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku ludności ogółem w Gminie Trzebnica

wyszczególnienie		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
wiek przedprodukcyjny	osoba	3 600	3 601	3 638	3 763	3 763	3 824	3 835	3 857	3 916	3 957	4 037
	procent	16,3	16,2	16,3	16,4	16,3	16,4	16,3	16,3	16,4	16,4	16,7
wiek produkcyjny	osoba	15 469	15 491	15 559	15 793	15 780	15 787	15 815	15 743	15 688	15 575	15 445
	procent	70,1	69,8	69,5	68,8	68,4	67,7	67,1	66,4	65,6	64,7	63,9
wiek poprodukcyjny	osoba	3 013	3 091	3 188	3 385	3 544	3 711	3 936	4 111	4 307	4 529	4 697
	procent	13,6	13,9	14,2	14,8	15,4	15,9	16,7	17,3	18,0	18,8	19,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl z dnia 03.09.2018

Pozytywne tendencje widoczne są, gdy strukturę ludności gminy Trzebnica według ekonomicznych grup wieku porównamy ze strukturą ludności Polski (Tabela 2.5). Wyraźnie zauważalny jest na tle kraju oraz regionu wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz niższy osób najstarszych – w wieku poprodukcyjnym.

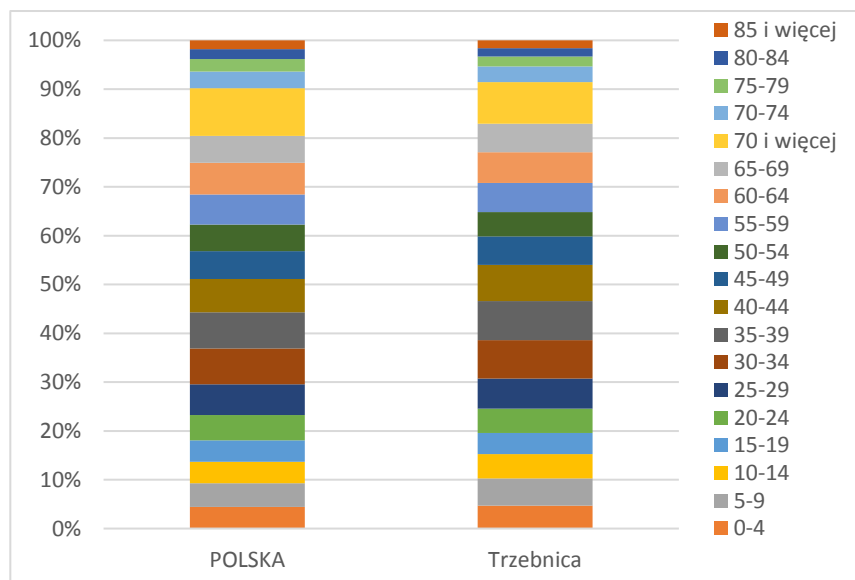
Tabela 2.5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku ludności ogółem w 2017 roku

Jednostka administracyjna	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
Polska	18,01%	61,19%	20,80%
Dolnośląskie	16,90%	61,19%	21,91%
Powiat trzebnicki	18,82%	62,37%	18,81%
Trzebnica	19,41%	61,17%	19,43%

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, [www.stat.gov.pl/bdl z dnia 03.09.2018](http://www.stat.gov.pl/bdl/z dnia 03.09.2018)

„Młodość” struktury demograficznej uwidacznia się przy analizie ludności według grup wieku. W Gminie Trzebnica obserwujemy większy udział ludności najmłodszych grup wiekowych 0-4 oraz 5-9 lat, a także ludności w grupach wieku produkcyjnego mobilnego: 30- 34, 35-39 oraz 35-39 lat. Wynika to przede wszystkim z procesów migracyjnych – na teren Gminy Trzebnica przeprowadzają się ludzie młodzi, którzy tutaj zakładają rodziny. Udział ludności w starszych grupach wieku w ogóle ludności (od kategorii 45-49 lat) jest niższy niż średnio w Polsce.

Wykres 2.2. Udział ludności wg grup wieku w ogóle ludności w 2017 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, [www.stat.gov.pl/bdl z dnia 03.09.2018](http://www.stat.gov.pl/bdl/z dnia 03.09.2018)

Z perspektywy starzenia się społeczeństwa Polski struktura demograficzna Gminy Trzebnica przedstawia się bardziej korzystnie. Aktualne trendy demograficzne w Gminie wskazują, że mamy do czynienia z młodą społecznością, w której procesy starzenia rozpoczną się później niż w innych gminach (ze względu na większy udział młodszych grup wiekowych wśród kategorii wieku produkcyjnego). Taka struktura demograficzna niesie

jednak za sobą inne problemy. Konieczne staje się zapewnienie odpowiednich warunków zamieszkania rodzinom z dziećmi, co niesie wyzwania w sferze opieki nad małymi dziećmi, edukacji czy ochrony zdrowia.

Ludność Gminy Trzebnica koncentruje się w mieście Trzebnica. Pozostałe miejscowości różnią się znacząco wielkością – kilka liczy ok. ponad 400 mieszkańców, kilka zaledwie kilkudziesięciu (tab. 2.6).

Tabela 2.6. Ludność Gminy Trzebnica wg miejscowości w latach 2007-2017

L.p.	Miejscowość	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.	Będkowo	157	151	140	142	140	151	153	153	155	162	164
2.	Biedaszków Mały	121	120	120	119	120	121	123	130	131	130	128
3.	Biedaszków Wielki	286	291	294	292	302	307	306	301	295	295	302
4.	Blizocin	208	213	219	225	231	241	244	243	248	241	235
5.	Boleścín	217	224	226	227	227	228	231	225	220	214	196
6.	Brochocin	161	154	162	162	163	160	158	163	156	153	152
7.	Brzezie	321	317	316	325	327	330	329	328	328	337	333
8.	Brzyków	233	233	227	230	229	226	225	228	238	243	247
9.	Cerekwica	390	396	392	395	387	392	382	390	392	394	389
10.	Domanowice	346	343	336	338	336	327	319	322	321	327	328
11.	Droszów	88	87	88	87	86	87	87	87	90	89	99
12.	Głuchów Górny	376	384	388	387	386	377	393	388	392	393	396
13.	Janiszów	43	41	43	45	43	43	41	41	41	41	41
14.	Jaszyce	97	97	99	99	98	98	102	98	104	104	110
15.	Jażwiny	201	204	198	204	207	202	199	211	212	209	203
16.	Kobylice	162	173	176	184	205	218	231	251	257	256	261
17.	Koczurki	106	109	115	116	116	119	118	119	125	126	127
18.	Komorowo	171	168	176	181	186	182	179	182	181	177	179
19.	Komorówko	231	230	235	235	244	246	246	241	242	240	239
20.	Koniowo	373	366	364	356	352	358	360	360	353	356	363
21.	Księginice	563	599	639	661	680	704	713	726	757	784	806
22.	Kuźniczysko	374	381	380	379	381	384	384	379	380	378	376
23.	Ligota	207	206	212	225	236	241	247	257	271	274	281
24.	Małczów	59	59	62	66	69	72	74	73	74	70	72
25.	Małuszyn	101	99	103	106	104	111	116	119	128	132	130
26.	Marcinowo	264	269	275	283	280	281	292	294	297	300	300
27.	Mastówek	130	131	131	131	124	127	126	123	129	136	133
28.	Mastów	362	358	367	373	369	373	365	363	362	361	363
29.	Nowy Dwór	416	410	407	403	390	400	436	439	431	415	414
30.	Piersno	128	128	130	139	136	138	139	135	134	132	133
31.	Raszów	159	162	171	184	197	203	205	203	205	204	215
32.	Rzepotowice	108	106	109	113	115	113	109	103	102	96	94
33.	Skarszyn	629	625	620	621	634	632	621	632	628	616	606
34.	Skoroszów	315	322	328	329	332	341	333	337	339	342	343
35.	Suliśławice	224	215	215	215	218	217	204	198	197	190	188
36.	Szczytkowice	338	346	358	365	375	394	415	426	450	462	469
37.	Świątniki	151	157	167	172	174	176	171	180	182	189	194
38.	Tączów Mały	109	107	110	110	110	110	110	112	113	112	109
39.	Tączów Wielki	159	159	162	159	161	164	171	174	177	170	171
40.	Trzebnica	12 251	12 261	12 283	12 347	12 389	12 485	12 535	12 502	12 536	12 640	12 625
41.	Ujeździec Mały	345	345	346	345	350	352	351	358	360	361	360
42.	Ujeździec Wielki	334	341	344	347	343	349	346	344	330	331	330
43.	Węgrzynów	74	76	76	74	75	81	83	91	84	84	81

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Trzebnicy

Porównując rok 2017 z rokiem 2007 największy liczebnie przyrost ludności nastąpił w mieście Trzebnica (o 374 osoby) oraz miejscowościach Księginice, Szczytkowice, Kobylice, Ligota. Wzrost dotyczy więc zarówno dużych miejscowości Gminy, które intensywnie się rozbudowują, jak też miejscowości, które jeszcze dziesięć lat temu były niewielkie,

a dziś rozrosły się dzięki nowym inwestycjom mieszkaniowym i napływowi mieszkańców. Największy procentowo przyrost liczby mieszkańców dotyczy Kobylic.

Nie wszystkie miejscowości notują tak znaczący przyrost liczby ludności. Są na terenie Gminy i takie, w których liczba ludności utrzymuje się na podobnym poziomie np. Taczów Mały, Masłów, Cerekwica. Niektóre miejscowości odnotowały ujemny przyrost liczby ludności. Dotyczy to przede wszystkim miejscowości, położonych niekorzystnie w aspekcie komunikacyjnym lub geograficzno-przyrodniczym, jak Sulisławice, Rzepotowice, Boleścin, Domanowice.

Analiza sytuacji demograficznej w Gminie Trzebnica oraz analiza prognozy demograficznej dla Polski, województwa dolnośląskiego i powiatu trzebnickiego wskazuje, iż w latach 2020-2030 utrzymywać się będą pozytywne trendy demograficzne w zakresie utrzymywania się wysokiej liczby urodzeń, wysokiego przyrostu demograficznego oraz dodatniego salda migracji. Przy założeniu, że ludność Gminy Trzebnica będzie wzrastać w takim samym tempie jak w całym powiecie trzebnickim w 2030 roku wyniesie już ponad 25 tys. mieszkańców.

Tabela 2.7 Prognoza udziału ludności w 2030 roku

Jednostka administracyjna	2017	prognoza na rok 2030
POLSKA	38 433 558	37 185 073
DOLNOŚLĄSKIE	2 902 547	2 773 441
Powiat trzebnicki	84 495	88 882

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl z dnia 14.02.2019

Prognoza demograficzna dla powiatu trzebnickiego wskazuje, że w latach 2020-2030 nastąpi wzrost – o pięć procent – udziału ludności w wieku produkcyjnym w ogóle ludności i wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym. Tendencja ta dotyczyła będzie prawdopodobnie również Gminy Trzebnica, gdzie zaobserwujemy powolny proces starzenia się ludności.

Plany dotyczące budownictwa pozwalają przypuszczać, że w okresie objętym Strategią rozbudowywać się będą w dalszym ciągu te miejscowości, które już odnotowały duży przyrost liczby ludności, a więc Trzebnica, Kobylice, Księginice, Szczytkowice.

2.1.3. Lokalny rynek pracy

Sytuację na lokalnym rynku pracy określić należy jako dobrą. Mieszkańcy Gminy Trzebnica mogą podejmować zatrudnienie zarówno w instytucjach i przedsiębiorstwach zlokalizowanych na terenie Gminy, jak również poza nią. Z perspektywy rynku pracy atrakcyjną ofertę przedstawia miasto Wrocław, w którym pracuje wielu mieszkańców Gminy.

W 2017 roku na terenie Gminy Trzebnica funkcjonowało 2780 podmiotów gospodarczych, należących przede wszystkim do sektora prywatnego (Tabela 2.8). Wśród podmiotów gospodarczych dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W latach 2007-2017 zaobserwować można znaczący wzrost liczby podmiotów gospodarczych, zarówno osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, jak i spółek handlowych. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w roku 2017 wyniosła 1 879 – znacząco więcej niż średnio w Polsce (1 832), jest niższa niż w województwie dolnośląskim (2 076). Trzebnica pozytywnie wyróżnia się w tym zakresie również na tle średniej dla powiatu trzebnickiego (1 733)¹⁷.

Tabela 2.8. Podmioty gospodarcze w Gminie Trzebnica wg sektorów własnościowych wg rejestru REGON

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
■ podmioty gospodarki narodowej ogółem	2 059	2 177	2 327	2 520	2 520	2 596	2 638	2 619	2 707	2 710	2 780
■ Sektor publiczny	96	85	85	83	83	88	87	88	84	83	79
■ Sektor prywatny ogółem, w tym:	1 963	2 092	2 242	2 437	2 437	2 508	2 551	2 529	2 608	2 607	2 672
■ osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 477	1 568	1 697	1 869	1 845	1 905	1 916	1 871	1 938	1 909	1 952
■ spółki handlowe	78	81	87	92	105	106	119	126	127	142	158
■ spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	17	20	18	21	22	24	26	27	29	31	33
■ spółdzielnie	18	16	15	15	15	15	15	15	15	16	16
■ fundacje	2	3	5	6	7	8	9	11	11	12	13
■ stowarzyszenia i organizacje społeczne	45	47	56	58	58	61	66	67	71	74	78

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl z dnia 14.06.2018

Najwięcej podmiotów prowadzi działalność gospodarczą w sekcjach:

- C – Przetwórstwo przemysłowe: 241,
- F – Budownictwo: 385,

¹⁷ Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

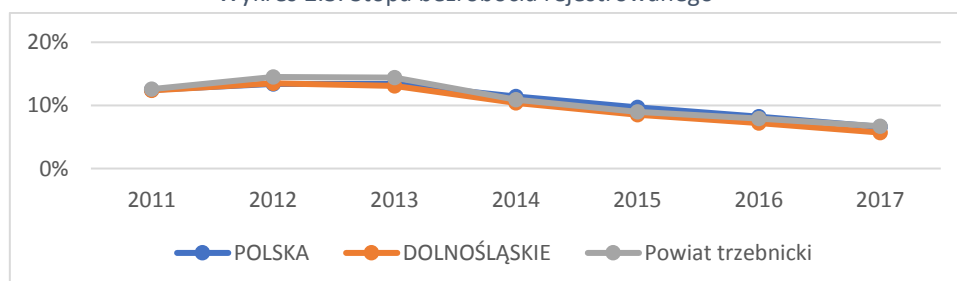
- G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle: 619,
- H – Transport i gospodarka magazynowa: 164,
- L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości: 231,
- M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna: 243,
- Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna: 132
- S (Pozostała działalność usługowa) i T (Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby) – 159¹⁸.

Działalność gospodarcza wyraźnie wskazuje na wysoki potencjał lokalnego rynku pracy – wielu mieszkańców Gminy Trzebnica prowadzi własną działalność gospodarczą, inni mają szansę podjąć zatrudnienie w licznych, na terenie Gminy i w jej najbliższej okolicy, podmiotach gospodarczych.

Do największych zakładów produkcyjnych zlokalizowanych na terenie Gminy należą: TARCZYŃSKI S.A mający swoją siedzibę Ujeździec Mały 80, BASIT z Trzebnicy ul. 1 Maja, VERMEIREN Polska ul. Łączna 1 Trzebnica, PERFAND LED ul. Ledowa 1 Trzebnica, KULIK Trzebnica ul. Wrocławska 9, INSPIRION Polska Trzebnica, ul. Wrocławska 9, PANDA Trzebnica ul. Milicka 23, ELGA Trzebnica ul. Roosevelta 10.

Dobra sytuacja na lokalnym rynku pracy znajduje swoje odzwierciedlenie w niskim poziomie bezrobocia. Stopa bezrobocia na terenie powiatu trzebnickiego w ostatnich dziesięciu latach malała i lokowała się w okolicy średnich wartości dla Polski i województwa dolnośląskiego i w 2017 roku osiągnęła poziom 6,7%.

Wykres 2.3. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

¹⁸ Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl.

Analiza udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wskazuje, że jest on w Gminie Trzebnica na tym samym poziomie co w Polsce. Analizując ostatnie 7 lat można zauważyć tendencję spadkową udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym.

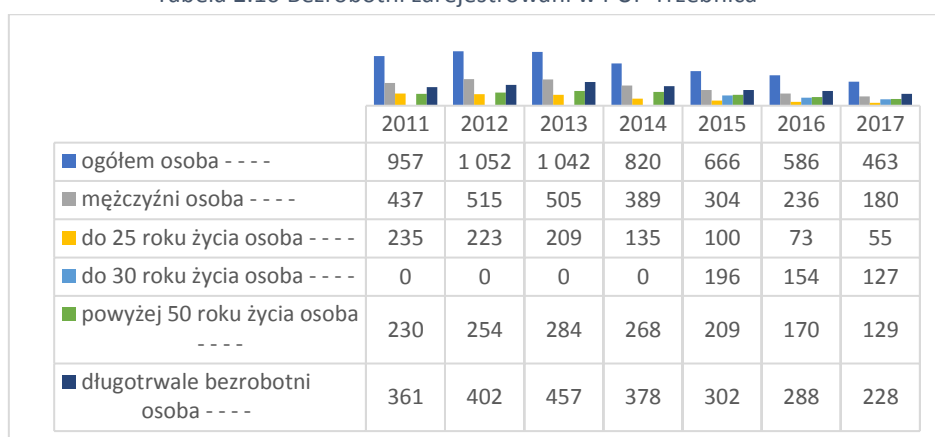
Tabela 2.9 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Trzebnica

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ogółem	5,7	4	6,2	6	6,4	7	6,9	5,5	4,4	3,9	3,1
Kobiety	4,5	3,1	5,9	5,7	5,5	6,5	6,3	4,9	3,8	3	2,3
Mężczyźni	6,9	5	6,4	6,4	7,3	7,6	7,6	6,1	5,1	5	4,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Ta dobra sytuacja w zakresie bezrobocia nie oznacza, że osoby bezrobotne szybko znajdują zatrudnienie i nie stanowią wyzwania dla instytucji rynku pracy czy systemu pomocy społecznej. Szczególną uwagę zwraca kategoria osób bezrobotnych długotrwale (tab. 2.10), która stanowi około 49% ogółu bezrobotnych w Gminie. Wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych, w ogóle bezrobotnych jest charakterystyczny dla całego powiatu trzebnickiego generalnie dotyczy obszarów o niskiej stopie bezrobocia. Niska stopa bezrobocia powoduje, że wśród bezrobotnych dominują osoby wykazujące trudności w znalezieniu zatrudnienia, np. starsze, nieposiadające kwalifikacji zawodowych czy niepełnosprawne. Tylko część bezrobotnych ma prawo do zasiłku. W grudniu 2018 roku z terenu Gminy Trzebnica było to 94 osób w tym 67 kobiet)¹⁹, pozostali mogli uzyskać wsparcie z systemu pomocy społecznej.

Tabela 2.10 Bezrobotni zarejestrowani w PUP Trzebnica

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

¹⁹ Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy, dane na dzień 31 grudnia 2018 r.

Analiza bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Trzebnicy wskazuje na spadek długotrwale bezrobotnych (tab. 2.10), a analiza lokalnego rynku pracy wskazuje, że mamy do czynienia z dobrą sytuacją na rynku pracy, która będzie się utrzymywała w przyszłości. Ich egzemplifikacją są liczne oferty pracy i mała liczba osób bezrobotnych. Na dzień 24 czerwca 2019 roku liczba 57 propozycji zawierała 171 wolnych miejsc²⁰. Nie oznacza to jednak, że osoby bezrobotne nie potrzebują wsparcia w poszukiwaniu zatrudnienia. Poza rynkiem pracy pozostaje kategoria osób długotrwale bezrobotnych, często bez wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, wymagających pomocy w znalezieniu pracy. Prognozować można, iż w latach 2020-2030 tendencje obserwowane na rynku pracy będą się utrzymywały, zarówno jeśli chodzi o niską stopę bezrobocia, jak i o występowanie kategorii osób bezrobotnych długookresowo, wykazujących problemy w aktywizacji na rynku pracy.

2.1.4. Mieszkalnictwo i infrastruktura komunalna

Na terenie Gminy Trzebnica mamy do czynienia z dynamicznym rozwojem budownictwa, zarówno jedno- jak i wielorodzinnego.

Rozwój budownictwa obrazuje znaczący wzrost liczby mieszkań w ostatnich dziesięciu latach – z 6,8 tys. w 2007 roku do 7,9 w roku 2017 (tab. 2.11).

Tabela 2.11 Zasoby mieszkaniowe w latach 2007-2017

Nazwa	ogółem							procentowy wzrost liczby mieszkań
	mieszkania							
	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2018	
POLSKA	12 993 716	13 302 449	13 587 440	13 852 896	14 119 452	14 439 777	-	10,01%
DOLNOŚLĄSKIE	1 027 536	1 053 561	1 082 116	1 110 600	1 136 644	1 168 858	-	12,09%
Gmina Trzebnica	6 876	7 081	7 145	7 417	7 611	7 977	-	13,80%

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Wzrost liczby mieszkań w Gminie Trzebnica jest większy niż w Polsce i w województwie dolnośląskim. Świadczy to o atrakcyjności gminy i dynamicznym rozwoju.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2007 roku wyniosła 73,4 m², znacząco więcej niż średnio w województwie dolnośląskim (66,4 m²) i w kraju (69,8 m²).

²⁰ <http://Oferty.praca.gov.pl/portal/powiat.trzebnica> z dnia 24.06.2019r.

Tabela 2.12 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2007-2017

Nazwa	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Gminie Trzebnica						
	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2018
	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]
POLSKA	69,8	70,5	72,6	73,1	73,6	74,0	-
DOLNOŚLĄSKIE	66,4	67,1	71,7	72,0	72,3	72,5	-
Gmina Trzebnica	73,4	74,2	80,0	80,7	81,5	81,5	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Na jedną osobę przypadało średnio 22,9 m², podczas gdy w Polsce średnio 23,8 m².

Tabela 2.13 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (2007-2017)

Nazwa	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę – Gmina Trzebnica						
	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2018
	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]
POLSKA	23,8	24,6	25,6	26,3	27,0	27,8	-
DOLNOŚLĄSKIE	23,7	24,6	26,6	27,5	28,3	29,2	-
Gmina Trzebnica	22,9	23,5	24,8	25,4	26,0	26,9	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Na 1 000 mieszkańców w roku 2007 przypadało w Gminie Trzebnica 311,4 mieszkań – mniej niż średnio w Polsce (340,9) czy województwie dolnośląskim (357,4). W 2017 roku w Gminie na 1 000 mieszkańców przypadało 329,9 mieszkań i jest to nadal mniej mieszkań niż w średnio w Polsce (375,7) czy województwie dolnośląskim (402,7).

Tabela 2.14 Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców 2007-2017

Nazwa	mieszkania na 1 000 mieszkańców						
	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2018
POLSKA	340,9	348,5	352,6	359,9	367,3	375,7	-
DOLNOŚLĄSKIE	357,0	366,2	371,0	381,6	391,4	402,7	-
Gmina Trzebnica	311,4	316,3	309,5	314,5	318,3	329,9	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

W roku 2017 wrosła liczba mieszkań i na 1 000 mieszkań w Gminie Trzebnica przypada 329,9 mieszkań – mniej niż średnio w Polsce (375,7) czy województwie dolnośląskim (402,7). Świadczy to o potrzebie działań w Gminie Trzebnica nadający właściwy kierunek dalszemu rozwojowi budownictwa.

Mieszkańcy Gminy Trzebnica mają dostęp do sieci elektrycznej, prawie wszyscy do sieci wodociągowej, a w dużym zakresie również do sieci kanalizacyjnej oraz gazowej. Gospodarką wodociągowo-kanalizacyjną na terenie Gminy zajmuje się Gminny Zakład Gospodarki

Komunalnej TRZEBNICA - ERGO Spółka z o.o., która od 1 marca 2013 roku prowadzi zarządzanie zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków. Właścicielem GZGK TRZEBNICA – ERGO jest Gmina Trzebnica. Zadaniem GZGK jest utrzymanie i eksploatacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, utrzymanie ujęć wody i stacji uzdatniania, doprowadzanie wody, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, bieżące naprawy i konserwacja sieci oraz usługi związane z przyłączeniami do sieci, obsługą instalacji wodociągowo – kanalizacyjnych właścicieli nieruchomości czy rozliczaniem poboru wody przez lokale w budynkach wielolokalowych. Gmina posiada stacje uzdatnia wody w następujących miejscowościach:

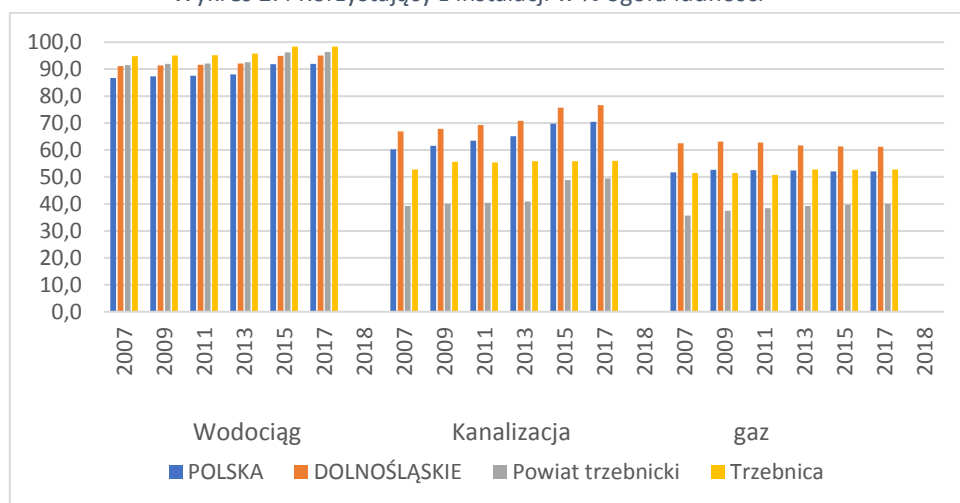
- Trzebnica: SUW Żołnierzy Września,
- Cerekwica
- SUW Oleśnicka, SUW Ogrodowa
- Brochocin
- Ligota
- Piersno
- Ujeździec Wielki
- Skarszyn
- Blizocin

oraz oczyszczalnię ścieków w Trzebnicy i Skarszynie.

GZGK TRZEBNICA – ERGO zajmuje się także obsługą mieszkańców Gminy w zakresie wywozu odpadów komunalnych oraz udostępnia Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych – PSZOK przy oczyszczalni Ścieków Komunalnych w Trzebnicy przy ul. Milickiej.

Stosunkowo duży odsetek mieszkańców korzysta z sieci gazowej (wykr. 2.4) – 52,8% ludności w 2017 roku, podczas gdy średnio w Polsce 52,2%, a w powiecie trzebnickim 37,4%.

Wykres 2.4 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Uwagę zwraca udział korzystających w roku 2017 z kanalizacji na terenie Gminy – wyniósł 56,0%, podczas gdy średnio w powiecie trzebnickim 49,5%.

Tabela 2.15 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w Gminie Trzebnica

Wyszczególnienie	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2018
Wodociąg	94,8	95,0	95,1	95,7	98,3	98,3	-
Kanalizacja	52,8	55,6	55,4	55,8	55,8	56,0	-
Gaz	51,4	51,4	50,8	52,8	52,7	52,8	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Na przestrzeni lat 2007-2017 widać wyraźny wzrost odsetka osób korzystających z kanalizacji, sieci gazowej i wodociągowej.

Gmina Trzebnica posiada 223 lokale komunalne. W zasobach lokali socjalnych Gminy znajduje się natomiast 51 mieszkań. Lokale komunalne mieszczą się w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych oraz w budynkach należących w całości do Gminy Trzebnica. Są to lokale jednopokojowe, dwupokojowe oraz trzypokojowe. Każde z mieszkań posiada kompletnie wyposażoną łazienkę oraz kuchnię (wspólne dla kilku lokali), wyposażone w instalację elektryczną lub gazową, zlewozmywak z szafką. Łazienki nie są w całości wykafelkowane.

Lokale socjalne mieszczą się w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych oraz w 2 budynkach znajdujących się w miejscowości Blizocin należących w całości do Gminy Trzebnica. Znajdują się tam mieszkania, jednopokojowe ze wspólną kuchnią. Każde z mieszkań posiada wspólną łazienkę oraz kuchnię, wyposażone w instalację elektryczną, gazową i zlewozmywak z szafką. Mieszkania ogrzewane są przez piece etażowe lub piecyki elektryczne.

Analiza planów w zakresie budownictwa w Gminie Trzebnica pozwala prognozować dalszy, wzrost liczby mieszkań, natomiast wobec planów rozbudowy zasobu komunalnego Gminy Trzebnica liczba lokali komunalnych i socjalnych będzie wzrastać.

215. Oświata i opieka nad dziećmi

Infrastruktura opiekuńcza i oświatowa na terenie Gminy Trzebnica obejmuje instytucje opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkola, szkoły podstawowe oraz ponadpodstawowe. Znajdują się wśród nich placówki zarówno publiczne, jak i niepubliczne. Opieka nad dziećmi do lat 3 może być organizowana w ramach żłobków, klubów dziecięcych oraz instytucji dziennego opiekuna. Gmina Trzebnica prowadzi Samorządowy Żłobek w Trzebnicy, który utworzony został w 2018 roku (30.08.2018 r.) w związku ze zdiagnozowaną potrzebą rozwoju instytucji opieki nad małymi dziećmi. Do 30 czerwca 2019 r. grupy żłobkowe przy

niepublicznych przedszkolach otrzymywały dotację w wysokości 200 zł miesięcznie. Podkreślić należy, że w sumie żłobki zlokalizowane są w Trzebnicy, co może utrudnić korzystanie z placówek mieszkańcom innych miejscowości. Dlatego zostaną otwarte kluby dziecięce.

Tabela 2.16 Żłobki i Kluby dziecięce na terenie Gminy Trzebnica

Nazwa placówki	Adres	Status (publiczny/niepubliczny)	Liczba dzieci (stan na 30.06.2019)
Gminny Żłobek im. Krasnala Hałabały w Trzebnicy	Trzebnica, ul. 3 Maja 4	publiczny	118
Gminny Klub Dziecięcy w Księginicach	Księginice, ul. Cicha 9	publiczny	0
Gminny Klub Dziecięcy w Ligocie	Ligota 29	publiczny	0
Gminny Klub Dziecięcy w Kuźniczysku	Kuźniczysko, ul. Wesoła 9	publiczny	0

Źródło: Dane opracowane na podstawie sprawozdań ZAPO w Trzebnicy

Opiekę dzieciom w wieku przedszkolnym zapewniają przedszkola publiczne oraz niepubliczne. Na terenie Gminy działają 2 przedszkola publiczne i 2 punkty przedszkolne:

1. Gminne Przedszkole Nr 1 W Trzebnicy Im. Krasnala Hałabały
2. Gminne Przedszkole Nr 2 W Trzebnicy Im. Polskiej Niezapominajki
3. Punkt Przedszkolny „Krasnale” w Ujeźdźcu Wielkim
4. Punkt Przedszkolny „Smerf” w Boleścinie

Poza placówkami publicznymi działają również podmioty niepubliczne, które otrzymują dofinansowanie ze strony Gminy. Należą do nich następujące przedszkola i punkty przedszkolne:

1. Przedszkole Integracyjne
2. Przedszkole Językowe "Leśne Skrzaty"
3. "Słoneczko" Centrum Edukacji I Zabawy
4. Przedszkole Niepubliczne "Koniczynka"
5. Przedszkole Niepubliczne "Czerwony Balonik"

Tabela 2.17. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli stan na (30 września)

Wyszczególnienie		2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Przedszkola publiczne	Opieka przedszkolna	237	241	245	480	466	410	244	371	243	322	437
	Grupa „0”	77	66	64			95	245	102	218	145	0
Przedszkola niepubliczne		93	95	118	129	144	176	179	204	219	272	256

Źródło: Dane opracowane na podstawie sprawozdań ZAPO w Trzebnicy

Edukację zapewniają prowadzone przez Gminę szkoły podstawowe oraz ponadpodstawowe. Na terenie Trzebnicy zlokalizowanych jest 8 publicznych szkół podstawowych:

1. Szkoła Podstawowa Nr 1 Im. Księcia Henryka Brodatego w Trzebnicy
2. Szkoła Podstawowa Nr 2 Im. Gen. Leopolda Okulickiego "Niedźwiadka" w Trzebnicy
3. Szkoła Podstawowa Nr 3 Im. Marii Skłodowskiej-Curie w Trzebnicy
4. Gminna Szkoła Muzyczna I stopnia im. prof. Edmunda Kajdasza w Trzebnicy
5. Szkoła Podstawowa w Boleścinie
6. Szkoła Podstawowa Im. Św. Jadwigi Śląskiej w Kuźniczysku
7. Szkoła Podstawowa w Masłowie
8. Szkoła Podstawowa Im. Marii Konopnickiej w Ujeźdźcu Wielkim

Na terenie Gminy funkcjonuje szkoła podstawowa niepubliczna – Językowa Integracyjna Szkoła Podstawowa Im. Aniołów Stróżów.

W ostatnich latach liczba uczniów w szkołach mających swoją siedzibę w Trzebnicy systematycznie rośnie (Tabela 2.18). Szczególnie dotyczy to szkół podstawowych, a wiąże się to zarówno z poprzednią reformą obniżającą do 6 lat wiek rozpoczynania edukacji szkolnej, jak i zwiększaniem się liczby ludności Gminy. Największy wzrost zauważalny jest w SP nr 2.

Tabela 2.18. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół w Gminie Trzebnica stan na 30 września

Wyszczególnienie (nazwa szkoły)	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
SP Boleścin	94	88	81	86	79	69	71	73	75	68	83
SP Kuźniczysko	117	116	103	104	103	101	102	102	105	98	106
SP Masłów	90	90	84	92	91	80	76	74	78	76	76
SP Ujeździec Wielki	244	232	232	230	278	296	273	276	285	254	302
SP1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	296
SP 2	330	339	330	363	386	402	442	535	626	654	690
SP 3	630	650	621	617	638	657	679	685	679	644	676
Gimnazjum 1	521	468	459	421	422	376	367	335	315	270	164
Gimnazjum Ujeździec Wlki	117	129	119	109	103	96	95	98	90	87	54

Źródło: Dane opracowane na podstawie sprawozdań ZAPO w Trzebnicy

Punkt Przedszkolny „Krasnale” przy Szkole Podstawowej w Ujeźdźcu Wielkim i Punkt Przedszkolny w Boleścinie „Smerf” przy Szkole Podstawowej w Boleścinie w roku szkolnym 2018/2019 nie miały naboru. Zakończyły swoją działalność - uległy likwidacji na mocy uchwał

RM w Trzebnicy z dniem 31 sierpnia 2019 r. Wszystkie chętne dzieci 3-5 letnie oraz wszystkie dzieci sześćoletnie zostały przyjęte na nowy rok szkolny 2018/2019 do oddziałów przedszkolnych w w/w szkołach.

Rok szkolny 2018/2019 był ostatnim rokiem klas gimnazjalnych, które były już włączone do struktur szkół podstawowych: Szkoły Podstawowej nr 1 (3 klasy g) i Szkoły Podstawowej w Ujeźdźcu Wlk. (2 klasy G).

Tabela 2.19. Liczba uczniów, dzieci i oddziałów w gminnych placówkach oświatowych (stan marzec 2019)

Lp.	Nazwa Placówki	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba dzieci przedszkolnych	Liczba oddziałów
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Trzebnicy	438	20	-	-
	Oddziały przedszkolne przy SP nr 1 w Trzebnicy	-	-	96	4
2.	Szkoła Podstawowa nr 2 w Trzebnicy	682	31	--	
	Oddział przedszkolny w SP nr 2 w Trzebnicy	-	-	65	3
3.	Szkoła Podstawowa nr 3 w Trzebnicy	669	31	-	-
	Oddział przedszkolny w SP nr 3 w Trzebnicy	-	-	48	2
4.	Szkoła Podstawowa w Ujeźdźcu Wlk.	312	18	-	-
	Oddział przedszkolny w SP w Ujeźdźcu Wlk.	-	-	67	4
	Punkt Przedszkolny w Ujeźdźcu Wlk. „Krasnale”	-	-	0	0
5.	Szkoła Podstawowa w Bolesćcinie	71	8		
	Oddział przedszkolny w SP Bolesćcin	-	-	12	1
	Punkt Przedszkolny w Bolesćcinie „Smerf”	-	-	0	0
6.	Szkoła Podstawowa w Kuźniczysku	108	8	-	-
	Oddział przedszkolny w SP w Kuźniczysku			25	1
7.	Szkoła Podstawowa w Masłowie	72	7	-	-
	Oddział przedszkolny w SP Masłowie			9	1
8.	Przedszkole Publiczne nr 1 w Trzebnicy	-	-	184	9
9.	Przedszkole Publiczne nr 2 w Trzebnicy	-	-	309	13
	Razem	2352	123	815	38
10.	Gminna Szkoła Muzyczna I stopnia w Trzebnicy	127	12	-	-

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Trzebnicy

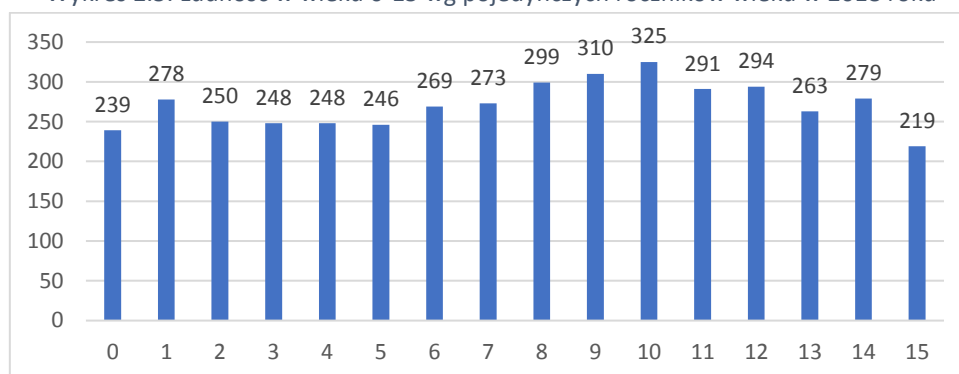
W szkołach zapewnia się uczniom i dzieciom w oddziałach przedszkolnych opiekę psychologiczno – pedagogiczną i specjalistyczną zgodnie ze wskazaniami poradni psychologiczno – pedagogicznej określonymi w orzeczeniach lub opiniach PPP oraz według rozpoznanych potrzeb. W szczególności zatrudnia się specjalistów: pedagoga, psychologa, logopedę, nauczycieli wspomagających proces kształcenia. Prowadzi się nauczanie indywidualne, zajęcia rewalidacyjne i naukę języka polskiego dla cudzoziemców oraz dzieci

powracających z zagranicy. W ramach różnych projektów prowadzone są dodatkowe zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia oraz wspomagające w nauce. W ramach zajęć wychowania fizycznego dla uczniów prowadzona jest nauka pływania. Uczniowie w br. klas 5 i 6 korzystają ze zwiększonej liczby godzin nauki języków obcych. Przedszkole nr 2 od kilku lat w razie potrzeby prowadzi wczesne wspomaganie.

Analiza liczebności pojedynczych roczników wiekowych w przypadku dzieci i młodzieży wskazuje, że mamy do czynienia z większymi liczebnie rocznikami dzieci w wieku 6-12 lat w porównaniu do roczników dzieci młodszych.

Wykres 2.5. Ludność w wieku 0-15 wg pojedynczych roczników wieku w 2018 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Biorąc pod uwagę prognozowany przez GUS dla powiatu trzebnickiego i wzrost liczby ludności w Gminie Trzebnica wzrost liczby ludności należy przypuszczać, że w latach 2020-2030 utrzymywać się będą liczebnie duże roczniki dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym, co wymaga podjęcia działań na rzecz zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków edukacyjnych.

2.1.6. Ochrona zdrowia

Zadania w zakresie ochrony zdrowia realizują działające na terenie Gminy ośrodki zdrowia, a także gabinety lekarskie, stomatologiczne oraz apteki. Podmiotem powołanym przez Gminę Trzebnica do udzielania świadczeń zdrowotnych mieszkańcom jest Gminne Centrum Medyczne TRZEBNICA-ZDRÓJ. Placówka oferuje mieszkańcom możliwość korzystania ze świadczeń Podstawowej Opieki Zdrowotnej oraz licznych poradni specjalistycznych: pediatria, ginekologiczno – położnicza, zdrowia psychicznego, okulistyka, chirurgii ogólnej, endokrynologiczna, poradnia neurologiczna, poradnia ortopedyczna, poradnia gastroenterologiczna oraz gabinet terapii eeg biofeedback. W ramach Centrum

działają także poradnie współpracujące: urologiczna, kardiologiczna z usg serca, poradnia dermatologiczna, chirurgii onkologicznej, laryngologiczna. W ramach Centrum działają też laboratorium, gabinet RTG, EKG i USG, poradnia rehabilitacyjna, poradnia medycyny pracy oraz prowadzona jest edukacja przedporodowa i szkoła rodzenia „Wesołe brzuszki”. Prowadzone są także badania diagnostyczne i programy zdrowotne. Opieką zdrowotną w placówce objętych jest 11 209 osób²¹. Gminne Centrum Medyczne TRZEBNICA-ZDRÓJ ze względu na brak przyznanego kontraktu na Gminę Trzebnica nie może świadczyć wszystkich usług medycznych w ramach NFZ, pomimo gotowości lokalowych do świadczenia usług w Centrum przez lekarzy specjalistów.

Na terenie Gminy działają również prywatne gabinety lekarskie:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ATENA” Ujeździec Wielki 26,
- Self. NZOZ. Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień, ul. Franklina Roosevelta 3, 55-100 Trzebnica,
- Medyk sp.p. NZOZ. Węgrzyn B., Zielonka J., ul. Kościelna 31, 55-100 Trzebnica,
- Centrum Medyczne ProVita, ul. Świętej Jadwigi 27a, 55-100 Trzebnica.

W 2018 roku w ramach podstawowej opieki zdrowotnej lekarze udzielili na terenie Gminy 111 936 porad. Liczba porad w ostatnich latach znacząco wzrosła – w 2014 roku było to 83 618, a w 2010 – 66 319²². Wynika to z faktu zwiększania się liczby ludności w Gminie, a co za tym idzie zwiększania się liczby podopiecznych placówek opieki zdrowotnej.

Opiekę stomatologiczną w ramach umowy z NFZ świadczą prywatne poradnie stomatologiczne zlokalizowane w mieście – BERING CENTRUM USŁUG STOMATOLOGICZNYCH Sp. z o.o. ul. Prusicka, Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska – Poradnia Stomatologiczna ul. Polna, Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska – Poradnia Stomatologiczna ul. J. Korczaka, Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska – Poradnia Stomatologiczna ul. Obrońców Pokoju 31, Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska – Poradnia Stomatologiczna ul. H. Pobożnego, Indywidualna Praktyka Lekarska – Poradnia Stomatologiczna ul. Obrońców Pokoju 43.

Na terenie Gminy funkcjonuje też Zakład Opiekuńczo-Lecznicy dla dorosłych p.w. św. Jerzego prowadzony przez Kongregację Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza,

²¹ Stan na 30.09.2019 r., dane Centrum Medyczne TRZEBNICA -ZDRÓJ

²² Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl.

z siedzibą pod adresem: Bochenka 30 w Trzebnicy. Z całodobowej opieki w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym dofinansowywanej przez NFZ mogą korzystać osoby, które z uwagi na stan zdrowia oraz brak możliwości funkcjonowania w środowisku domowym – wymagają pielęgnacji i rehabilitacji.

Na obszarze Gminy działa 9 aptek – osiem w Trzebnicy: „Herbena” ul. Prusicka, „Pod Bazyliką ul. Kościelna 6, „Panaceum” ul. Daszyńskiego, DOZ św. Jadwigi ul. Św. Jadwigi, „Przy Ratuszu ul. Obornicka, dwie „Lege Artis ul. Ks. Dz. Bochenka i ul. T. Kościuszki a także jedna apteka „Farmax” w Ujeźdźcu Wielkim.

W Trzebnicy funkcjonuje Szpital im. Świętej Jadwigi Śląskiej przy ul. Prusickiej 53-55. W ramach szpitala funkcjonują oddziały: wewnętrzny, pediatryczny, ginekologiczno-położniczy, neonatologii, anestezjologii i intensywnej terapii, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, rehabilitacyjny i rehabilitacji dziennej. Placówka oferuje mieszkańcom możliwość korzystania ze Szpitalnego Oddziału Ratunkowego oraz możliwość skorzystania z nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. W ramach działalności szpitala funkcjonuje również Ośrodek Replantacji Kończyn i Centrum Rehabilitacyjno-Ortopedyczne.

Mieszkańcy Gminy Trzebnica korzystają również z opieki zdrowotnej poza terenem Gminy. Szeroką ofertę ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz opieki szpitalnej ma miasto Wrocław, niektórzy mieszkańcy korzystają również z podstawowej opieki zdrowotnej we Wrocławiu.

217. Kultura, sport i rekreacja

Podmiotem powołanym do realizacji zadań z zakresu kultury jest samorządowa instytucja kultury Gminne Centrum Kultury i Sportu w Trzebnicy mające siedzibę przy ulicy Prusicka 12.

Przedmiotem działania Centrum Kultury jest organizowanie i prowadzenie szerokiej działalności kulturalnej, a także rekreacyjno-sportowej na terenie Gminy Trzebnica. Centrum Kultury z kinem Polonia 3D, biblioteką i siecią świetlic tworzy nowoczesną instytucję, która swoją ofertą kulturalną stara się odpowiedzieć na potrzeby mieszkańców Gminy²³. Centrum oferuje mieszkańcom następujące kategorie działalności: Teatr, Muzyka, Sztuki wizualne, Film, Taniec, Książka, Malarstwo, Fotografia, Sztuka użytkowa, Wystawy, Warsztaty. W Gminnym Centrum Kultury i Sportu w Trzebnicy działają sekcje i koła zainteresowań. W każdej z nich jest

²³ Gminne Centrum Kultury i Sportu w Trzebnicy <http://gckis.trzebnica.pl>

nawet po kilka grup wiekowych. Mieszkańcy mają do dyspozycji pracownie: fotograficzną, plastyczną i muzyczną oraz salę baletowo/taneczną i salę gimnastyczną. W ramach Centrum działają koła: taneczne, plastyczne, ceramiczne, fotograficzne i filmowe, teatralne, turystyczne i sportowo-rekreacyjne oraz literackie i wokalne²⁴. Oferta jest systematycznie poszerzana i dopasowywana do potrzeb mieszkańców Gminy Trzebnica, a wszystkie zajęcia prowadzone są nieodpłatnie. Przy Centrum działają także zespoły muzyczne: Cran, IM Fanki Tim, Ktoś Gdzieś Kiedyś Coś, Paweł Sroga & Country Blues Band, Trzebnicka Orkiestra Dęta, Bandzierchlast. W ramach działalności Centrum organizowane są różnorodne imprezy: wystawy, występy zespołów amatorskich, występy artystów i zespołów zawodowych, prelekcje, spotkania, wykłady, imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne, spektakle teatralne, festiwale, konferencje. Prężnie działa Uniwersytet Trzeciego Wieku "Tęcza" skupiający najstarszych mieszkańców Gminy. Oferuje spotkania dla seniorów, zajęcia sportowe, florystyczne oraz możliwość nauki języka angielskiego, a także zaangażowania się w chórze i sekcji tańca teatralnego.

Centrum Kultury organizuje również imprezy kulturalne, w tym imprezy cykliczne. Informacje o nich zestawiono w poniższej tabeli 2.20.

Tabela 2.20. Cykliczne imprezy kulturalne organizowane przez Gminne Centrum Kultury w Trzebnicy

Nazwa imprezy	Charakter imprezy	Czas trwania (ilość dni)	Szacunkowa ilość uczestników
Wydarzenia okolicznościowe w tym: pierwszy dzień wiosny; obchody 3-go maja i 11-go listopada; dzień dziecka;	Wydarzenie kulturalne	1	500
Wydarzenia plenerowe w tym m. in.: dni miasta; dożynki; Święto Sadów; Parada Orkiestr Dętych; Festiwal Tradycji i Obrzędów; pikniki w sołectwach	Wydarzenie kulturalne plenerowe	1 lub 2	900-1 000
Organizacja zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych	Wydarzenie kulturalne		Średnio ok 15 osób na zajęciach
Koncerty i spektakle	Wydarzenie kulturalne		250
Seanse filmowe	Wydarzenie kulturalne		Ok. 100 osób
Zabawy i wieczorki taneczne	Wydarzenie kulturalne		Ok. 90 osób

Źródło: Dane Centrum Kultury i Sportu w Trzebnicy

W ramach Centrum działa biblioteka. W budynku wyremontowanego Gminnego Centrum Kultury, od ulicy Roosevelta znajduje się artKawiarnia, w której ulokowana jest także profesjonalnie wyposażona scena muzyczna.

²⁴ <https://www.dokis.pl/institutions/view/28>

Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Trzebnicy odpowiada także za infrastrukturę sportową i organizację zajęć i imprez sportowych. Jego działania koncentrują się nie tylko na organizowaniu zajęć, zawodów i imprez sportowych oraz tworzeniu i udostępnianiu bazy sportowo-rekreacyjnej, ale także na rozwijaniu usług w zakresie rekreacji, promocji sportu i rekreacji. GCKiS prowadzi swoją działalność wykorzystując obiekty sportowe i rekreacyjne. Do dyspozycji mieszkańców oddano stadion, halę sportową, kompleks boisk Orlik w tym Orlik w Ujeźdźcu Wielkim, Wyspę, Gminny Obiekt Sportowo-Rekreacyjny Squash. Stadion Miejski "Fair Play Arena" otwarcie świętował po modernizacji w 2011 roku. Do dnia dzisiejszego jest w pełni użytkowany. Na obiekcie odbywa się wiele imprez sportowych, rozgrywanych jest wiele meczy i treningów piłkarskich. Na terenie Stadionu do dyspozycji mamy²⁵:

- pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej;
- bieżnię lekkoatletyczną ogólnie dostępną dla mieszkańców gminy Trzebnica za wyjątkiem urządzeń lekkoatletycznych. W 2015 roku z bieżni skorzystało około 4253 biegaczy -w skład wchodzi: bieżnia okólna (4 tory), bieżnia do sprint (6 torów), zeskok do skoku w dal, zeskok do trójskoku, zeskok do skoku o tyczce, zeskok do skoku wzwyż, rozbieg do rzuty oszczepem, koło do rzutu dyskiem oraz koło do pchnięcia kulą;
- boisko o nawierzchni syntetycznej, jest wynajmowane odpłatnie dla grup zorganizowanych i osób indywidualnych w ramach wolnych godzin,
- boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni udostępniane jest w zależności od dyscypliny sportu (boisko do tenisa ziemnego, boisko do piłki ręcznej oraz boisko do streetballa).

Hala Sportowa położona jest przy ul. Kościelnej 9 w Trzebnicy. W Hali odbywają się zajęcia sekcji działających przy Gminnym Centrum Kultury i Sport. Jest ona również wynajmowana osobom prywatnym. Organizowane są także liczne imprezy kulturalno - sportowe, egzaminy, targi itp. Sala o wymiarach 40x20m to: niepełnowymiarowe boisko do piłki ręcznej, boiska do koszykówki oraz piłki siatkowej.

Kompleks "Moje Boisko Orlik 2012" to zespół boisk wielofunkcyjnych do koszykówki i piłki siatkowej oraz piłkarskie z syntetyczną trawą. Podobnie wyposażony jest Kompleks Boisk Orlik w Ujeźdźcu Wielkim. Zespół posiada boiska wielofunkcyjne do piłki koszykowej oraz siatkowej,

²⁵ <http://gckis.trzebnica.pl/25/19/stadion.html>

a także boisko piłkarskie o nawierzchni syntetycznej. Kolejnym obiektem oddanym do dyspozycji mieszkańców jest Wyspa, która znajduje się przy ul. Leśnej w Trzebnicy. Obiekt jest przeznaczony do organizacji spotkań i imprez organizowanych przez gminę Trzebnica, a także do organizacji zawodów sportowych i innych spotkań kulturalnych. Od wielu lat jest także wykorzystywana do organizacji imprez okolicznościowych²⁶. Uzupełnieniem oferty jest nowo otwarty Gminny Obiekt Sportowo-Rekreacyjny przy ul. 3. Maja w Trzebnicy. W nowym obiekcie seniorzy, rodzice, dzieci i młodzież mogą trenować spinning, fitness, jogę, jak również squash²⁷.

Uzupełnieniem oferty sportowej dla mieszkańców Gminy Trzebnica jest Gminny Park Wodny TRZEBNICA-ZDRÓJ, który został wybudowany w latach 2008 - 2011. Jest to nowoczesny ośrodek pływacki z możliwością całorocznego korzystania z zespołu basenów. Aquapark składa się z części zadaszonej i otwartej. W pierwszej znajdują się:

- basen pływacki o powierzchni lustra wody 312,75 m;
- basen rekreacyjny o powierzchni lustra wody 208,20 m, z dwoma torami do nauki pływania, ławkami i leżanką z masażem, masażem ściennym, punktami do masażu karku, gejzerem powietrznym, szalą wodną i sztuczną rzeką z grotą sztucznej fali;
- mniejszy basen dla dzieci;
- zjeżdżalnia wodna o długości ok. 80 m, która posiada własny basen do hamowania;
- wir wodny, jacuzzi;
- saunarium (a w nim m.in. łaźnia parowa, biosauna, sauna fińska, sauna solankowa, sauna InfraRed, strefa schładzania).

W części otwartej są m.in.:

- basen kąpielowy o powierzchni lustra wody 714,3 m²; połączony jest z częścią rekreacyjną oferującą takie atrakcje jak np.: jeże wodne, ścianę wodną, kabiny masażowe, gejzer powietrzny, stołki, ławki, leżankę z masażem, masaże karku, rwącą rzekę z grotą sztucznej fali oraz ściankę wspinaczkową;
- brodzik dla dzieci o powierzchni 72,5 m², wyposażony w dodatkowe elementy, uprzyjemniające najmłodszym wodne zabawy, m.in.: jeż wodny, maszty żaglowca, koło sterowe i dwie zjeżdżalnie – ślizgawki;

²⁶ <http://gckis.trzebnica.pl/21/38/wyspa.html>

²⁷ <https://trzebnica.pl/4427/mamy-squasha.html>

- plac zabaw dla dzieci;
- zjeżdżalnie;
- boisko do siatkówki plażowej.

Gminny Park Wodny TRZEBNICA-ZDRÓJ stał się centrum rozrywki i zdrowego trybu życia dla mieszkańców Gminy Trzebnica. Nowoczesna kręgielnia, klub fitness, siłownia i box typu cross dołączyły do bogatej oferty parku wodnego. Stworzyły szereg możliwości dla sportowców, którzy po intensywnym treningu będą mogli skorzystać m.in. z sauny w ramach odnowy biologicznej. Dzięki kręgielni pojawiły się również nowe możliwości spędzania czasu wolnego. Dodatkowo miejsce zostało wyposażone w mini-gry, takie jak bilard czy darty.

Do popularyzacji sportu oraz możliwości jego uprawiania na terenie Gminy Trzebnica przyczyniają się aktywnie działające kluby i organizacje sportowe, reprezentujące różnorodne dyscypliny sportowe. Zestawienia podmiotów, które są aktywne w sferze sportu i rekreacji, zawarto w tabeli 2.21.

Tabela 2.21. Kluby sportowe działające na terenie Gminy Trzebnica

Nazwa podmiotu	Adres	Dyscyplina	Adresaci działań
GKS Polonia Trzebnica	ul. Sportowa 1	Piłka Nożna	dzieci młodzież dorośli
KS Gaudia Trzebnica	ul. Kościelna 9	Piłka Siatkowa, koszykówka	dzieci i młodzież
LKS Błysk Kuźniczysko	Kuźniczysko	Piłka nożna	młodzież dorośli
ULKS Sparta Skarszyn	Skarszyn	Piłka nożna	dzieci, młodzież, dorośli
LZS Masłovia Masłów	Masłów	Piłka Nożna	młodzież, dorośli
LZS Sokół Ujeździec Mały	Ujeździec Mały	Piłka nożna	młodzież dorośli
LZS Sokół Ujeździec Wielki	Ujeździec Wielki	Piłka nożna	młodzież dorośli
LZS Piorun Koniowo	Koniowo	Piłka nożna	młodzież dorośli
LZS Sparta Będkowo	Będkowo	Piłka nożna	młodzież dorośli
LZS Zryw Komorowo	Komorowo	Piłka nożna	młodzież dorośli
LZS Trzebnica	ul. Kościelna 9	tenis stołowy	młodzież dorośli
GKS Hydra Trzebnica	ul. Leśna	hokej podwodny	dorośli
APN Talent Trzebnica	ul. Pobożnego	Piłka nożna	dzieci i młodzież

Źródło: Gminne Centrum Kultury i Sportu w Trzebnicy

Gmina Trzebnica oraz Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, kluby sportowe i inne podmioty organizują na terenie Gminy różnego typu imprezy sportowe – przede wszystkim

imprezy masowe popularyzujące sport oraz zawody sportowe. W tabeli 2.22 zaprezentowano najważniejsze cykliczne imprezy sportowe organizowane w Gminie Trzebnica.

Tabela 2.22 Cykliczne imprezy sportowe organizowane w Gminie Trzebnica

Nazwa imprezy	Organizator	Charakter imprezy	Czas trwania (ilość dni)	Szacunkowa ilość uczestników
Uliczny Bieg Sylwestrowy Biegi Dzieci	GCKiS Trzebnica	Sportowo-rekreacyjny	1 dzień	350
Uliczny Bieg Sylwestrowy Bieg Rodzinny	GCKiS Trzebnica	Sportowo-rekreacyjny	1 dzień	80
Uliczny Bieg Sylwestrowy Bieg Główny	GCKiS Trzebnica	Sportowo-rekreacyjny	1 dzień	1500
Leśne Przedbiegi	GCKiS Trzebnica	Rekreacyjna	1 raz w mcu/cały rok	360
Mundial Przedszkolaków	GCKiS Trzebnica	Rekreacyjna	1 raz w mcu/4 miesiące	420
Cross Trzebnicki o Puchar Burmistrza Gminy Trzebnica	GCKiS Trzebnica/ ProRun Wrocław	Sportowo-rekreacyjny	1 dzień	500
Mistrzostwa Gminy Trzebnica w tenisie stołowym	GCKiS/LZS	Sportowo-rekreacyjny	1 dzień	40
Wiosenne Biegi Przetajowe Puchar Kocich Gór	GCKiS/LZS	Sportowo-rekreacyjny	1 dzień	500
Jesienne Biegi Przetajowe Puchar Święta Sado	GCKiS/LZS	Sportowo-rekreacyjny	1 dzień	500
Trzebnickie Dni Rodziny	GCKiS Trzebnica	Rekreacyjna	1 tydzień	300
Narodowy Dzień Sportu na Orliku	GCKiS Trzebnica	Rekreacyjna	2 dni	200
Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej Przedszkolaków	GCKiS Trzebnica	Sportowo-rekreacyjny	1 dzień	130

Źródło: Gminne Centrum Kultury i Sportu w Trzebnicy

Dzięki szerokiej ofercie zajęć sportowo- rekreacyjnych oraz dużej liczbie klubów sportowych mieszkańcy Gminy Trzebnica mogą uprawiać różnorodne dyscypliny sportowe. Organizowane imprezy sportowe i sportowo-rekreacyjne przyczyniają się do upowszechniania sportu wśród mieszkańców.

Pozytywna sytuacja w sferze kultury, sportu i rekreacji – aktywne podmioty, duża liczba imprez i dobre zaplecze infrastrukturalne – pozwala przypuszczać, że oferta Gminy Trzebnica w tej sferze w latach 2020-2030 będzie się rozwijała.

2.1.8. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy działają służby w zakresie bezpieczeństwa publicznego – należą do nich Policja, Straż Miejska oraz Straż Pożarna.

Komenda Powiatowa Policji ma swoją siedzibę w Trzebnicy przy ul. ks. Bochenka 8, czynna jest całodobowo. W ostatnich dwóch latach Policja odnotowała około 1300 przestępstw stwierdzonych w Powiecie Trzebnica.

Tabela 2.23 Przeszypstwa stwierdzone przez Policję w powiecie trzebnickim w zakończonych postępowaniach przygotowawczych – 2016-2018

Przeszypstwa stwierdzone	rok	
	2016	2018
ogółem	1 342	1 276
o charakterze kryminalnym	972	895
o charakterze gospodarczym	94	139
drogowe	227	195
przeciwko życiu i zdrowiu	36	43
przeciwko mieniu	617	455
przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	238	203

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

W ostatnich dwóch latach Policja odnotowała w Gminie Trzebnica około 150 zdarzeń kryminalnych rocznie. Wśród nich dominują kradzieże oraz włamania, rzadko występują bójki, pobicia czy rozboje (tab.2.24)

Tabela 2.24. Zdarzenia kryminalne na terenie Gminy Trzebnica

Zdarzenia kryminalne	2013	2015	2017	2018
Rozboje	3	5	0	2
Bójki, pobicia, uszkodzenia ciała	18	17	17	8
Włamania	86	61	40	45
Kradzieże samochodów	9	6	6	2
Kradzieże pozostałe	169	123	66	49
Uszkodzenia mienia	47	27	31	44

Źródło: Powiatowa Komenda Policji w Trzebnicy

Ochroną porządku publicznego na terenie Gminy zajmuje się Straż Miejska – samorządowa, umundurowana formacja, której siedziba mieści się w Trzebnicy w budynku Urzędu Miejskiego pl. M. J. Piłsudskiego 1. Obecny stan kadrowy to 3 strażników, w tym komendant. Straż Miejska prowadzi działania prewencyjno-kontrolne, w tym kontrole dotyczące utrzymania porządku i czystości oraz prawidłowego zagospodarowania odpadów. Wykonując zadania strażnicy w 2017 roku ujawnili 1 069 nieprawidłowości, zaś w 2018 roku – 932 nieprawidłowości²⁸.

Działania ratowniczo-gaśnicze prowadzi Jednostka Powiatowej Straży Pożarnej w Trzebnicy z siedzibą przy ul. Głowackiego 12 w Trzebnicy we współpracy z działającymi na terenie Gminy Ochotniczymi Strażami Pożarnymi²⁹:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Skoroszowie

²⁸ Dane Straży Miejskiej w Trzebnicy.

²⁹ <http://straztrzebnica.pl/osp/> z dn. 02.10.2019

- Ochotnicza Straż Pożarna w Szczytkowicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Cerekwicy
- Ochotnicza Straż Pożarna w Domanowicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ujeźdźcu Wielkim
- Ochotnicza Straż Pożarna w Marcinowie

Ochotnicza Straż Pożarna na terenie Gminy skupia ogółem około 90 członków czynnych biorących udział w akcjach ratowniczych³⁰. Analiza działań służb mundurowych oraz zdarzeń kryminalnych na terenie Gminy pozwala prognozować, że poziom bezpieczeństwa w najbliższych latach się nie pogorszy.

2.1.9. Organizacje pozarządowe

Dużą rolę w sferze społecznej, w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców, ale także kreowaniu aktywności społecznej i społeczeństwa obywatelskiego odgrywają organizacje pozarządowe. To podmioty niebędące jednostkami sektora finansów publicznych i przedsiębiorstwami, niedziałające w celu osiągnięcia zysku. Do głównych form prawnych organizacji pozarządowych zaliczyć należy stowarzyszenia i fundacje, ale pamiętać należy, że są wśród nich również kluby i organizacje sportowe (wskazane w rozdziale 2.1.7) oraz ochotnicze straże pożarne (rozd. 2.1.8). Dodatkowo aktywność w sferze społecznej prowadzą również jednostki Kościoła katolickiego – parafie oraz zgromadzenie zakonne.

Tabela 2.25. Organizacje pozarządowe zarejestrowane w GUS na terenie Gminy Trzebnica

Lp.	Nazwa
1	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W BIEDASZKOWIE WIELKIM
2	STOWARZYSZENIE "NASZE DZIECI"
3	WSPÓLNOTA MIŁOŚNIKÓW POKOJU I WZAJEMNEGO ZROZUMIENIA POMIĘDZY NARODAMI
4	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W BRZYKOWIE
5	STOWARZYSZENIE "AKTYWNI-BRZYKÓW"
6	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W CEREKWICY
7	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W DOMANOWICACH
8	STOWARZYSZENIE "KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W DOMANOWICACH"
9	"KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W GŁUCHOWIE GÓRNYM"
10	STOWARZYSZENIE KLUB SPORTOWY GŁUCHÓW GÓRNY
11	LUDOWY ZESPÓŁ SPORTOWY "ORZEŁ" W BIEDASZKOWIE WIELKIM
12	LUDOWY ZESPÓŁ SPORTOWY "ZRYW" KOMOROWO
13	"STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU WSI KSIĘGINICE"
14	LUDOWY KLUB SPORTOWY "BŁYSK" W KUŹNICZYSKU
15	STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ KUŹNICZYSKA
16	UCZNIOWSKI POWIATOWY KLUB JEŹDZIECKI "GOZDAWA" KUŹNICZYSKO

³⁰ Dane Urzędu Miejskiego w Trzebnicy z dn. 01.11.2019r.

17	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W MARCINOWIE
18	STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW KULTURY
19	STOWARZYSZENIE GOSPODARCZE POWIATU TRZEBNICKIEGO
20	STOWARZYSZENIE - AKTYWNI LOKALNIE
21	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ODNOWY WSI RZEPOTOWICE
22	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU WSI SKARSZYN
23	STRONA ANIOŁÓW
24	UCZNIOWSKI LUDOWY KLUB SPORTOWY "SPARTA" W SKARSZYNIE
25	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SKOROSZOWIE
26	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SZCZYTKOWICACH
27	FUNDACJA EDUKACJI I ROZWOJU
28	TRZEBNICKIE STOWARZYSZENIE JAZDY HISTORYCZNEJ
29	FUNDACJA AKADEMIA PIŁKARSKA FREEKIDS
30	"POWIATOWY SZKOLNY ZWIĄZEK SPORTOWY W TRZEBNICY"
31	"STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA KRAINA WZGÓRZ TRZEBNICKICH"
32	DOLNOŚLĄSKIE TOWARZYSTWO PRAWNICZE
33	Fundacja "Życie dla życia"
34	FUNDACJA DLA RATOWANIA KLASZTORY ŚW. JADWIGI ŚLĄSKIEJ "BY SŁUŻYĆ"
35	FUNDACJA HEALTHY NATION
36	FUNDACJA NA RZECZ ROZWOJU EDUKACJI I ZDROWEGO STYLU ŻYCIA PROGRES
37	FUNDACJA PROMOCJI ARTYSTÓW "LA VILLA STRANGIATO"
38	FUNDACJA SERCE SERCU
39	GMINNY KLUB PŁYWACKI 7 ZDRÓJ TRZEBNICA
40	GMINNY KLUB SPORTOWY GAUDIA TRZEBNICA-ZDRÓJ
41	KLUB SPORTOWY HOKEJA PODWODNEGO "HYDRA"
42	KOLARSKIE STOWARZYSZENIE SPORTOWE "SZERSZENIE TRZEBNICA"
43	MIEJSKI MIĘDZYSZKOLNY KLUB SPORTOWY "GAUDIA"
44	MIEJSKO-GMINNE ZRZESZENIE LUDOWE ZESPOŁY SPORTOWE
46	OGÓLNOPOLSKIE STOWARZYSZENIE KOTA I PSA RASOWEGO "COLLAR CLUB"
47	POWIATOWE STOWARZYSZENIE ABSTYNETÓW "NASZE ŻYCIE"
48	POWIATOWE ZRZESZENIE LUDOWE ZESPOŁY SPORTOWE
49	STOW. ABSOLWENTÓW I PRZYJACIÓŁ LO, TRZEBNICA
50	STOWARZYSZENIE "ANTOŚ"
51	STOWARZYSZENIE "SMALL CHERRY INVESTMENT"
52	STOWARZYSZENIE "TROSKA"
53	STOWARZYSZENIE "TRZEBNICKI KLUB PSA"
54	STOWARZYSZENIE "WIERZYMY W CIEBIE"
55	STOWARZYSZENIE "ZIELONA TRZEBNICA"
56	STOWARZYSZENIE AKADEMIA PIŁKI NOŻNEJ TALENT
57	STOWARZYSZENIE DLA TRZEBNICY RAZEM
58	STOWARZYSZENIE EDUKACJI ARTYSTYCZNEJ "CON PASSIONE"
59	STOWARZYSZENIE FAIR IS
60	STOWARZYSZENIE GMIN TURYSTYCZNYCH WZGÓRZ TRZEBNICKICH I DOLINY BARYCZY
61	STOWARZYSZENIE KOSZYKARSKIEGO KLUBU SPORTOWEGO TRZEBNICA
62	STOWARZYSZENIE O CHARAKTERZE STRZELECKIM I KOLEKCJONERSKIM LEGION
63	STOWARZYSZENIE OŚWIATOWE "SOWA"
64	STOWARZYSZENIE POLSKA -UKRAINA "POMOST"
65	STOWARZYSZENIE PRZEDSIĘBIORCÓW DOLINY BARYCZY I WZGÓRZ TRZEBNICKICH
66	STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ ZIEMI TRZEBNICKIEJ "SPZT BUK"
67	Stowarzyszenie trzecie skrzydło. Sfera rozwoju rodziny
68	STOWARZYSZENIE UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU "TĘCZA"

69	TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW ZIEMI TRZEBNICKIEJ
70	TRZEBNICKI KLUB SPORTOWY "KORONA"
71	TRZEBNICKIE STOWARZYSZENIE KUPCÓW
72	TRZEBNICKIE STOWARZYSZENIE SAMORZĄDOWE
73	TRZEBNICKIE STOWARZYSZENIE SPORTOWE
74	TRZEBNICKIE STOWARZYSZENIE SPORTOWO-REKREACYJNE "POLONIA" W TRZEBNICY
75	TRZEBNICKIE STOWARZYSZENIE UŚMIECH DZIECKA
76	UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY "GLADIUS" TRZEBNICA
77	KLUB SPORTOWY SOKÓŁ UJEŹDZIEC MAŁY
78	STOWARZYSZENIE, UJEŹDZIEC MAŁY
79	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W UJEŹDŹCU WIELKIM
80	STOWARZYSZENIE KREATYWNA WIEŚ
81	KOLARSKI KLUB SPORTOWY TRZEBNICA
82	STOWARZYSZENIE OCHOTNICZYCH HUFCÓW PRACY ODDZIAŁ TERENOWY WE WROCŁAWIU
83	FUNDACJA WSPIERANIA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ŻARNA

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Zaprezentowane zestawienie wskazuje na dużą liczbę i różnorodne pola działań organizacji pozarządowych. Przy uwzględnieniu klubów sportowych oraz ochotniczych straży pożarnych uzyskujemy sektor obywatelski, który w wielu aspektach zaspokaja potrzeby mieszkańców.

Na terenie Gminy działa wiele organizacji pozarządowych, zajmujących się różnymi sferami życia społecznego, m. in.:

- *Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Trzebnicy*

Związek zrzesza emerytów, rencistów, inwalidów działa w celu: poprawiania ich warunków socjalno-bytowych oraz uczestniczenia w życiu społecznym przez współdziałanie z organami władzy i administracji publicznej, samorządowej, ze związkami zawodowymi oraz innymi organizacjami społecznymi, gospodarczymi i spółdzielczymi; integrowania i aktywizowania emerytów, rencistów i inwalidów poprzez organizowanie różnych form życia kulturalnego, artystycznego, sportowego i turystycznego;

- *Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku "Tęcza" w Trzebnicy*

Celem UTW jest działanie na rzecz: stymulowania rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej i fizycznej osób w wieku emerytalnym, aktywizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych, upowszechniania profilaktyki gerontologicznej, ochrony i promocji zdrowia oraz działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym.

- *Stowarzyszenie „Olimpiady Specjalne – Polska”*

Celem Stowarzyszenia jest: wszelkie działania na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną, zmierzające do poprawy ich życia oraz oddziaływanie i pogłębianie świadomości społecznej, której celem jest szeroko pojęte poszanowanie osób z niepełnosprawnością

intelektualną oraz ich integracja ze społeczeństwem, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu osób z niepełnosprawnością intelektualną przez popularyzację, uczestnictwo, rozwój i organizację sportu, rekreacji, rehabilitacji ruchowej i innych form mających wpływ na doskonalenie sprawności fizycznej i psychofizycznej dzieci i dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną, jak również ich rodzin, o charakterze krajowym i międzynarodowym; realizacja misji, celów i głównych założeń ruchu Special Olympics;

– *Stowarzyszenie „Troska”*

Celem Stowarzyszenia jest: działanie w zakresie pomocy społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych zmierzające do poprawy ich życia, aktywizacji zawodowej, wyrównywania szans i integracji ze społeczeństwem oraz oddziaływanie i pogłębianie świadomości ogółu społeczeństwa, podejmowanie działań zmierzających do ochrony i promocji zdrowia, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.

– *Trzebnickie Stowarzyszenie „Uśmiech Dziecka”*

Celem Stowarzyszenia jest działalność w zakresie: pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób; ochrony i promocji zdrowia; pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin; wspierania i pomocy Społecznemu Przedszkolu Integracyjnemu, działanie na rzecz wyrównywania szans edukacyjno-rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych.

Organizacje pozarządowe prowadzą swoją działalność samodzielnie, ale również współpracują z sektorem publicznym, w tym instytucjami z terenu Gminy Trzebnica: Urzędem Miejskim czy GCKiS.

Podmioty non-profit oraz jednostki Kościoła rzymskokatolickiego biorą udział w realizacji zadań publicznych, powierzanych lub zleczanych im przez Gminę Trzebnica. Na realizację zadań w poszczególnych obszarach konkursu w 2018 przeznaczono:

- w obszarze podtrzymywania tradycji narodowych, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej – 10 000,00 zł,
- w obszarze pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównanie szans tych rodzin i osób – 35 000,00 zł,
- w obszarze kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji – 30 000,00 zł,
- w obszarze działania na rzecz osób niepełnosprawnych – 5 000,00 zł,
- w obszarze upowszechnianie kultury fizycznej i sportu – 520 000,00 zł

Podobnie jak w latach poprzednich zadania miały obejmować swym zakresem jak największą liczbę mieszkańców Gminy Trzebnica. Szczegółowe przedsięwzięcia zawarte w projektach mogły być realizowane w dowolnych formach zapewniających ich najwyższą jakość i skuteczność. W roku 2018 przyznano również 2 dotacje trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ogółem w roku 2018 oferty złożyło 37 organizacji pożytku publicznego, z którymi Gmina Trzebnica podpisała w sumie 32 umów na łączną kwotę 580 500,00 zł³¹

Rozwój sektora pozarządowego oraz wzrost aktywności i zainteresowania współpracą z lokalnym samorządem pozwala prognozować rozwój sektora pozarządowego w latach 2020-2030 i zacieśnienie współpracy z samorządem gminnym.

2.2. Podmioty zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych

2.2.1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za rozwiązywanie problemów społecznych i działającym na rzecz zapewnienia mieszkańcom Gminy Trzebnica bezpieczeństwa socjalnego jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy (OPS), mający siedzibę w Trzebnicy przy pl. M. J. Piłsudskiego 1. OPS jest jednostką organizacyjną gminy Trzebnica powołaną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Posiada własny budżet. Na realizację zadań własnych i zleconych OPS otrzymuje środki z budżetu gminnego i z budżetu państwa. Rada Gminy Trzebnica kontroluje działalność Ośrodka poprzez Komisję Rewizyjną³².

Ośrodek działa na podstawie:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- uchwały nr IV/21/90 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 30 sierpnia 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy,
- uchwały nr XXVII/292/17 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 29 marca 2017 roku w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy,
- Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- aktów prawa określających funkcjonowanie Ośrodka.

³¹ Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Trzebnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2018

³² Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy.

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy obejmuje miasto i gminę Trzebnica. Jego działalność obejmuje zadania normowane ustawą o pomocy społecznej, ale ośrodek zajmuje się także sferą wspierania rodziny i pieczy zastępczej, świadczeniami rodzinnymi, wychowawczymi, pomocą osobom uprawnionym do alimentów, dodatkami mieszkaniowymi wraz z dodatkami energetycznymi, działaniami z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, a od września 2017 roku również przyznawaniem stypendium szkolnego.

Ośrodek posiada nr identyfikacji REGON 005952159 oraz nr identyfikacji podatkowej NIP 915-16-03-770. W Ośrodku obowiązują następujące godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy: poniedziałek, wtorek i czwartek 7:30 – 15:30, środa 7:30 – 16:00, piątek 7:30 – 15:00. Dyrektor Ośrodka przyjmuje w sprawach skarg i wniosków w środę od 10:00 do godz. 11:00.

W 2018 roku w Ośrodku zatrudnione były 38 osoby, łącznie w wymiarze 37,5 etatu. Dodatkowo OPS zatrudniał na umowę zlecenie osoby do usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz asystentów rodziny. Liczba pracowników w ostatnich latach wzrosła – w 2007 roku zatrudnionych było 25 osób na 24,75 etatach. Liczba pracowników socjalnych jest na tym samym poziomie 8 pracowników³³. Pamiętać należy, że liczba pracowników socjalnych uzależniona jest, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, od liczby mieszkańców gminy (1 pracownik na 2 500 mieszkańców, zaś od 1 stycznia 2015 roku alternatywnie jeden pracownik na 50 czynnych środowisk)³⁴. Dodatkowo jako wsparcie pracowników socjalnych, w 2010 roku zatrudniono asystenta rodziny, co od 1 stycznia 2015 roku jest już obowiązkiem ustawowym³⁵.

Na ogólną liczbę klientów Ośrodka Pomocy Społecznej składają się osoby i rodziny uzyskujące wsparcie z tytułu:

- pomocy społecznej,
- wsparcia rodziny,
- świadczeń rodzinnych,
- świadczeń wychowawczych,
- świadczeń „Dobry Start”,
- funduszu alimentacyjnego,

³³ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy za rok 2007, Trzebnica 2008, s. 4

³⁴ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. poz. 1507)

³⁵ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy za lata 2007 i 2010.

- dodatków mieszkaniowych i energetycznych,
- pomocy materialnej o charakterze socjalnym,
- profilaktyki uzależnień,
- pozostałych świadczeń (zdrowotnych, interwencyjnych)

2.2.1.1. Działania w zakresie pomocy społecznej

Kluczowym obszarem działalności OPS jest pomoc społeczna. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma wesprzeć osoby i rodziny w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując swoje własne uprawnienia i możliwości. Pomoc jest udzielana, gdy wystąpi trudna sytuacja życiowa, której osoba lub rodzina nie jest w stanie samodzielnie przezwyciężyć, przy czym do ustawowo wymienianych przyczyn udzielenia wsparcia zaliczyć należy: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, przemoc w rodzinie, potrzebę ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzebę ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych), trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy (ochronę uzupełniającą), trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomanię, a także zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe lub ekologiczne³⁶. Kryterium dochodowe uprawniające do uzyskiwania świadczeń pieniężnych od 1 października 2018 roku wynosi: dla osoby samotnie gospodarującej 701 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – 528 zł³⁷.

Tabela 2.26. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Trzebnica

Rok	Liczba osób	Liczba rodzin
2007	445	338
2010	404	259
2013	434	285
2015	357	243
2016	296	210
2017	300	222
2018	296	220

Źródło: Sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy za lata 2007, 2010, 2013, 2016, 2017, 2018.

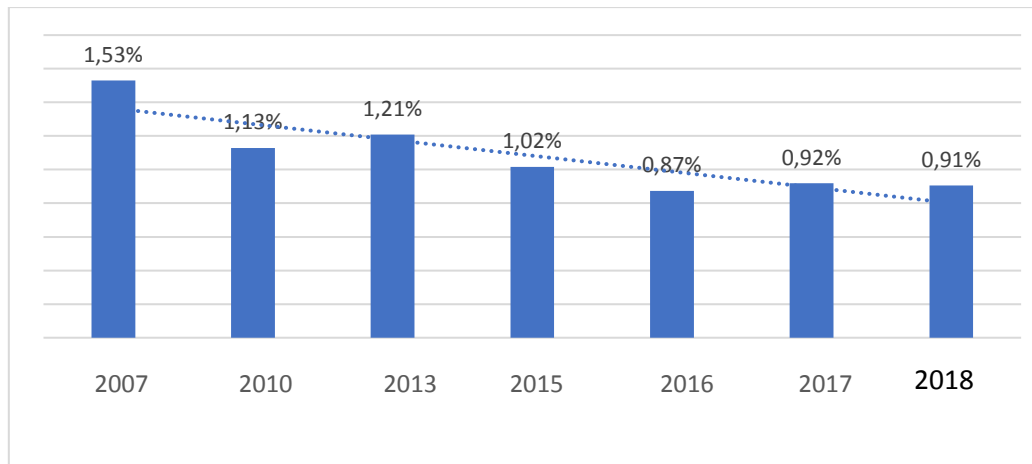
³⁶ Art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. poz. 1507)

³⁷ Kryteria przyznawania świadczeń <https://www.gov.pl/web/rodzina/kryteria-przyznawania-swiadczen>

W ostatnich latach z systemu pomocy społecznej korzystało od 445 do 296 rodzin (tab. 2.26), co daje od 1,53% do 0,91% ogółu mieszkańców Gminy (rys. 2.2.). Można zauważyć, iż liczba mieszkańców Gminy korzystających ze wsparcia spada.

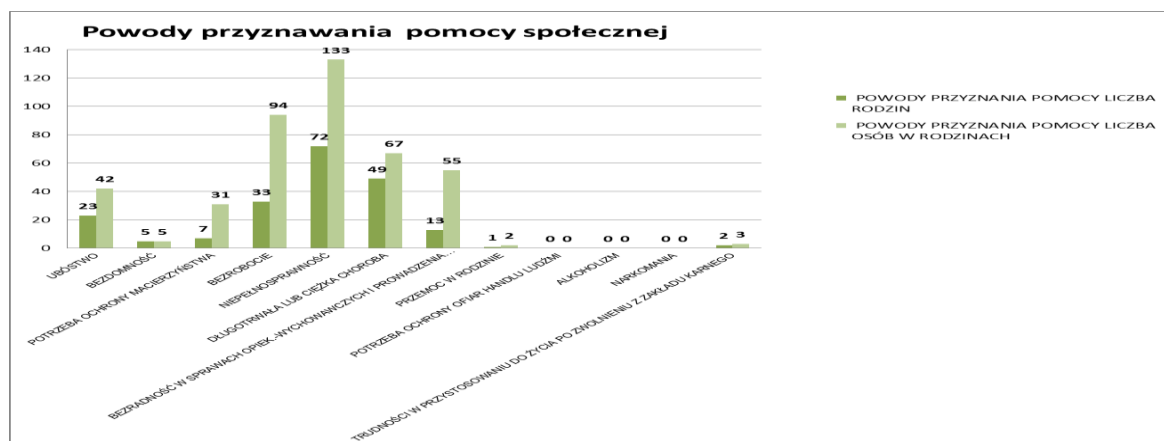
Rysunek 2.2. Odsetek mieszkańców Gminy Trzebnica objętych wsparciem pomocy społecznej

Źródło: Sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy za lata 2007, 2010, 2013, 2016, 2017, 2018.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w I półroczu 2019 roku udzielił pomocy finansowej oraz pomocy w formie pracy socjalnej 236 osobom z 172 rodzin³⁸. Najczęstszymi powodami udzielenia pomocy były: długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, bezdomność. W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przesłanek.

Rysunek 2.3 Powody przyznania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy wg danych na 30-06-2019 r.

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań MPiPS

³⁸ Sprawozdanie z wykonania planu finansowego Ośrodka Pomocy Społecznej za I półrocze 2019 r., str. 4.

Do głównych świadczeń pieniężnych transferowanych w ramach systemu pomocy społecznej należą zasiłki stałe, okresowe oraz celowe. W roku 2018 zasiłki stałe, przeznaczone dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnych do pracy, pobierało 296 osób. Przeważały wśród nich osoby samotne, niepełnosprawne, starsze. Zasiłki okresowe, dla osób w trudnych sytuacjach życiowych, uzyskiwało 29 osób. Tu z kolei przeważały osoby mieszkające samotne. Kluczowym powodem wsparcia w formie zasiłku okresowego było bezrobocie – pomoc z tego powodu otrzymywało od 22 osób – to ponad 75 % osób pobierających zasiłki okresowe. Podopieczni OPS uzyskiwali również zasiłki celowe wypłacane w związku z niezbędną potrzebą bytową, jak np. zakup żywności, leków, opału czy odzieży, a także zasiłki w naturze. Corocznie pomoc taką dostawało od 100 do 175 osób. Podkreślić należy również, że OPS wypłacał zasiłki celowe specjalne, a więc wsparcie w związku z niezbędną potrzebą bytową dla osób, które przekraczają kryterium dochodowe. Pomoc taką rocznie dostawało od 22 do 27 osób. Zmniejszyła się liczba osób pobierających zasiłki okresowe (o 70%) i celowe (ponad 50 %) na przestrzeni lat 2007-2018 (tab. 2.26).

Powszechnie stosowanym świadczeniem było dożywianie dzieci w szkołach, w ramach programu rządowego Pomoc państwa w zakresie dożywiania, przy czym zauważyć należy spadek osób uzyskujących taką pomoc – ze 188 w 2007 roku do 112 w roku 2018. Ma to związek z świadczeniem związanym z realizacją programu 500+.

Ważnym rodzajem świadczeń, szczególnie z perspektywy osób samotnych, z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagających pomocy innych, są usługi opiekuńcze. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Pomoc taką otrzymywało rocznie od 14 do 49 osób, głównie samotnych. Nastąpił gwałtowny wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze.

Tabela 2.27. Główne świadczenia z pomocy społecznej

Świadczenia	2007	2010	2013	2015	2016	2017	2018
Zasiłek stały							
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	48	50	54	63	57	63	296
Liczba świadczeń	444	478	502	637	540	616	634
Liczba rodzin	48	50	54	63	57	63	63
Liczba osób w rodzinie	78	71	73	88	76	93	91
Zasiłek okresowy							
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	107	56	58	26	26	28	29
Liczba świadczeń	482	249	238	98	119	164	155
Liczba rodzin	107	56	58	26	26	28	29
Liczba osób w rodzinie	428	151	111	46	46	51	43

	w tym z powodu bezrobocia							
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	100	55	57	23	22	20	22
	Liczba świadczeń	439	247	235	92	105	129	124
	Liczba rodzin	100	55	57	23	22	20	22
	Liczba osób w rodzinie	400	150	110	40	39	30	31
Posiłek dla dzieci								
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	188	201	220	170	125	122	112
	Liczba świadczeń	25292	21548	20982	19191	13141	11796	136615
	Liczba rodzin	105	93	107	81	60	64	52
	Liczba osób w rodzinie	418	424	486	388	277	250	231
usługi opiekuńcze								
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	22	14	16	18	27	47	49
	Liczba świadczeń	4692	2179	2386	2449	5950	27286	30421
	Liczba rodzin	22	14	16	18	27	45	47
	Liczba osób w rodzinie	34	18	18	22	37	63	66
Zasiłki celowe i w naturze								
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	156	174	175	126	101	101	100
	Liczba świadczeń	385	469	471	434	141	164	166
	Liczba rodzin	147	171	172	126	100	99	98
	Liczba osób w rodzinie	580	420	443	280	207	176	171
	w tym zasiłki celowe specjalne							
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	27	22	16	15	9	18	22
	Liczba świadczeń	44	29	22	23	11	21	26
	Liczba rodzin	27	22	16	15	9	18	22
	Liczba osób w rodzinie	49	36	33	34	14	25	40
Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej								
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczeni	4	11	13	18	16	16	21
	Liczba świadczeń	23	110	143	189	161	182	233
	Liczba rodzin	4	11	13	18	16	16	21
	Liczba osób w rodzinie	4	11	13	18	16	16	21

Źródło: Sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy za lata 2010, 2013, 2015, 2016, 2017, 2018

Osoby, które wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, mogą korzystać z pobytu w domu pomocy społecznej, instytucji całodobowej opieki, świadczącej usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne. OPS w Trzebnicy w latach 2010-2018 pokrywał koszty pobytu w domu pomocy społecznej dla od 4 do 21 osób. Ze względu na zmianę modelu rodziny. Jest coraz mniej rodzin wielodzietnych i wielopokoleniowych, coraz więcej osób samotnych bez rodzin.

Wszystkie osoby i rodziny otrzymujące pomoc finansową objęte były pracą w formie pracy socjalnej. Pracownicy socjalni osobom niezaradnym życiowo pomagali w załatwianiu wszystkich spraw urzędowych i administracyjnych. Pracownicy socjalni Ośrodka prowadzili także pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny, którym w 2018 r. objętych zostały 3 osoby,

rozpoznają i analizują potrzeby i sytuacje osoby, rodziny, realizują działania zmierzające do usamodzielnienia osób, rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem lokalnym. Przeprowadzono wywiady i wydano 21 decyzji dla osób nie ubezpieczonych, niemających prawa do nieodpłatnego korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej³⁹.

Pracownicy socjalni współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej, informują zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP. Utrzymują stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy. Pracownicy socjalni kontynuują zbiórkę odzieży, mebli, sprzętu AGD dla osób potrzebujących, pomagają w kompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania skierowania i umieszczenia w zakładach opiekuńczo – leczniczych. Przeprowadzają wywiady środowiskowe dla potrzeb innych ośrodków pomocy społecznej, dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, sporządzają notatki na potrzeby Wydziału Spraw Obywatelskich UM. Ośrodek współpracuje przy tym z organizacjami pozarządowymi i kościołami w zakresie realizacji szeroko rozumianych zadań z pomocy społecznej.

OPS Trzebnica w ramach wsparcia osób korzystających z pomocy, realizuje różnorodne działania, w tym projekty finansowane ze środków europejskich. W ramach środków z Europejskiego Funduszu Społecznego Ośrodek w latach 2008-2014 prowadził projekt „Od bierności do aktywności” w ramach PO KL, który umożliwił osobom (z gminy Trzebnica) biorącym udział w projekcie, integrację społeczną p.n.: „Moje miejsce w rodzinie” i zawodową poprzez zastosowanie narzędzi aktywnej integracji. Motywowanie wewnętrzne, wyznaczanie celów życiowych i sposoby ich osiągnięcia poprzez zarządzanie domowym budżetem, asertywnością w kontaktach z rodziną i konflikt w rodzinie prowadziło do zwiększenia szans na podjęcie pracy i usamodzielnienie się uczestników projektu. Cel został osiągnięty poprzez:

- wzrost pewności siebie, poziomu samooceny, poprawy wizerunku i autoprezentacji
- poprawę umiejętności komunikacyjnych
- zwiększenie motywacji do podejmowania działań aktywizacji zawodowej
- zdobycie wiedzy i umiejętności przydatnych na rynku pracy
- podniesienie kompetencji i umiejętności przydatnych na rynku pracy

³⁹ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2019.

- nabycie kompetencji w zakresie posługiwania się nowymi technologiami informacyjnymi.

W wyniku realizacji przez Gminę Trzebnica zadania współfinansowanego ze środków MRPiPS pn. „Utworzenie Dziennego Domu Senior – WIGOR przy ul. Księdza Bochenka w Trzebnicy, w grudniu 2016 r. został oddany do użytku DD Senior. Od stycznia 2017 r. w strukturę Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy wszedł Dzienny Dom Senior – WIGOR. Dzienny Dom „Senior – WIGOR” jest ośrodkiem wsparcia dziennego, dysponującym 16 miejscami, zapewnia co najmniej 8 - godzinną ofertę usług oraz codziennie ciepły posiłek. Ze świadczeń Domu korzystają osoby nieaktywne zawodowo w wieku 60+ zarówno kobiety, jak i mężczyźni, będący mieszkańcami Miasta i Gminy Trzebnica, w szczególności osoby, które posiadają niskie dochody, są samotne lub posiadają rodziny poza miejscem swojego zamieszkania, posiadają złe warunki mieszkaniowe, wykazują ograniczenia lub bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Działalność bieżąca Dziennego Domu „Senior-WIGOR” polega na realizacji podstawowych usług opiekuńczych poza miejscem zamieszkania mających na celu udzielanie pomocy w czynnościach dnia codziennego oraz na zapewnieniu minimum jednego posiłku, w szczególności gorącego, a także innych usług wspomagających, dostosowanych do potrzeb seniorów. Opiekę nad seniorami sprawuje dwóch opiekunów, terapeuta, psycholog, lekarz i fizjoterapeuta, którzy realizują plan zajęć. Dzienny Dom funkcjonuje w oparciu o plany: Dzienny rozkład zajęć, Tygodniowy rozkład zajęć, Roczny harmonogram wydarzeń, co ułatwia pracę i organizację prowadzenia tego typu działalności.

Od 2017 roku Burmistrza Gminy Trzebnica rozpoczął kampanię „WIEMY, JAK POMAGAĆ”. Jest to kampania na rzecz osób, którym potrzebna jest pomoc – osobom dotkniętym przez los albo tym, którzy z życiem radzą sobie gorzej od nas. Głównym celem kampanii jest integracja lokalnej społeczności i przeciwdziałanie izolacji społecznej - aktywizowanie potencjału i zasobów społeczności lokalnej. Kampania realizowana jest poprzez akcje informacyjne, zebranie informacji o samotnych i starszych osobach oraz potrzebach tych osób, nawiązanie współpracy pomiędzy partnerami (szkoły, NGO) Urzędem Miejskim a Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Trzebnicy. W ramach kampanii utworzono Klub Wolontariusza. W ramach działań odbywają się szkolenia dla wolontariuszy, którzy będą pomagać osobom samotnym i starszym. W ramach realizacji kampanii podejmowane są działania:

- NA RZECZ SENIORÓW

- Pomoc osobom samotnym i starszym – polega m. in. na wspieraniu poprzez rozmowę, pomoc w codziennych czynnościach, na spędzaniu z nimi czasu wolnego na spacerach, rozmowach, wspólnych wyjściach np. do kina, na pomaganiu w załatwianiu prostych spraw urzędowych (np. poczta) czy wizyt u lekarzy, czy zorganizowanie dla nich zajęć wedle własnego pomysłu.
- w Dziennym Domu Senior-Wigor – polega m. in. na wspólnych działaniach np.: zajęcia edukacyjno-wspierające „Senior w świecie nowych technologii”, wspólne działania artystyczne, warsztaty motywacyjno-psychologiczne czy warsztaty rękodzieła.
- BANK ŻYWNOŚCI – pomoc przy sortowaniu żywności i dostarczanie art. spożywczych do osób samotnych i starszych z dysfunkcją ruchu.
- ŚWIĄTECZNA ZBIÓRKA ŻYWNOŚCI – wspólna akcja pracowników OPS w Trzebnicy i wolontariuszy w sklepach spożywczych, koordynowanie zbiórki w sklepie, sortowanie żywności, działania promocyjne.
- Pomoc w różnego rodzaju akcjach i działaniach OPS, w szkołach bądź w domu osoby zainteresowanej pomocą.

Dodatkowymi działaniami są nawiązanie współpracy pomiędzy partnerami (szkoły, NGO, osoby prywatne) a Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Trzebnicy oraz szkolenia dla wolontariuszy, którzy będą pomagać osobom samotnym i starszym, pt.: "Jak przygotować się do pomagania osobom samotnym i starszym?", "Jak skutecznie pomagać seniorom?".

Kampania została przekazana przez Burmistrza Gminy Trzebnica do realizacji przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy.

W ramach kampanii „WIEMY, JAK POMAGAĆ” Burmistrza Gminy Trzebnica przystąpił do realizacji Podprogramu Pomoc Żywnościowa – Bank Żywności od roku 2017 był OPS realizatorem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, który służy wsparciu osób i rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Program polega na udostępnianiu pomocy żywnościowej w formie paczek. Pomoc w ramach POPŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych i dlatego też trafiają do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie – których dochód nie przekracza 200%

kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej: 1 402,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1056 zł dla osoby w rodzinie), stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana jest w postaci artykułów spożywczych, które są przekazywane osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie. W okresie od października 2018 do czerwca 2019 do beneficjentów trafiło 28.565 ton żywności. Łącznie z pomocy w ramach programu skorzystało 599 osób z terenu miasta i gminy Trzebnica, którym przekazano 2320 paczek. Realizacja programu była możliwa dzięki współpracy Gminy Trzebnica i Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy z Bankiem Żywności we Wrocławiu.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy realizuje:

1. Program wspierania osób niepełnosprawnych, niesamodzielných oraz w podeszłym wieku, wprowadzonego na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Trzebnicy nr XXXV/405/17 z 28.12.2017 r. w sprawie przyjęcia "Gminnego programu wspierania osób niepełnosprawnych, niesamodzielných oraz w podeszłym wieku na lata 2018-2022", w ramach, którego podjął następujące działania:
 - Został uruchomiony wolontariat działający na rzecz osób niepełnosprawnych, niesamodzielných i w podeszłym wieku,
 - świadczy usługi opiekuńcze oraz jest w trakcie wypracowania standardów ich realizacji,
 - prowadzi dzienny dom pobytu Senior-Wigor oraz utrzymuje w nim właściwe standardy opieki,
 - wspiera rodziny i opiekunów osób niepełnosprawnych, niesamodzielných i w podeszłym wieku poprzez organizowanie działań edukacyjnych
 - wykorzystuje pracę socjalną w zakresie pomocy osobom w podeszłym wieku, niepełnosprawnym i niesamodzielnym,
 - współpracuje z innymi podmiotami w zakresie zapewnienia osobom niepełnosprawnych, niesamodzielných i w podeszłym wieku szerszego dostępu do informacji o możliwościach wsparcia poprzez wykorzystanie oraz upowszechnianie różnorodnych form przekazu.

Tabela 2.28 Rodzaj zadań na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych, niesamodzielných oraz w podeszłym wieku w roku 2018

L.p.	Rodzaj zadań na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych, niesamodzielných oraz w podeszłym wieku	Ilość działań
1.	Usługi opiekuńczych świadczonych w danym roku (w godzinach)	+ 30 893 OPS 95 040 WTZ
2.	Liczba beneficjentów korzystających z programów prozdrowotnych: profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących zmniejszenia ryzyka wystąpienia chorób lub zdarzeń prowadzących do niepełnosprawności,	1091 (osoby)
3.	Liczba uczestników imprez kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych i turystycznych, o charakterze integracyjnym dla osób niepełnosprawnych, niesamodzielných i w podeszłym wieku	768 (osoby)
4.	Inicjatywy wspierane i realizowane przez organizacje, i podmioty działające na rzecz beneficjentów.	24
5.	Wydzielone i oznakowane miejsca postoju dla uprawnionych osób niepełnosprawnych na parkingach i przy budynkach użyteczności publicznej	24
6.	Działania likwidujące bariery w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnych i w podeszłym wieku poruszania się, i komunikowania	84

Źródło: Opracowanie własne - monitoring „Gminnego programu wspierania osób niepełnosprawnych, niesamodzielných oraz w podeszłym wieku na lata 2018-2022” za rok 2018

2. Gminny Programu Wspierania Rodziny wprowadzonego na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Trzebnicy nr XXXIV/384/17 z 27.11.2017 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Trzebnica na lata 2018-2020”, w ramach, którego podjął następujące działania:

- Prowadzi wszechstronną pracę socjalną z rodziną,
- wspiera rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych poprzez współpracę z asystentem rodziny,
- tworzy efektywny system wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych w postaci: pomocy finansowej, pomocy rzeczowej, objęcie dożywianiem dzieci tego wymagających, monitorowania sytuacji zdrowotnej rodziny (odbyły się 2 grupy robocze z przedstawicielami innych podmiotów – pedagog szkolny, lekarz rodzinny, kurator sądowy),
- współpracuje z instytucjami, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

2.2.1.2. Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Wprowadzona w 2011 roku ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej⁴⁰ nakłada obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Udzielana pomoc polega przede wszystkim na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomocy w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny oraz dążeniu do reintegracji rodziny.

Kluczową osobą wspierającą rodziny w ramach działań ośrodka pomocy społecznej jest asystent rodziny. Od 1 stycznia 2015 roku gminy obligatoryjnie muszą zatrudniać asystenta rodziny, wcześniej było to fakultatywne. OPS w Trzebnicy zatrudnia asystenta rodziny od stycznia 2012 roku. W okresach od 2012 do 2019 roku asystent rodziny pracował z rodzinami: w 2012 roku pod jego opieką było 15 rodzin, zaś w roku 2018 było 16 rodzin.

Tabela 2.29. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej

lata	Liczba rodzin objętych wsparciem
2012	15
2013	13
2014	9
2015	16
2016	18
2017	17
2018	16
I półrocze 2019	14

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy

Wsparciem asystenta rodziny objęte są rodziny problemowe – z wieloma dysfunkcjami, od lat korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, często wielodzietne lub monoparentalne oraz rodziny zastępcze. Główne zadania asystenta rodziny koncentrują się na pracy z dziećmi – wsparciu w diagnozowaniu problemów edukacyjnych, współpracy z instytucjami edukacyjnymi, pomocy w diagnozowaniu problemów zdrowotnych, ale również z osobami

⁴⁰ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dz.U. z 2015 r., poz. 332, tekst jednolity ze zm.

dorosłymi – szczególnie w zakresie wsparcia w dysponowaniu finansami, prowadzeniu gospodarstwa domowego i opiece nad dziećmi, aktywizacji zawodowej oraz walce z uzależnieniami⁴¹. Wsparcie rodziny poprzez działania asystenta rodziny uzupełnia pracę pracownika socjalnego i przyczyniają się do kompleksowej pomocy rodzinom. Wg danych na 13-12-2018 r poniesiono wydatki w kwocie 16.357,60 zł za częściowe utrzymanie 2 dzieci umieszczonych w Zakładzie Leczniczo – Opiekuńczym oraz w kwocie 153.224,78 zł za 29 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. W sumie na pieczę zastępczą wydatkowano 169.582,38 zł⁴².

2.2.1.3. Wsparcie dla rodzin z dziećmi

Realizowane przez OPS w Trzebnicy zadania z zakresu wsparcia dla rodzin z dziećmi dotyczą działań związanych z wypłacaniem świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zasady przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych opisane są w ustawie o świadczeniach rodzinnych z 2003 roku⁴³. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- zasiłek dla opiekuna jako świadczenie będące realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13.
- świadczenie rodzicielskie

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki:

- Dodatek z tytułu urodzenia dziecka
- Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka
- Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego

⁴¹ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2013-2018.

⁴² Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2018.

⁴³ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, Dz.U. z 2015 r., nr 114, z póź. zm.

- Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
- Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

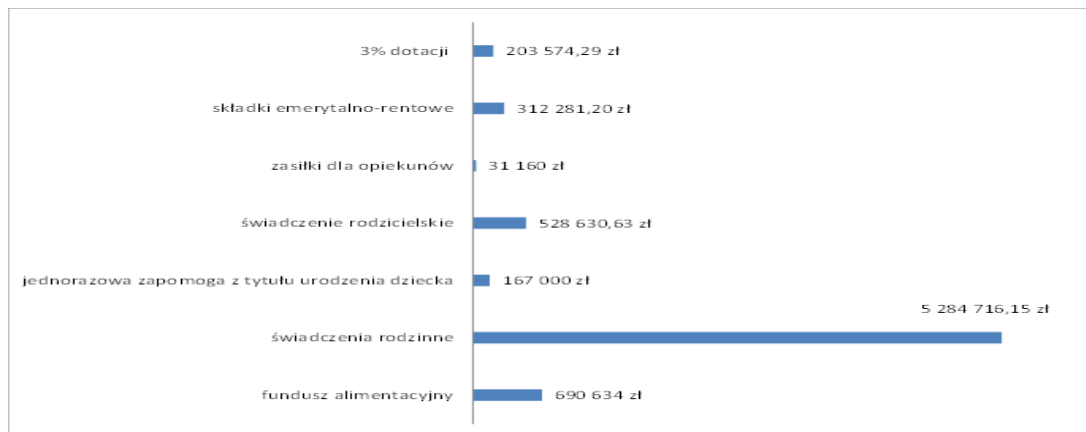
Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego – świadczenia przysługują, jeżeli przeciętny miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 674,00 zł, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł. Kwoty kryteriów dochodowych uprawniających do zasiłku rodzinnego, a także wysokość poszczególnych świadczeń rodzinnych podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin. Ostatnia weryfikacja miała miejsce 1 listopada 2018 r.⁴⁴

Na realizację zadań sfinansowanych z dotacji z budżetu państwa wraz z wydatkami na obsługę świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składkami emerytalno-rentowymi w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 roku tutejszy organ wydał kwotę 7 217 996,27 zł. Dodatkowo na realizację zadania wynikającego z ustawy z dnia 04.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” wraz z kosztami obsługi wydano kwotę w wys. 4 123,72 zł, gdyż wpłynął jeden wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

⁴⁴ Rodzaje i wysokość świadczeń rodzinnych, kryteria uzyskania <https://www.gov.pl/web/rodzina/rodzaje-i-wysokosc-swiadczen-rodzinnych-kryteria-uzyskania>

Rysunek 2.4. Wydatki z dotacji budżetu państwa na fundusz alimentacyjny i świadczenia rodzinne w 2018 roku

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2018

W 2018 roku z zakresu pomocy ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystały rodziny w ilości 29 345 świadczeń. Największą liczebność stanowiły rodziny z dwojgiem dzieci oraz z jednym dzieckiem rodzin a najmniejszą z czworgiem i więcej dzieci.

Liczba świadczeń rodzinnych wypłacanych w latach 2016-2018 znacząco spadła w porównaniu z latami 2010 i 2013. Dotyczy to generalnie zasiłków rodzinnych z dodatkami (tabela poniżej). Spadek liczby wypłacanych jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka wiąże się prawdopodobnie z wprowadzeniem od 1 stycznia 2013 roku kryterium dochodowego w odniesieniu do tego świadczenia. Zestawienie świadczeń rodzinnych wypłacanych w latach 2010-2014 zamieszczono w tabeli 2.31.

Tabela 2.30. Liczba świadczeń rodzinnych w latach 2010 – 2018

Świadczenia rodzinne	2010	2013	2016	2017	2018
zasiłek rodzinny z dodatkami					
Zasiłek rodzinny	17 687	15 505	14 502	14 801	15 113
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu:					
urodzenia dziecka	108	81	86	75	74
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	734	650	385	463	543
samotnego wychowywania dziecka	775	614	584	613	583
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnego	954	957	1 006	1 052	984
rozpoczęcia roku szkolnego	1 019	975	898	883	869
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 849	1 318	1 285	1 299	1 122
wychowywania dziecka w rodzinie	3 081	2 658	2 526	2 496	2 351
Świadczenia opiekuńcze					
Zasiłek pielęgnacyjny	4 404	5 555	6 222	6 430	6 378
Świadczenie pielęgnacyjne	485	885	839	923	929
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	---	319	---	---	---
Specjalny zasiłek opiekuńczy	---	20	157	225	232
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	242	155	192	188	167
Razem	31 338	29 692	28 682	29 448	29 345

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy

OPS w Trzebnicy zajmuje się również obsługą funduszu alimentacyjnego – świadczeń wypłacanych w oparciu o ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z 2007 roku⁴⁵. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł⁴⁶. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

W 2016 roku z pomocy skorzystało 114 rodzin w ilości 1037 świadczeń. Przeważającą grupą osób uprawnioną do świadczeń były osoby w wieku od urodzenia do 17 lat. Na terenie gminy Trzebnica zamieszkiwało 254 dłużników alimentacyjnych, a poza terenem gminy 63 dłużników. Skuteczność egzekucji komorników wg danych na 30-06-2016 r. była niska i wyniosła 66.317,03 zł przy należnościach ogółem 8.476.218,26 zł. Z pomocy z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów pomocy skorzystało 106 rodzin w ilości 2037 świadczeń. Przeważającą grupą osób uprawnioną do świadczeń były osoby w wieku od urodzenia do 17 lat⁴⁷. W 2018 roku z pomocy skorzystało 89 rodzin w ilości 1 700 świadczeń. Przeważającą grupą osób uprawnioną do świadczeń były osoby w wieku od urodzenia do 17 lat. Na terenie gminy Trzebnica zamieszkuje 156 dłużników alimentacyjnych, a poza terenem gminy 78 dłużników. Skuteczność egzekucji komorników wg danych na 31.12.2018 r. wyniosła 236 680,48 zł przy należnościach ogółem wydanych w wys. 690 634 zł, co stanowi ok 35 %⁴⁸.

Ustawa z 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci⁴⁹ wprowadza w obszarze wsparcia dla rodziny nowy rodzaj świadczenia – świadczenie wychowawcze w ramach Rządowego Programu Rodzina 500 plus. Prowadzenie postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego jest kolejnym zadaniem dla naszego Ośrodka, które jest realizowane od 01 kwietnia 2016 roku. Do końca czerwca 2019 roku świadczenie to rodzice

⁴⁵ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, Dz.U. z 2015 r., poz. 859, tekst jednolity ze zm

⁴⁶ Kryteria dochodowe <https://www.gov.pl/web/rodzina/kryteria-dochodowe>

⁴⁷ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2016.

⁴⁸ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2018.

⁴⁹ Ustawa z 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 z póź.zm.)

otrzymywali niezależnie od dochodu na każde drugie i kolejne dziecko, a w przypadku mniej zamożnych rodzin także na pierwsze (kryterium dochodowe 800 zł oraz 1200 zł w rodzinie z niepełnosprawnym dzieckiem). Dzięki wprowadzonym zmianom od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na wszystkie dzieci do 18. roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę⁵⁰. Od kwietnia do grudnia 2016 roku z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, skorzystało 1739 rodziny w ilości 23 129 świadczeń, w tym:

- na pierwsze dziecko 9086 świadczeń,
- na drugie i kolejne dziecko 14043 świadczeń.

W okresie od stycznia 2018 roku do grudnia 2018 roku z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11.02.2016 roku, skorzystało 1 705 rodzin w ilości 29 700 świadczeń, na łączną kwotę 14 805 293,47 zł, w tym:

- na pierwsze dziecko – 905 rodzin,
- na drugie i kolejne dziecko - 800 rodzin⁵¹.

Od 1 lipca 2018 r. tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, realizuje zadanie w postaci wypłaty świadczenia „Dobry start” w wysokości jednorazowo 300,00 zł, które przysługuje w związku z rozpoczęciem przez dziecko roku szkolnego 2018/2019. Na ten cel otrzymano środki z budżetu państwa na kwotę w wysokości 951 160 zł, z których skorzystało 3 067 uczniów z naszej gminy. Do 31.12.2018 r. wydano wraz z kosztami obsługi kwotę 950 860,00 zł⁵².

2.2.1.4. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatek może uzyskać osoba, która ma tytuł prawny do lokalu mieszkalnego oraz dochody na osobę nieprzekraczające 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym. Pod uwagę bierze się również powierzchnię lokalu mieszkalnego.

⁵⁰ Co się zmieniło w Programie "Rodzina 500+" od 1 lipca 2019 r.

<https://www.gov.pl/web/rodzina/najwazniejsze-zmiany-w-programie-rodzina-500>

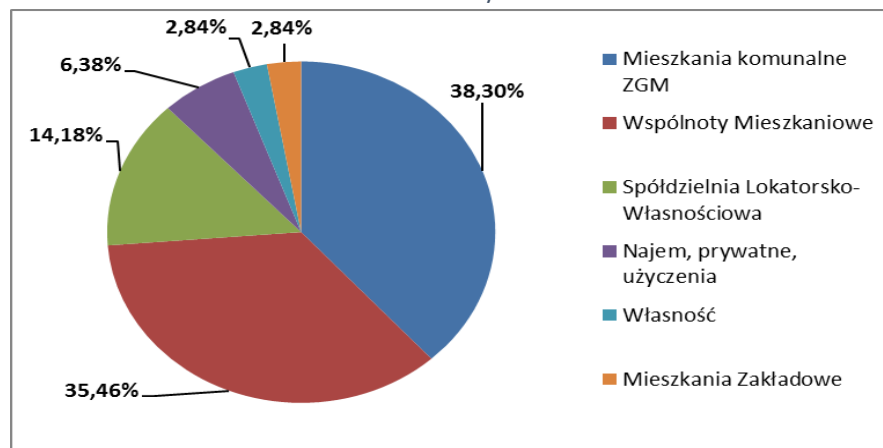
⁵¹ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2016.

⁵² Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2018.

W 2018 roku z dodatków mieszkaniowych skorzystało: 178 rodzin w ilości: 1637 świadczeń na łączną kwotę: 333.814,58 zł, a średnia miesięczna wysokość dodatku mieszkaniowego wyniosła: 156,28 zł. W zakresie uprawnień do dodatku mieszkaniowego w w/w okresie wydano: 273 decyzje administracyjne przyznające prawo do dodatku mieszkaniowego, 6 decyzji odmownych i 7 decyzji wygaszających.

Rysunek 2.5. Udział rodzin z w podziale na rodzaje tytułów prawnych do lokali mieszkalnych w dodatkach mieszkaniowych w 2018 roku

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2018

Największy udział w dodatkach mieszkaniowych stanowią mieszkania komunalne ZGM - 54 rodzin, a następnie mieszkania wykupione Wspólnoty Mieszkaniowe 50 rodzin i mieszkania Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko -Własnościowej - 20 rodzin. Pozostały udział to mieszkania zakładowe - 4 rodziny, własność indywidualna (domy jednorodzinne, mieszkania własnościowe - brak administratora) - 4 rodziny, oraz najem prywatny - 9 rodzin.

W 2016 roku w okresie od stycznia do grudnia z dodatków energetycznych skorzystało: 98 rodzin w ilości: 838 świadczeń na łączną kwotę: 11.934,52 zł⁵³.

W zakresie uprawnień do dodatku energetycznego w w/w okresie wydano: 146 decyzji administracyjnych (wszystkie pozytywne). Ponad to w miesiącu maju 2016 roku wydano 48 decyzji administracyjnych przedłużających okres prawa do dodatku energetycznego na czas obowiązywania dodatku mieszkaniowego, po nowych stawkach obowiązujących od 1 maja 2016 zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 22 kwietnia 2016 roku⁵⁴. W 2018 roku z dodatków energetycznych skorzystało: 100 rodzin w ilości: 840 świadczeń na łączną kwotę: 12313,03 zł. W zakresie uprawnień do dodatku

⁵³ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy za rok 2018.

⁵⁴ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy za rok 2016.

energetycznego w w/w okresie wydano: 200 - decyzji administracyjnych w tym 55 - decyzji zmieniających (od V 2018 zmiana wysokości dodatku energetycznego), 142 - decyzji przyznających prawo do dodatku energetycznego, 3 decyzje wygaszające⁵⁵.

2.2.1.5. Stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie polegające na udzielaniu świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym, które stanowi zadanie własne gminy, na realizację którego gmina otrzymuje dofinansowanie z budżetu państwa – art. 90r ust. 1 ustawy o systemie oświaty⁵⁶. Ministerstwo Edukacji Narodowej wypełniając zadanie dotyczące udzielania pomocy materialnej dla uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych opiera się na środkach rezerwy celowej budżetu państwa, która zwiększa środki na pomoc materialną realizowaną przez gminy. Wysokość stypendium wypłacanego uczniowi wynosi od 99,20 zł do 248,00 zł miesięcznie i może być wypłacone od jednego do dziesięciu miesięcy w danym roku szkolnym. Dochód uprawniający do ubiegania się w stypendium szkolne wynosił 514 zł/netto na osobę w rodzinie. Wysokość ww. kwoty wyliczana jest na podstawie ustawy o pomocy społecznej i wskazana jest w art. 90d ust. 7 ustawy o systemie oświaty i nie ulega zmianie w 2017 r⁵⁷.

W 2018 roku ze stypendiów szkolnych skorzystało 170 uczniów na łączną kwotę 31 112,95 zł w tym; 7 807,95 zł ze środków gminy i 23 305,00 zł - dotacja z budżetu państwa. W zakresie uprawnień do stypendiów wydano 88 decyzji w tym; 1 decyzja cofająca, 3 przyznające zasiłek szkolny (na łączną kwotę 1 860,00 zł).

2.2.1.6. Prognoza zapotrzebowania na pracę OPS w latach 2020-2030

Analizy demograficzne, badania sytuacji na rynku pracy oraz ogólnej sytuacji społecznej pozwalają na wskazanie, że w latach 2020-2030 konieczne będzie kontynuowanie pracy OPS w Trzebnicy w omówionych powyżej obszarach. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych utrzymywała się będzie na stałym poziomie, ewentualne zmiany w tym zakresie wynikać mogą ze zmian zasad przyznawania

⁵⁵ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy za rok 2018.

⁵⁶ ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 z późn. zm.)

⁵⁷ Stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny

<https://www.gov.pl/web/edukacja/stypendium-szkolne-oraz-zasilek-szkolny>

świadczeń. W związku z rosnącą liczbą rodzin z dziećmi konieczny będzie rozwój wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

2.2.2. Pozostałe instytucje Gminy Trzebnica

Do zadań własnych Gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomani i przemocy w rodzinie. Zakres powyższych zadań spisany jest w postaci Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, uchwalanym corocznie przez Radę Miejską. Zakres działań związany z realizacją programu to przede wszystkim szeroko rozumiana współpraca z instytucjami, których zakres działalności również obejmuje działania związane ze zwalczaniem patologii i szerzeniem profilaktyki, a są to przede wszystkim: Szkoły, Policja, Sanepid, Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Parafie rzymsko-katolickie w Trzebnicy, Prokuratura, Sąd Rejonowy w Trzebnicy, Kluby Sportowe, ZHP, Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, Grupy AA, Zgromadzenie Sióstr Boromeuszek w Trzebnicy, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień we Wrocławiu przy ul. Korzeniowskiego, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Trzebnicy, Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Trzebnicy, Ośrodek Wsparcia Społecznego „Szósty stół” w Trzebnicy, Placówki wsparcia dziennego – świetlice profilaktyczne i inne podmioty będące partnerami realizacji działań. Zasobami służącymi do realizacji Programu są:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „SELF”
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień przy Urzędzie Miejskim w Trzebnicy
- Gminny Punkt Konsultacyjny dla osób z problemami alkoholowymi i członków ich rodzin
- Gminny Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie i członków ich rodzin
- Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki Uzależnień i Współuzależnienia ul. Korzeniowskiego we Wrocławiu.
- Świetlice profilaktyczne działająca na terenie gminy Trzebnica.
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.

W ramach gminnego programu przeciwdziałania narkomanii realizowane są zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków

zastępczych i NSP. Realizowane są programy profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Tabela 2.31 Działania informacyjne i edukacyjne realizowane w ramach Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

DZIAŁANIA INFORMACYJNE I EDUKACYJNE	Wartość wskaźnika (liczba osób)
działania edukacyjne adresowane do dzieci, młodzieży na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia	1500
działania edukacyjne adresowane do rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia	900
działania edukacyjne adresowane do innych grup docelowych na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia	43

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego programu przeciwdziałania narkomanii w 2018 roku

Przeprowadzane są szkolenia dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczące wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz interwencji profilaktycznej – w roku 2018 przeszkolono 98 osób⁵⁸.

2.2.2.1. Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień funkcjonuje w Gminie Trzebnica zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁵⁹ oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii⁶⁰.

Komisja realizuje zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu i środków psychoaktywnych, działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczenie dostępności alkoholu, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu

⁵⁸ Sprawozdanie z realizacji Gminnego programu przeciwdziałania narkomanii w 2018 roku

⁵⁹ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 730).

⁶⁰ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852).

i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Celem działania Komisji jest podejmowanie inicjatyw zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych i działania na rzecz trzeźwości, zmiany struktury spożywania napojów alkoholowych oraz przeciwdziałania i usuwania następstw nadużywania alkoholu wśród mieszkańców Gminy. Do zadań Komisji należy:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych Gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- inicjowanie działań zmierzających do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- organizowanie pomocy psychospołecznej i prawnej dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla mieszkańców Gminy, a w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- podejmowanie działań zmierzających do współpracy z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych – zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej w Trzebnicy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe),
- opiniowanie cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku nieprzestrzegania określonych przepisami prawa zasad obrotu napojami alkoholowymi,
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia wydanego przez Burmistrza Gminy Trzebnica⁶¹.

Aktualnie Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na podstawie Zarządzenia NR 0050.36.2019 Burmistrza Gminy Trzebnica z dnia 4 marca 2019 r. działa w składzie:

⁶¹ Regulamin działania Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

1. Iwona Durbajło - przewodnicząca
2. Barbara Jezierska - sekretarz
3. Anna Cisak
4. Krystyna Haładaj
5. Beata Iżewska
6. Barbara Jachimowska
7. Aleksandra Janik
8. Sławomir Jaworowski
9. Ewa Pęczkowska
10. Elżbieta Waruszyńska⁶²

W 2018 roku KPRPU rozpatrzyła 26 wniosków o podjęcie działań zmierzających do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Na rozmowę z Komisją wezwano 42 osoby, w tym zgłosiło się 26 osób. Komisja skierowała 4 wniosków na badanie stopnia uzależnienia (badanie biegłego psychiatry i psychologa) oraz skierowała 2 wnioski do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Tabela 2.32 Działalność Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

Działania KPRPU/lata	2016	2017	2018	Do 31.10.2019
Liczba rozpatrzonych wniosków o podjęcie działań zmierzających do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	27	23	26	33
Liczba osób wezwanych na rozmowę z KPRPU	39	47	42	48
Liczba osób, które zgłosiły się na rozmowę	27	21	26	40
Liczba złożonych wniosków na badanie stopnia uzależnienia	5	2	4	5
Liczba wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego	3	1	2	0

Zródło: Sprawozdania z realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Trzebnica w Gminie Trzebnica

Instytucje zajmujące się problematyką uzależnień współpracują z innymi podmiotami np. MONAR w zakresie narkomanii/uzależnień. Udzielają oni porad za pośrednictwem telefonu, którego numer udostępniony jest na stronie Gminy Trzebnica. Ponadto specjaliści konsultują trudne do zdiagnozowania przypadki osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, wobec których istnieje podejrzenie zażywania środków psychotropowych.

⁶² Zarządzenia NR 0050.36.2019 Burmistrza Gminy Trzebnica z dnia 4 marca 2019 r

Dodatkowo codziennie – w Urzędzie Miejskim w Trzebnicy dyżuruje Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień realizuje także swoje zadania w zakresie wydawania opinii o udzielenie pozwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w 2018 roku wpłynęło 48 wniosków o wydanie pozwolenia na sprzedaż napojów. Wydano 17 jednorazowych pozwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Prowadzone są także kontrole punktów sprzedaży – sprzedaż alkoholu prowadzona była zgodnie z wymogami.

W ramach profilaktyki uzależnień dofinansowywane są również działania prowadzone przez inne podmioty publiczne, a także organizacje pozarządowe.

2.2.2.2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest podmiotem realizującym zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie⁶³. Zespół Interdyscyplinarny stanowią przedstawiciele służb miejskich, instytucji i organizacji działających w obszarze wsparcia społecznego. Działania Zespołu zmierzają do poprawy sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy, ich najbliższemu otoczeniu poprzez kreowanie lokalnej polityki wobec problemu i wypracowywania procedur oraz standardów. Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest:

- pomoc osobom i rodzinom dysfunkcyjnym w przezwyciężaniu problemów,
- efektywne podejmowanie działań interwencyjnych i pomocowych w momencie zaistniałego problemu,
- współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego obejmują:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie w zakresie wykonywania obowiązków służbowych i zawodowych,

⁶³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z 2019 r. poz. 730).

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą oraz opracowanie stosownej strategii postępowania (procedura „Niebieskiej Karty”),
- kierowanie ofiar i sprawców do specjalistycznych ośrodków udzielających wsparcia oraz zajmujących się rozwiązywaniem problemów przemocy,
- gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,
- występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- zwiększenie wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie,
- współpraca z mediami w ramach upowszechniania informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie⁶⁴.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołany został w Gminie Trzebnica w 2011 roku. Aktualnie w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi następujące osoby:

1. Anna Cisak
2. Małgorzata Chomkowicz
3. Katarzyna Szulc
4. Elżbieta Waruszyńska
5. Piotr Dwojak
6. Alina Bogucka Pięta
7. Bogumiła Sosnowska
8. Katarzyna Jagoda⁶⁵

⁶⁴ *Regulamin Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Zarządzenie nr 0050.174.2012 Burmistrza Gminy Trzebnicy z dnia 29.10.2012 r.*

⁶⁵ *Zarządzenie Nr 0050.68.2014 Burmistrza Gminy Trzebnica z dnia 24 czerwca 2014 roku*

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Trzebnicy, przy pl. M. J. Piłsudskiego 1.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpływają „Niebieskie Karty” założone przez uprawnione instytucje w rodzinach, których zaistniało podejrzenie stosowania przemocy domowej. W latach 2012-2018 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 146 Niebieskich Kart, z czego 19 w 2018 roku. Zespół podjął decyzję o zamknięciu 11 Niebieskich Kart z uwagi na zrealizowanie indywidualnego planu pomocy i ustanie przemocy w rodzinie. W 2 przypadkach Zespół podjął decyzję o przestaniu dokumentacji do Zespołu Interdyscyplinarnego we Wrocławiu, z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania osoby doświadczającej przemocy⁶⁶.

Innymi działaniami Zespołu są:

- Zakupywane są materiały informacyjne związane ze zjawiskiem przemocy – zarówno materiały reklamowe skierowane do mieszkańców, jak i materiały informacyjne dla osób doświadczających przemocy, jak i stosujących przemoc.
- Prowadzone są również szkolenia dla przedstawicieli służb działających na terenie Gminy Trzebnica – pracowników OPS, ochrony zdrowia, Straży Miejskiej, Policji, placówek oświatowych.

2.2.2.3. Prognoza zapotrzebowania na pracę pozostałych instytucji gminnych zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych w latach 2020 -2030

Analiza informacji dotyczących powodów udzielania pomocy społecznej oraz liczby osób korzystających z wsparcia pozostałych instytucji gminnych działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych pozwala prognozować dalsze występowanie zjawisk uzależnień, przemocy w rodzinie, zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Rodzi to konieczność dalszej pracy instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych. W latach 2020-2030 konieczne jest więc rozwijanie działalności Punktu Konsultacyjnego oraz świetlic środowiskowych jako podmiotów uzupełniających działania podejmowane przez obligatoryjnie powoływane podmioty: Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

⁶⁶ Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2012-2018

2.2.3. Ponadgminne instytucje publiczne wspierające mieszkańców Gminy Trzebnica

2.2.3.1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Trzebnicy

Wsparcie dzieci i młodzieży w zakresie określenia ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych, pomocy w rozwiązywaniu problemów, zapewniają poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Trzebnicy którego organem prowadzącym jest Powiat Trzebnicki, zapewnia pomoc i wsparcie dzieciom, młodzieży i ich rodzicom z terenu powiatu trzebnickiego, w tym Gminy Trzebnica. Główne cele działalności Poradni, to wspomaganie rozwoju i efektywności uczenia się dzieci i młodzieży, pomoc uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz udzielanie dzieciom, młodzieży, ich rodzicom, opiekunom i nauczycielom pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej. Realizacją zadań zajmuje się wysoko wykwalifikowana kadra specjalistów posiadających uprawnienia do prowadzenia diagnozy i terapii pedagogicznej, psychologicznej, logopedycznej, psychoterapii, procesów integracji sensorycznej, socjoterapii, orzecznictwa i doradztwa edukacyjno – zawodowego. Szeroki zakres świadczonych usług jest wynikiem ustawicznego procesu podnoszenia kwalifikacji przez pracowników merytorycznych.

Poradnia mieści się w budynku przy ul. Nowej 1, który dzieli z Powiatowym Zespołem specjalnych Placówek Szkolno – Wychowawczych oraz Powiatowym Ośrodkiem Doradztwa Metodyczno-Programowego. Budynek dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazdy, możliwość korzystania z windy, toaleta). Poradnia dysponuje poczekalnią dla klientów wyposażoną między innymi w sprzęt audiowizualny, mebelki i zabawki dla maluchów. Dorośli mogą też skorzystać z czasopism oraz specjalnie przygotowanych ulotek zawierających informacje o oferowanych w Poradni formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej i logopedycznej.

Jest placówką z bogatym doświadczeniem w działalności diagnostycznej, terapeutycznej, edukacyjnej i profilaktycznej. Udziela wsparcia i pomocy blisko placówkom zlokalizowanym w rejonie Poradni w tym Gminę Trzebnica. Na mocy decyzji Kuratora Oświaty zespoły orzekające wydają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dzieciom i młodzieży niesłyszącym, słabosłyszącym, niewidomym, słabowidzącym oraz z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera z terenu całego Powiatu Trzebnickiego.

Główne cele działalności Poradni, to wspomaganie rozwoju i efektywności uczenia się dzieci i młodzieży, pomoc uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz udzielanie dzieciom, młodzieży, ich rodzicom, opiekunom i nauczycielom pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej. Realizacją zadań zajmuje się wysoko wykwalifikowana kadra specjalistów posiadających uprawnienia do prowadzenia diagnozy i terapii pedagogicznej, psychologicznej, logopedycznej, psychoterapii, procesów integracji sensorycznej, socjoterapii, orzecznictwa i doradztwa edukacyjno – zawodowego. Szeroki zakres świadczonych usług jest wynikiem ustawicznego procesu podnoszenia kwalifikacji przez pracowników merytorycznych.

2.2.3.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Wsparcie mieszkańcom Gminy Trzebnica zapewnia również jednostka organizacyjna pomocy społecznej na poziomie powiatu – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy, prowadzone przez powiat trzebnicki. Mieści się ono w Trzebnicy, przy ul. Kościuszki 10. PCPR realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji zawodowej oraz społecznej osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach zadań z zakresu pomocy społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie m.in. prowadzi interwencję kryzysową, specjalistyczne poradnictwo, pomoc uchodźcom, realizuje zadania z zakresu infrastruktury ośrodków wsparcia, mieszkań chronionych czy domów pomocy społecznej. Centrum prowadzi także działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

PCPR realizuje ważne zadania z zakresu pieczy zastępczej, pełni funkcję Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Trzebnickim. W 2018 roku na terenie powiatu trzebnickiego funkcjonowały 85 rodzin zastępczych, w których wychowywało się łącznie 125 dzieci. Z terenu Gminy Trzebnica w pieczy zastępczej umieszczonych jest 30 dzieci w tym: w rodzinnej pieczy zastępczej spokrewnionej 12 dzieci, zaś niespokrewnionej 8 dzieci. Z tej grupy 10 dzieci przebywa w zawodowych rodzinach zastępczych. Na terenie powiatu trzebnickiego działa także 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza.

PCPR zajmuje się wsparciem rehabilitacji osób niepełnosprawnych. W ramach oferty osoby niepełnosprawne mogą korzystać z dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych – w 2018 roku zrealizowano 31 wniosków z obszaru Gminy Trzebnica. Niepełnosprawni mogą też korzystać z dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,

przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, a także aktywności w ramach Warsztatu Terapii Zajęciowej.

W 2018 roku działania z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych realizują podmioty publiczne również organizacje pozarządowe.

Tabela 2.33 Działania z zakresu sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2018 r.

Imprezy kulturalne, sportowo-rekreacyjne i turystyczne	Organizacje i podmioty współdziałające ze szkołą	Uczestnicy	Liczba uczestników
Obchody Dnia Inwalidy i Niepełnosprawnego Spotkanie integracyjne, happening – przemarsz ulicami miasta	Burmistrz Gminy Trzebnica Przedszkole Integracyjne i Językowa Integracyjna Szkoła Podstawowa Placówki oświatowe z terenu gminy Trzebnica	uczniowie wychowankowie placówki	140
Obchody Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnością IV Piknik arcySPRAWNI na trzebnickim deptaku	Gmina Trzebnica Warsztaty Terapii Zajęciowej Trzebnickie Stowarzyszeniem "Uśmiech Dziecka"	uczniowie wychowankowie placówki	140
Dolnośląski Mityng Gimnastyczny Olimpiad Specjalnych	Stowarzyszenie „Olimpiady Specjalne - Polska” Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Trzebnicy	Uczniowie szkół specj. woj. dolnośląskiego Członkowie klubu „Sprinter” Olimpiad Specjalnych w Trzebnicy	150
Udział w Zawodach Olimpiad Specjalnych	Stowarzyszenie „Olimpiady Specjalne-Polska”	uczniowie/ Wychowankowie - członkowie klubu „Sprinter” Olimpiady Specjalne	70
Organizacja turnusu rehabilitacyjnego nad morzem połączonego z „Zieloną szkołą”	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy Stowarzyszenie „Troska”	uczniowie i wychowankowie	70
Wycieczka do Torunia „Śladami Kopernika”	Warsztaty Terapii Zajęciowej	uczniowie SP i SPP	14
Wycieczka do Rzymu (Włochy)	Gmina Trzebnica Warsztaty Terapii Zajęciowej	Uczniowie placówki	16
„Trzebnica moimi oczami” – udział w plenerze malarskim i wernisażu	Zadanie publiczne finansowane przez Gminę Trzebnica Trzebnickie Stowarzyszenie „Uśmiech Dziecka”	uczniowie SP i SPP	16

Źródło: Dane PZSPS-W w Trzebnicy z dnia 25.06.2019 r.

W roku 2018 umożliwiono przeprowadzenie następujących działań likwidujących bariery w zakresie umożliwiania osobom niepełnosprawnym poruszanie się i komunikowanie:

1. Poprawa infrastruktury socjalno – bytowej i warunków umożliwiających prowadzenie procesu edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej m.in. doposażenie Sali Integracji Sensorycznej w profesjonalny sprzęt i urządzenia do terapii metodą integracji sensorycznej.
2. Kontynuowanie zakupu sprzętu i pomocy (w tym z zakresu terapii ruchowej i komunikacji) w celu wyposażenia pracowni do terapii uczniów przebywających w grupach realizujących zespołowe zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu głębokim oraz ze sprzężonymi zaburzeniami rozwojowymi
3. Modernizacja pomieszczenia na wózki inwalidzkie (uczniowie z dystrofią, z DPM, z zaburzeniami motoryki małej i dużej)
4. Kontynuowanie likwidowania barier komunikacyjnych - wykonano podłogi antypoślizgowe – pracownia gospodarcza
5. Adaptacja sypialń internatu na pomieszczenia dydaktyczne i do zajęć rewalidacyjnych co umożliwia uczniom przebywanie w pozytywnym, estetycznym i funkcjonalnym otoczeniu. Pozwala to na realizowanie celów wychowawczych, kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań.
6. Realizacja rządowego programu – „Aktywna tablica” Zakupione w ramach programu pomoce dydaktyczne (interaktywne monitory dotykowe) wzbogaciły infrastrukturę edukacyjną placówki, ale także umożliwiły nauczycielom w szerszym stopniu na zastosowanie w procesie kształcenia ogólnego, metod pracy sprzyjających rozwojowi ucznia z zaburzonymi globalnie procesami poznawczymi (m.in. komunikacja werbalna, pamięć, uwaga).

2.2.3.3. Powiatowy Urząd Pracy

Zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej realizowane są przede wszystkim przez publiczne służby zatrudnienia, wśród których kluczową rolę odgrywają powiatowe urzędy pracy.

Mieszkańcy Gminy Trzebnica korzystać mogą z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy, zlokalizowanego przy ul. Kościuszki 10. Urząd zajmuje się wsparciem

bezrobotnych – rejestrowaniem ich, ustalaniem profili pomocy, wypłatą świadczeń oraz działaniami aktywizacyjnymi i pomocowymi zmierzającymi do uzyskania zatrudnienia. Udziela także pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe.

Na koniec grudnia 2018 roku w statystykach Powiatowego Urzędu Pracy figurowały 461 osób bezrobotnych oraz 7 osób poszukujących pracy z terenu Gminy Trzebnica (szczegółowe informacje w rozdz. 2.1.3.). W 2018 roku Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy posiadał 4 544 ofert pracy i aktywizacji zawodowej, w tym 232 dla osób niepełnosprawnych. Ofert zatrudnienia było 4 357 (95,8%), natomiast pozostałych 187 (4,2%) ofert obejmowało staże i prace społecznie użyteczne. Bezrobotni objęci byli wsparciem z zakresu pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń i staży. Korzystali też oni z instrumentów rynku pracy – najczęściej ze staży, prac interwencyjnych oraz dofinansowania działalności gospodarczej. Urząd prowadzi również liczne projekty, w ramach których pomaga określonym kategoriom osób bezrobotnych⁶⁷

2.2.4. Organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwiązywania problemów społecznych

Organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Gminy Trzebnica są aktywne na różnych polach działalności społecznej. Angażują się zarówno w sferze sportu, rekreacji i wypoczynku, jak również kultury, edukacji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, ochrony środowiska i innych.

Podkreślić należy, że na rzecz wsparcia mieszkańców Gminy Trzebnica działają również inne organizacje pozarządowe. Współpracują one również z Gminą Trzebnica realizując ważne zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu, opieki społecznej i działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz edukacji, oświaty i wychowania. Aktywnym w zakresie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym jest Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Trzebnicy, mające siedzibę w Trzebnicy, ulica RYNEK - RATUSZ nr domu 25. Organizacja ta współpracuje z KP Policji w Trzebnicy w ramach realizacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz Urzędem Miejskim w Trzebnicy prowadząc działania poprawiające jakość życia i aktywizację środowiska emerytów, rencistów i inwalidów.

⁶⁷ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy w roku 2018, PUP Trzebnica, Trzebnica 2018

Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku „Tęcza” w Trzebnicy działania na rzecz poprawy jakości życia osób starszych, które daje szansę aktualizowania swojej wiedzy, poszerzania własnych, często zapomnianych pasji i zainteresowań poprzez wykłady, seminaria, lektoraty języków obcych (obecnie w sekcji językowej oferujemy naukę języka niemieckiego), zajęcia praktyczne, zajęcia gimnastyczne, różnego rodzaju piesze wycieczki (po Trzebnicy i nie tylko) oraz organizuje wyjazdy do teatru, opery, kina.

Działania na rzecz osób potrzebujących wsparcia świadczą też podmioty spoza terenu Gminy, np. organizacje pozarządowe mające siedzibę w innych miejscowościach.

2.3. Problemy społeczne i sposoby ich rozwiązywania w opinii mieszkańców

Diagnoza problemów społecznych oparta o dane i informacje Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego w Trzebnicy i innych jednostek gminnych oraz Głównego Urzędu Statystycznego uzupełniona została wynikami badań ankietowych dotyczących poglądów mieszkańców na problemy społeczne występujące na terenie Gminy Trzebnica oraz preferencji w zakresie ich rozwiązywania.

Na potrzeby procesu tworzenia *Strategii* w okresie sierpień-wrzesień 2018 roku przeprowadzone zostało badanie ankietowe na reprezentatywnej próbie mieszkańców. Dokonano kwotowego doboru próby, wybierając jako cechy kwotujące płeć i miejsce zamieszkania. W badaniu ankietowym wzięło udział 282 mieszkańców Gminy Trzebnica. Celem badań było określenie poziomu zadowolenia mieszkańców z życia w Gminie, zdiagnozowanie głównych problemów społecznych, w tym identyfikacja deficytów w zakresie infrastruktury społecznej oraz określenie priorytetowych zdaniem mieszkańców kierunków działania władz gminnych w obszarze polityki społecznej.

W związku z tym, przedstawione poniżej odpowiedzi stanowią materiał poglądowy. W próbie znalazło się 148 kobiet (tj. 52,48% badanych) i 134 mężczyzn (47,52%), głównie osoby pracujące, w średnim wieku (tabela nr 2.36).

Tabela.2.34. Respondenci wg cech społeczno-demograficznych

Miejscowość	Liczba respondentów	Płeć	Odsetek respondentów
Wieś	128	Kobieta	52,48%
Miasto	154	Mężczyzna	47,52%

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Strukturę wiekową respondentów przedstawia tabela poniżej:

Tabela 2.35 Respondenci według wieku

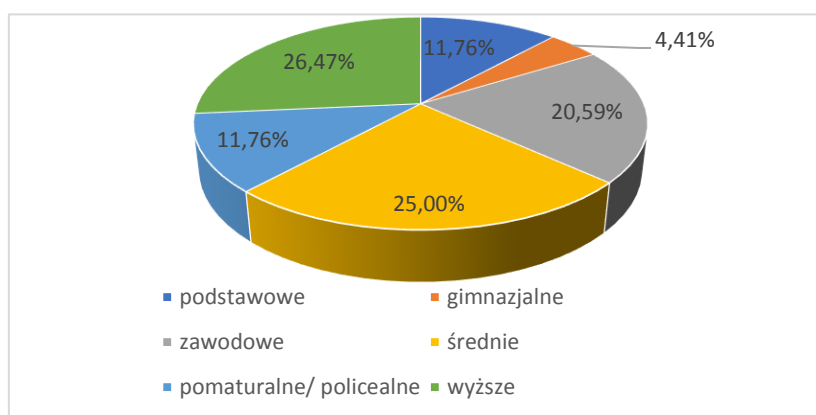
Wiek	Odsetek respondentów
18-23	9,22%
25-33	19,15%
35-43	24,11%
45-53	16,31%
55-63	17,73%
64 i więcej	13,48%

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Jak widać najmniej licznie byli reprezentowani mieszkańcy w przedziale 18-23 lata.

Spośród biorących udział w badaniu ¼ deklarowała wykształcenie średnie, a 1/5 zawodowe (rysunek nr 2.6). Co siódmy zakończył edukację na etapie szkoły obowiązkowej – podstawowej lub gimnazjalnej. Ponad 1/3 respondentów zadeklarowała wykształcenie wyższe lub pomaturalne/policealne.

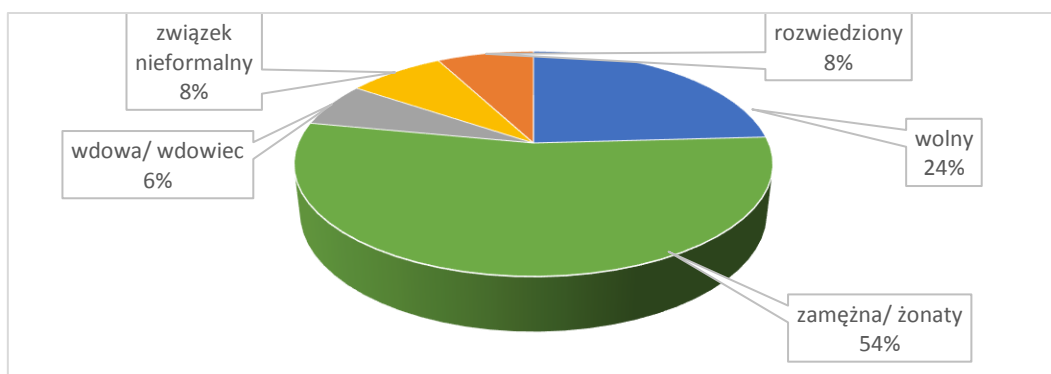
Rysunek 2.6. Respondenci według wykształcenia

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Zdecydowanie większość respondentów żyje w związkach. Łącznie w związkach formalnych z niewielką liczbą osób pozostających w związkach nieformalnych stanowią oni ponad 3/5 badanych.

Rysunek 2.7 Respondenci według stanu cywilnego

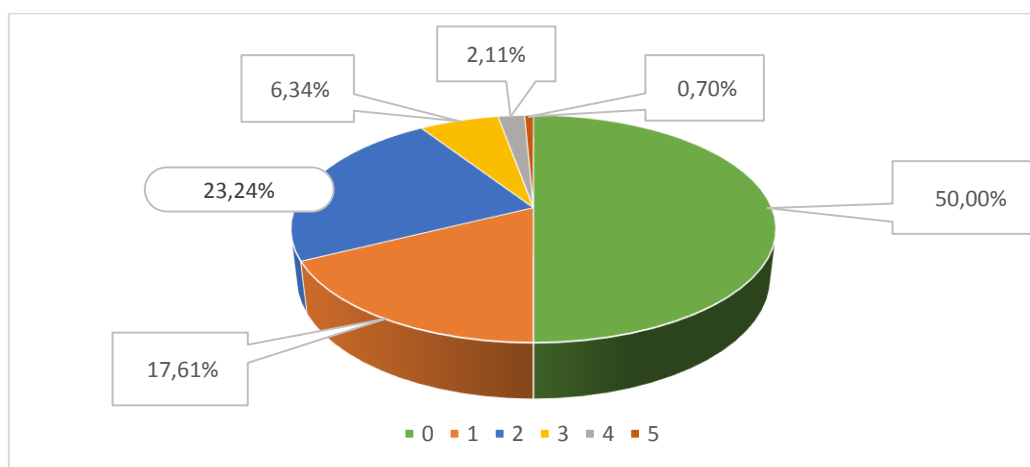

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Pozostałe natomiast 2/5 to osoby deklarujące się jako wolne, owdowiałe lub rozwiedzione.

Największa grupa respondentów (50%) nie ma dzieci na utrzymaniu. Jedno dziecko utrzymuje ponad 17% , a dwoje ponad 23% badanych . Troje i więcej dzieci posiada niecałe 10% respondentów.

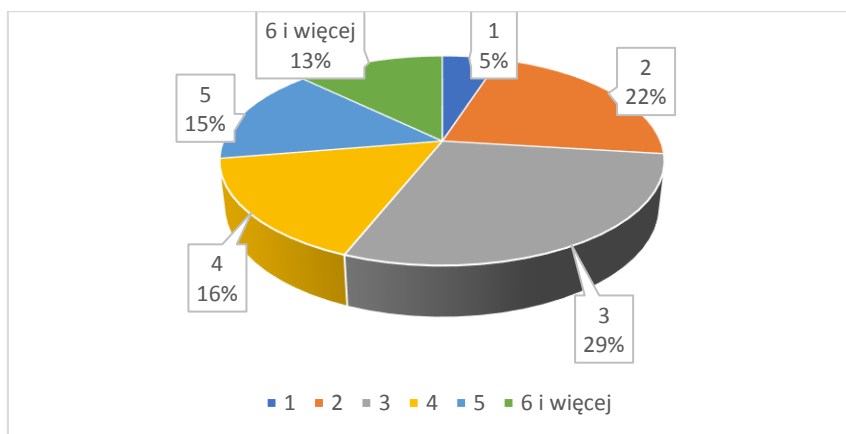
Rysunek 2.8. Respondenci według liczby dzieci na utrzymaniu

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Co typowe dla terenów wiejskich, badani mieszkają w większości w domach jednorodzinnych (63%) mając do dyspozycji od 1 do 6 i więcej pokoi o średniej wielkości ponad 90 m² powierzchni mieszkania.

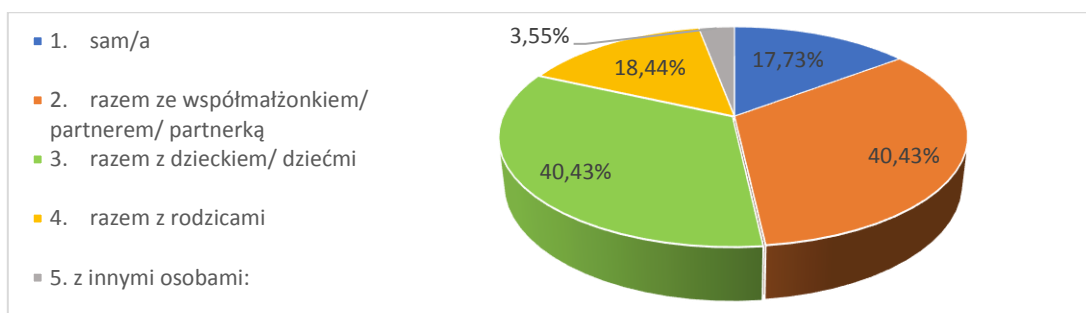
Rysunek 2.9. Respondenci według liczby pokoi w mieszkaniu

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Największą grupę wśród gospodarstw domowych respondentów stanowią gospodarstwa wieloosobowe ponad 82% (rys. 2.10), w tym ponad 40% mieszka z współmałżonkami/partnerami i dziećmi, prawie 1/5 mieszka razem z rodzicami. Co szósty badany mieszka sam.

Rysunek 2.10. Respondenci według liczby osób w gospodarstwie

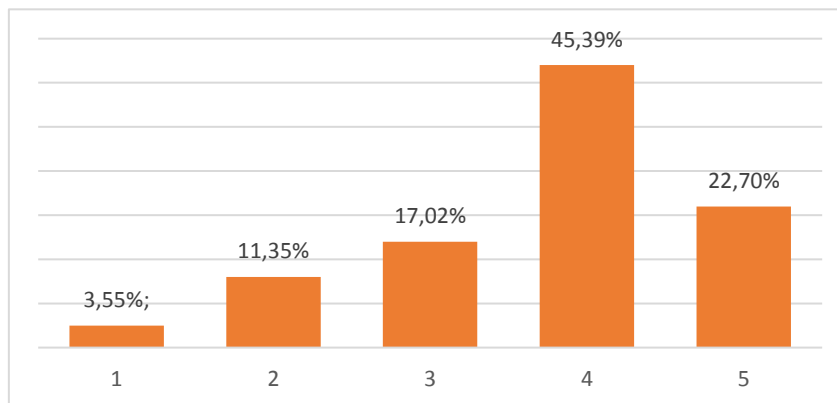

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Zgodnie z wynikami przeprowadzonej ankiety większość respondentów ocenia warunki życia na terenie gminy jako dobre (rysunek 2.11) i pozytywnie ocenia swoją gminę jako miejsce do życia. W pięciostopniowej skali od 1 (bardzo źle) do 5 (bardzo dobrze) ponad 85% badanych wystawiło co najmniej ocenę dobrą i bardzo dobrą. Średnia ocen wyniosła 3,73, a mediana 3.

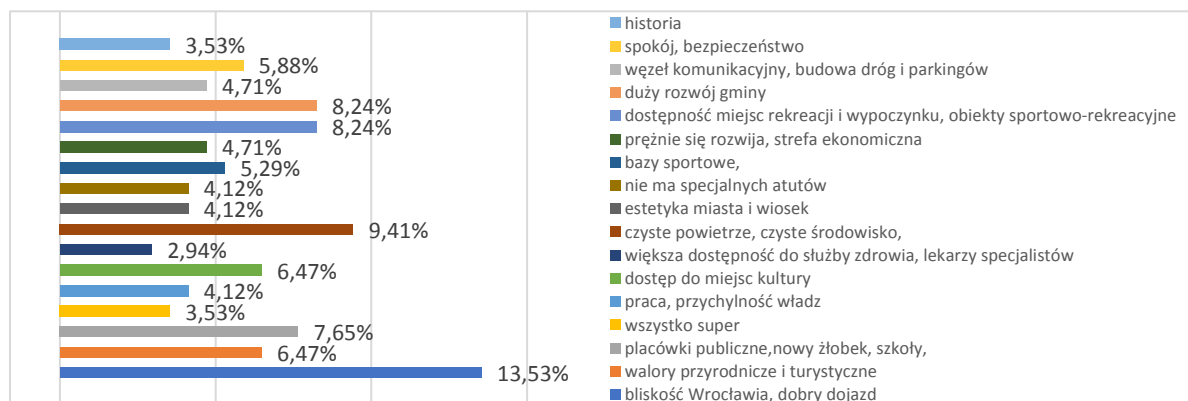
Rysunek 2.11. Ocena Gminy Trzebnica jako miejsca do życia w skali

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Wśród atutów gminy badani wymieniali przede wszystkim bliskość Wrocławia i dobry dojazd oraz rozwiązania komunikacyjne, następnie walory przyrodnicze (czyste powietrze, czyste środowisko, ciszę, zielenią, lasy, spokój). Kolejnym atutem, który respondenci wymienili to duży rozwój Gminy i dostępność do nowopowstałych miejsc rekreacji i wypoczynku oraz obiektów sportowych, a także sieć szkół, która funkcjonuje na terenie Gminy.

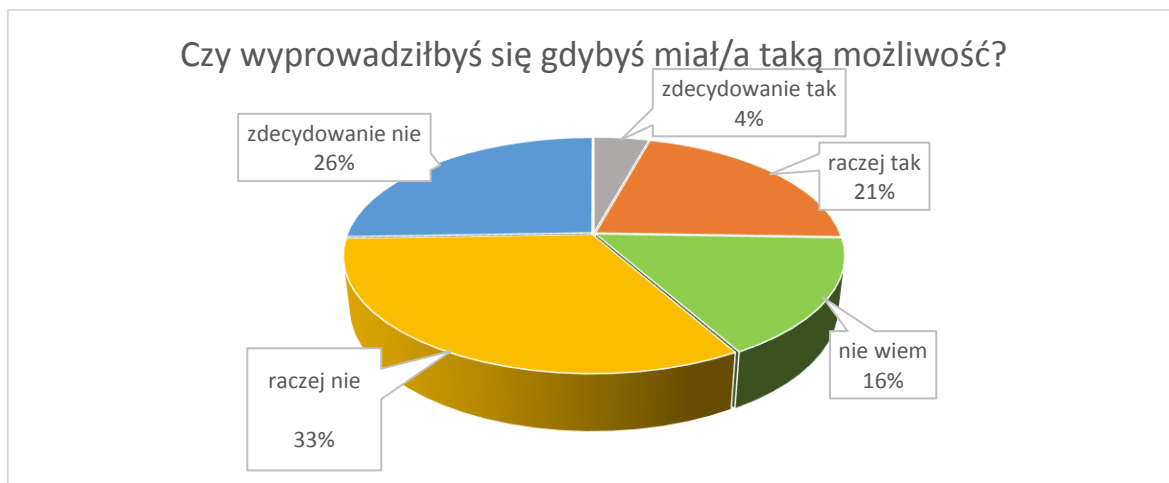
Rysunek 2.12 Atuty Gminy Trzebnica

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

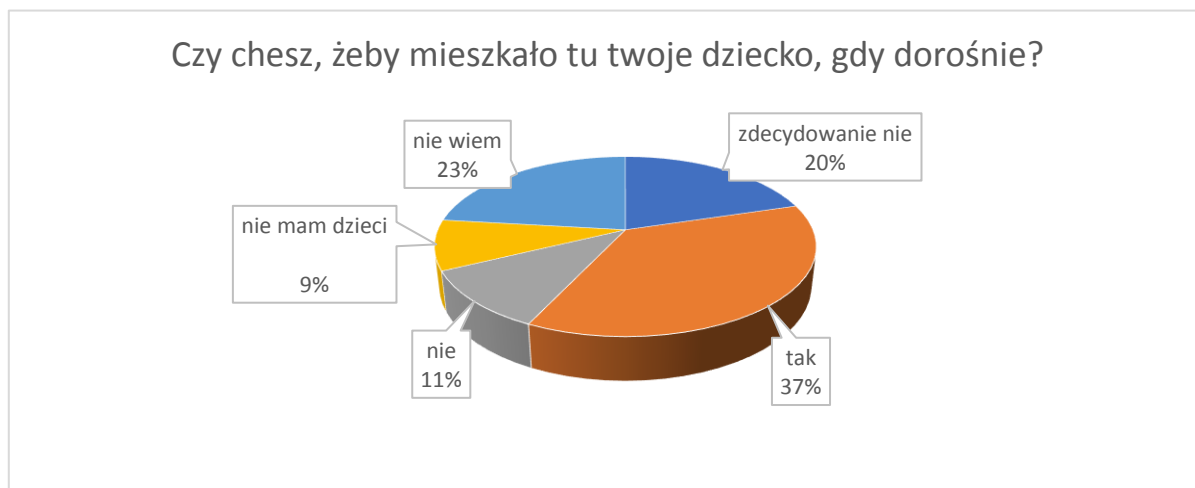
Co drugi badany nie wyprowadziłby się, nawet gdyby miał taką możliwość, a co trzeci chciałby, aby w przyszłości mieszkały tu jego dzieci.

Rysunek 2.13. Odpowiedź respondentów na pytanie...

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Rysunek 2.14. Odpowiedź respondentów na pytanie...

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

W ankiecie zapytano mieszkańców o źródło utrzymania (tabela nr 2.38). Z pracy zarobkowej utrzymuje się 68,05% respondentów w tym najwięcej, bo 1/3 wszystkich przebadanych osób wskazało pracę na etacie wynikające z kodeksu pracy. Tylko co dziesiąty prowadzi własną działalność gospodarczą, tyle samo ankietowanych osób prowadzi gospodarstwo rolne. Taka sama liczba respondentów utrzymuje się z prac dorywczych.

Tabela 2.36. Respondenci wg źródła utrzymania

Źródło utrzymania	Odsetek respondentów
umowa o pracę (cały etat lub część)	33,73%
własna firma	9,47%
umowy cywilnoprawne (zlecenie, dzieło)	5,92%
gospodarstwo rolne	9,47%
emerytura/ renta	18,34%

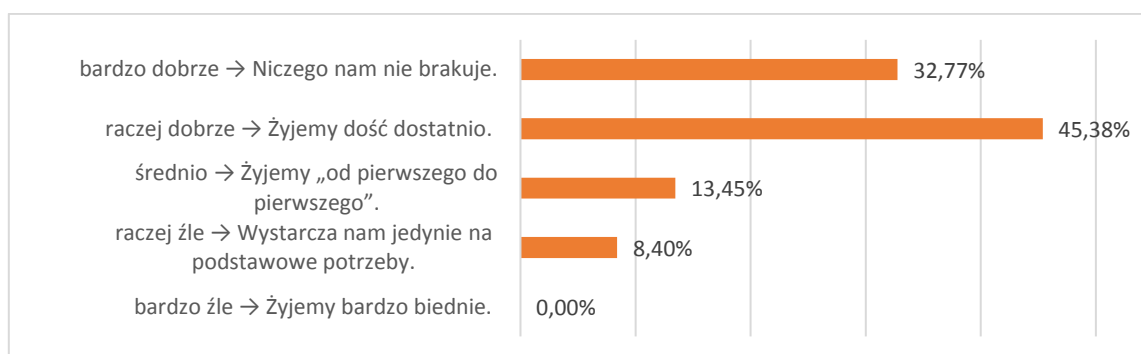
stypendium	5,33%
praca dorywcza w różnych miejscach	9,47%
zasiłek	8,28%
inne	0,00%

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Z analizy ankiet wynika, że prawie 1/3 respondentów, czyli 31,95% nie pracuje pobierając różne świadczenia. Najwięcej osób, bo aż 18, 34% mieszkańców pobiera emerytury lub renty, 8,28% żyje z zasiłków a 5,33% otrzymuje stypendia.

Mieszkańcy Gminy Trzebnica deklarują dość wysokie zadowolenie sytuacji ekonomicznej własnego gospodarstwa domowego/rodziny (rysunek nr 2.15). W zdecydowanej większości, bo aż 78% respondentów swoją sytuację ekonomiczną określiło jako bardzo dobrą i raczej dobrą. Żadna z badanych osób nie określiła swojej sytuacji jako bardzo złą.

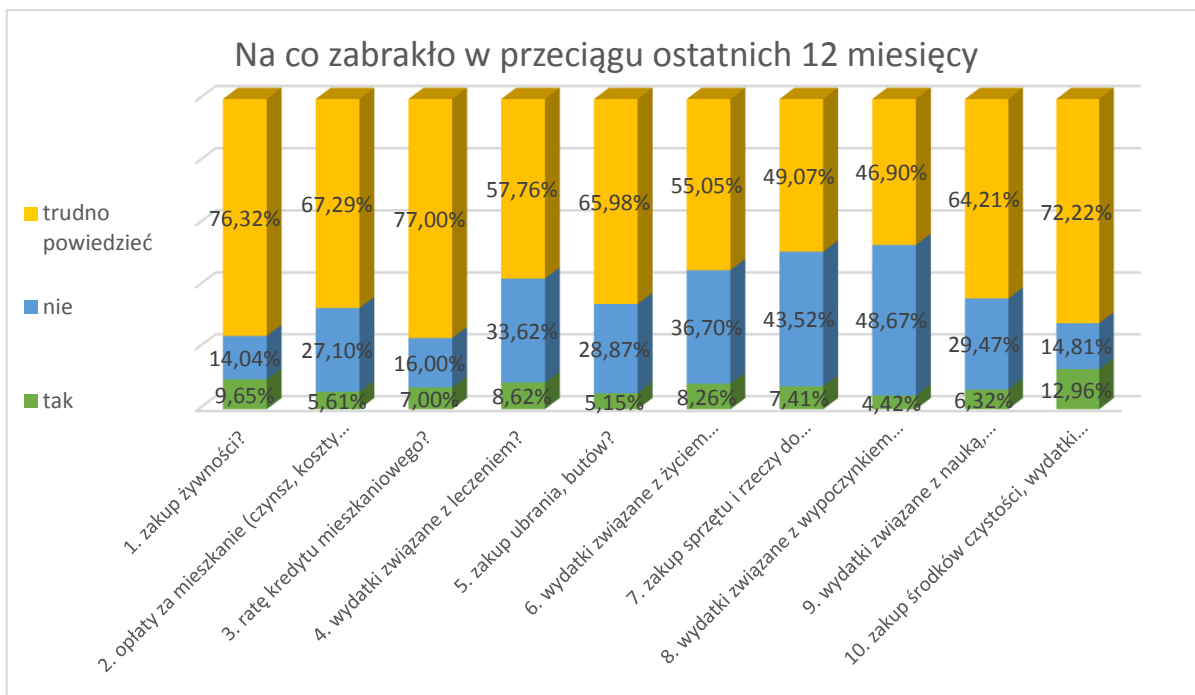
Rysunek 2.15. Ocena sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych respondentów

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Należy jednak pamiętać, że jest to jedynie względna zamożność, określana w stosunku do niewygórowanych standardów. Świadczy o tym rozkład odpowiedzi na pytanie o kategorii wydatków, na które brakowało pieniędzy w ciągu ostatniego roku. Ponad połowa badanych nie potrafiła określić na co zabrakło środków w ostatnim roku.

Rysunek 2.16. Odpowiedzi respondentów na pytanie...

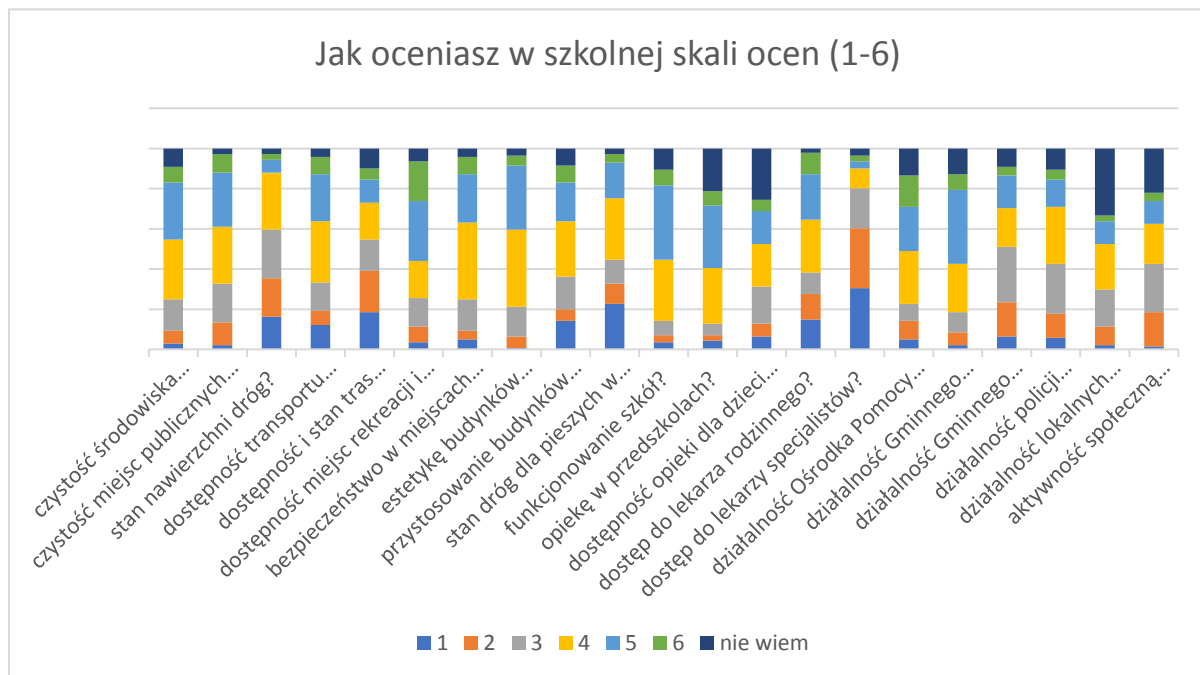

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

W co dziesiątym domu zabrakło na zakup środków czystości i na żywność oraz wydatki kulturalne w co dwudziestym na opłaty za mieszkanie, zakup ubrań i butów, wypoczynek i wakacje.

Spośród wybranych aspektów życia w Gminie najniżej ponad 60% poniżej szkolnej trójki oceniono dostępność do lekarzy specjalistów. Stan nawierzchni dróg oraz dostępność i stan tras ścieżek rowerowych na mniej niż szkolną trójkę oceniło prawie 40 % respondentów. Dobrą ocenę, czyli w granicach szkolnej trójki i czwórki uzyskały: dostępność opieki nad dziećmi do lat 3, stan nawierzchni chodników i oświetlenia, przystosowanie budynków publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz dostępność transportu zbiorowego. Wysoko oceniono funkcjonowanie szkół i opiekę w przedszkolach oraz dostęp do lekarza rodzinnego. Aż 40% respondentów dobrze i bardzo dobrze oceniło dostępność do miejsc rekreacyjnych i wypoczynku oraz bezpieczeństwo w miejscach publicznych. Dobrze oceniono także pracę Gminnego Centrum Medycznego i Ośrodka Pomocy Społecznej. Bardzo wysoko oceniono działalność Gminnego Centrum Kultury, ponad 60% ankietowanych oceniło jego pracę na szkolną czwórkę lub piątkę.

Rysunek 2.17. Ocena wybranych determinant jakości życia w Gminie Trzebnica

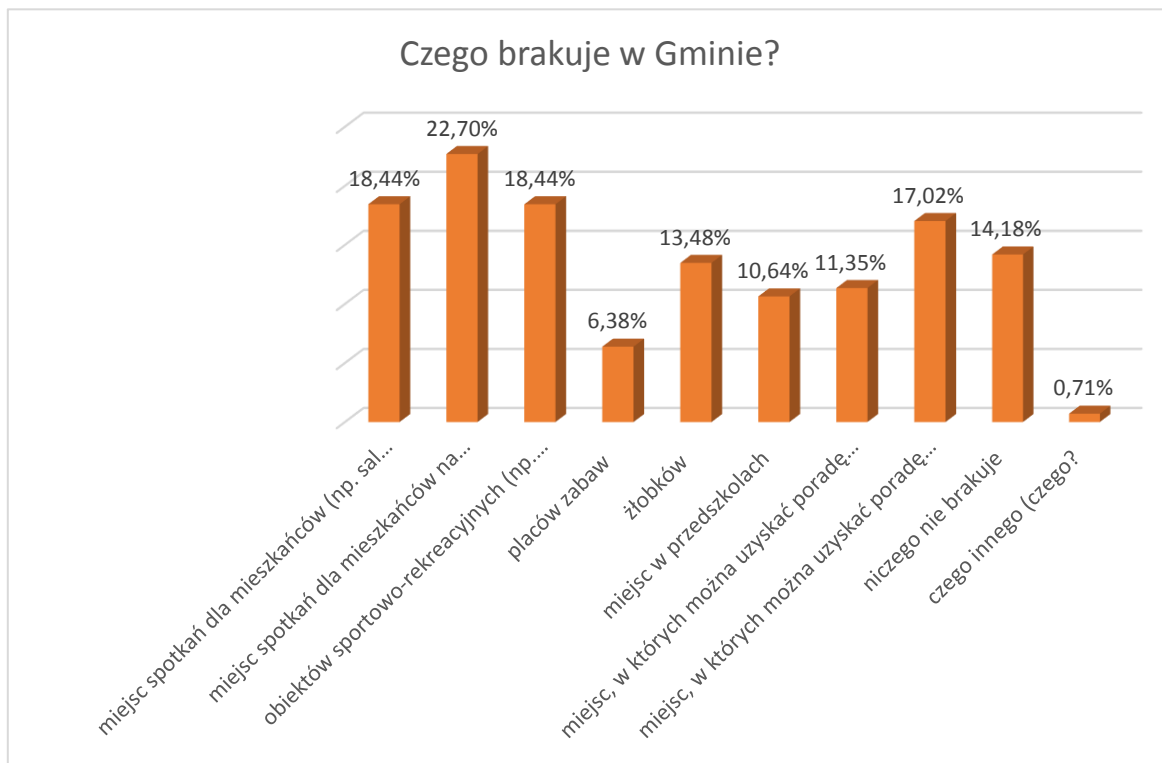

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Ocenię także poddano działalność lokalnych organizacji społecznych oraz aktywność społeczną. Aż 1/3 respondentów nie wyraziło oceny nt. funkcjonowania lokalnych organizacji, 3/5 badanych oceniło ich działalność oraz aktywność społeczną na co najmniej na szkolną trójkę lub czwórkę.

Na pytanie o deficyty w zakresie infrastruktury społecznej respondenci najczęściej wskazywali na brak miejsc spotkań dla mieszkańców na świeżym powietrzu (22,75%) i w sali (18,44%) oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych np. boisk, skateparków itp. (18,44%). Wskazywano też na niewystarczającą ilość żłobków a (13,48%) oraz miejsc, w których można uzyskać poradę i wsparcie dla rodziny (17,02% badanych) oraz uzyskać poradę i wsparcie z zakresu uzależnień (11,13%). Brak żłobków dotyczy zwłaszcza terenów wiejskich.

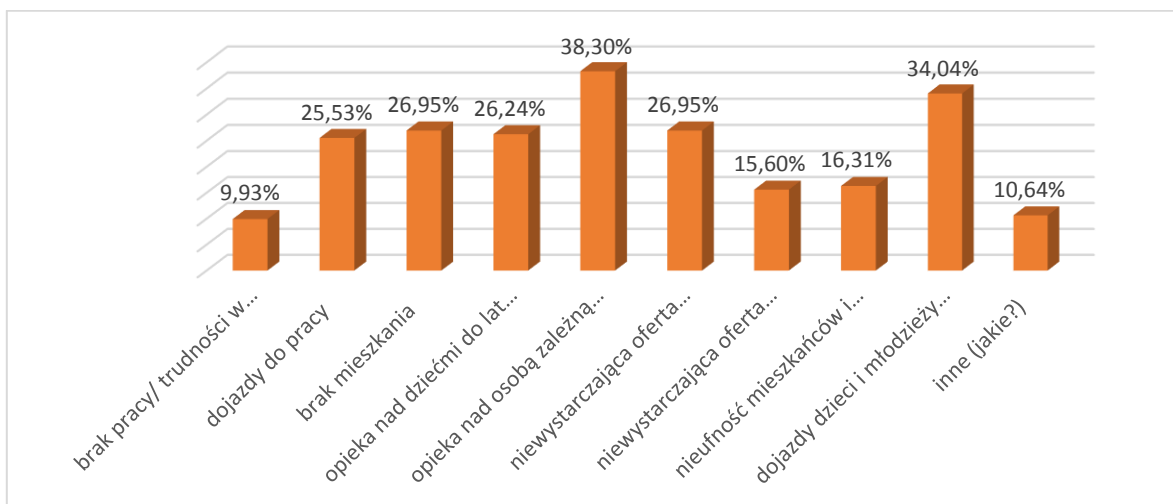
Rysunek 2.18. Deficyty w infrastrukturze społecznej w Gminie Trzebnica

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Jako główne problemy w Gminie wymieniano natomiast najczęściej: opieka nad osobą zależną w rodzinie np. wiek, choroba, niepełnosprawność (38,30%), trudności w dojeździe dzieci i młodzieży do szkół (34,04%), niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego adresowaną do dzieci i młodzieży (26,95%) oraz opieka nad dziećmi do lat trzech (26,24%) Ponad ¼ respondentów zaznaczyło brak mieszkań i problemy z dojazdem do pracy i co ciekawe, nieufność pomiędzy mieszkańcami i brak wzajemnej życzliwości (16,31%).

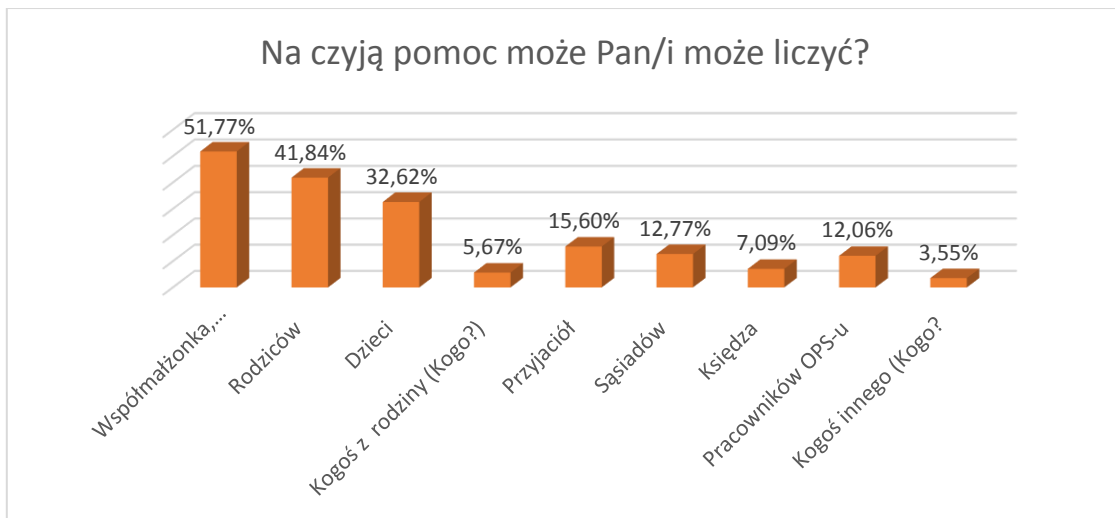
Rysunek 2.19. Największe problemy Gminy Trzebnica według respondentów

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Wniosek o słabości relacji sąsiedzkich zdają się potwierdzać odpowiedzi udzielone przez respondentów na pytanie „Na czyją pomoc w trudnych sytuacjach życiowych może Pan/Pani liczyć?”. Badani wskazywali przede wszystkim członków najbliższej rodziny: współmałżonka (partnera), rodziców i dzieci oraz przyjaciół, w niewielkim stopniu kogoś innego z rodziny. Na sąsiadów wskazywał natomiast zaledwie co dziewiąty respondent. Warto zauważyć, że co dziewiąty respondent wskazał pracownika OPS-u, a zaledwie co czternasty księdza.

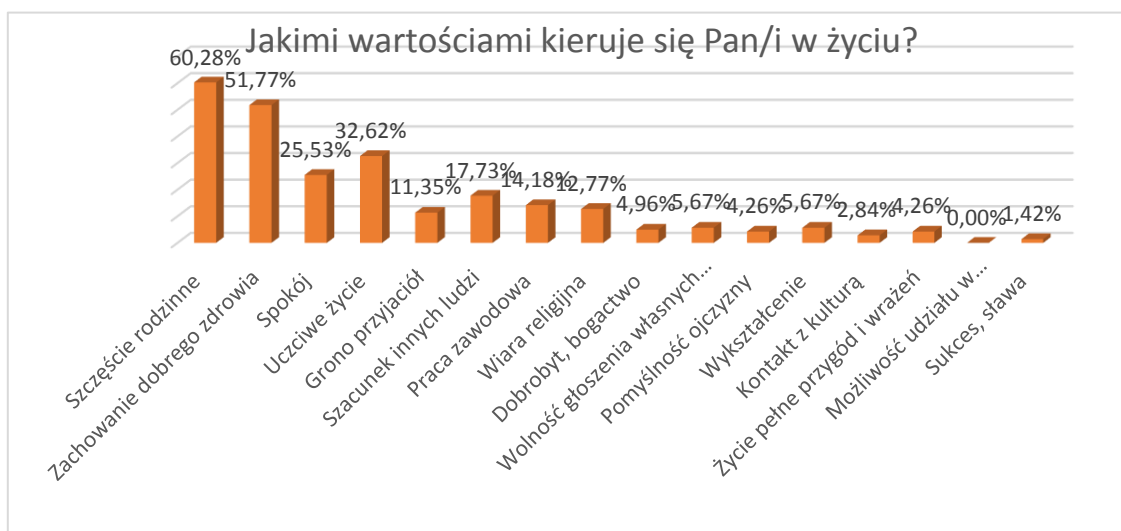
Rysunek 2.20. Odpowiedzi respondentów na pytanie...

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Rodzina zajmuje w życiu mieszkańców Gminy rolę centralą. Niemal 2/3 badanych poproszonych o wybranie najważniejszych wartości w życiu codziennym wskazało szczęście rodzinne.

Rysunek 2.21. Odpowiedzi respondentów na pytanie...

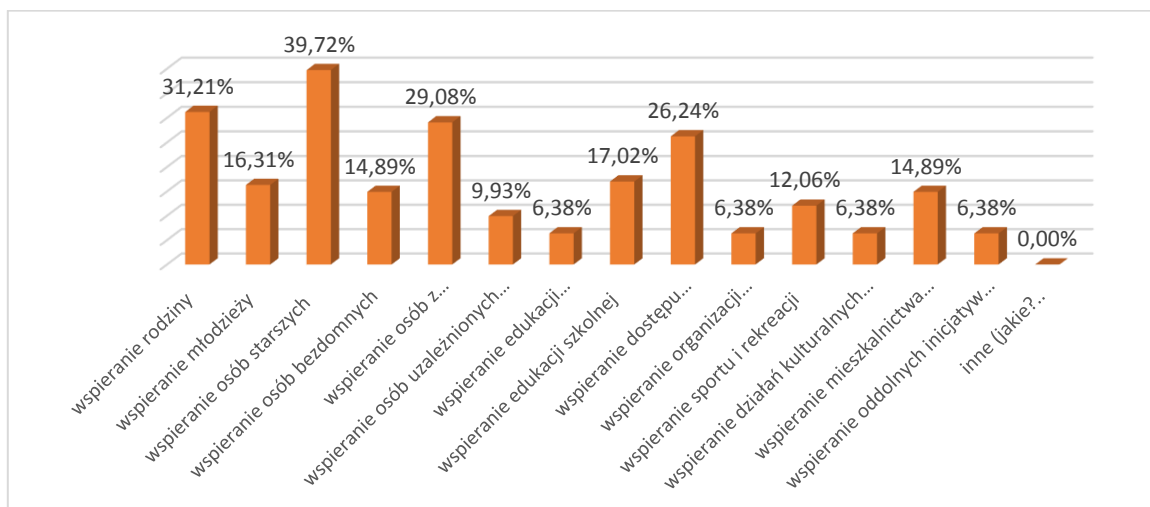

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

Badani konsekwentnie w stosunku do swoich ocen sytuacji w gminie, dostrzeganych niedostatków infrastruktury społecznej i preferowanych w życiu wartości formułują swoje oczekiwania wobec władz Gminy. Oczekują wspierania seniorów i osób z niepełnosprawnościami, rodziny w ogóle oraz młodzieży, a także wspierania dostępu do opieki zdrowotnej i mieszkalnictwa komunalnego. Znacznie mniejszą wagę przywiązują do wspierania aktywności społecznej (organizacji społecznych czy oddolnych inicjatyw mieszkańców).

Rysunek 2.22. Priorytety działania władz Gminy Trzebnica w obszarze polityki społecznej w opinii respondentów

Źródło: Badania ankietowe – opracowanie własne

2.4. Wnioski z diagnozy. Analiza SWOT

Diagnoza przeprowadzona w oparciu o dane empiryczne oraz wyniki badań ankietowych pozwala na wskazanie głównych problemów społecznych dotyczących mieszkańców Gminy Trzebnica, a co za tym idzie wpływających na jakość życia w Gminie. Do głównych, zidentyfikowanych problemów społecznych należą:

1. Trudności opiekuńczo-wychowawcze i niskie kompetencje społeczne rodzin;
2. Problemy zdrowotne i w zakresie funkcjonowania społecznego seniorów;
3. Trudności w funkcjonowaniu społeczno-zawodowym osób niepełnosprawnych;
4. Przemoc w rodzinie;
5. Uzależnienia;
6. Bezrobocie i bierność zawodowa.

Cechą wskazanych problemów społecznych wpływającą na trudność ich rozwiązania jest wzajemne powiązanie. Bardzo często osoby i rodziny dotknięte są nie tylko jedną kwestią, ale kilkoma jednocześnie. To sprawia, że sytuacja jest szczególnie skomplikowana, a możliwości samodzielnego przezwyciężenia problemów znacząco ograniczone.

Istotnym problemem są problemy zdrowotne, przekładające się na konieczność korzystania ze specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz wysokie wydatki na leczenie, a także ograniczenia w funkcjonowaniu społecznym dotyczą osób starszych. Bardzo często podeszły wiek wiąże się z występowaniem chorób i niepełnosprawności, natomiast związana z wiekiem ograniczona sprawność dotyczy większości seniorów. Seniorzy stanowią bardzo zróżnicowaną grupę społeczną. Nie można więc postrzegać ich potrzeb i potencjału w jednakowy sposób i jednowymiarowo. W tej grupie można wyróżnić zarówno osoby aktywne fizycznie i społecznie, samodzielne, utrzymujące satysfakcjonujące relacje z bliskimi i przyjaciółmi, wśród których też niejednokrotnie znajdują się dorosłe dzieci opiekujące się starszymi rodzicami (opiekunowie nieformalni); osoby samodzielne w zróżnicowanych grupach wiekowych, które potrzebują zachęty do aktywnego udziału w życiu społecznym gminy, które mają potencjał i chęć rozwoju, ale potrzebują rzetelnych informacji i wskazówek; osoby częściowo zależne, które potrzebują czasowego wsparcia i opieki, jak również osoby niesamodzielne, całkowicie zależne od pomocy innych.

Wiele osób starszych boryka się również z osamotnieniem, wynikającym z braku zainteresowania lub możliwości wsparcia ze strony najbliższej rodziny. Problemy ekonomiczne seniorów są spowodowane z jednej strony niskimi dochodami, z drugiej zwiększonymi wydatkami na leczenie czy opłaty mieszkaniowe. Te ostatnie stanowią duży udział w budżetach osób starszych prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe. Warto zauważyć, że żyjemy w nowoczesnym świecie, w którym podmiotowe i równoprawne traktowanie wszystkich grup społecznych uznane jest za standard, dlatego też konieczna jest dbałość o to, by utrwalac znaczenie starszych mieszkańców gminy i ich miejsce w społecznej hierarchii.

Kolejnym istotnym problemem są trudności w realizacji funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz niskie kompetencje społeczne rodzin. W sposób szczególny problemy te wpływają na dzieci, co przekłada się na ich problemy edukacyjne i w funkcjonowaniu społecznym. Niewydolność rodzin często dotyczy rodzin niepełnych i wielodzietnych, rodzin ubogich oraz tych, w których występują uzależnienia.

Zidentyfikować można również problemy funkcjonowania społeczno-zawodowego osób niepełnosprawnych, które wiążą się z zakresem niesprawności, ale także barierami architektonicznymi, niewielką ofertą integracyjną i aktywizacyjną oraz ograniczonymi, w porównaniu do osób pełnosprawnych, możliwościami zatrudnienia.

Ważnym problemem jest przemoc w rodzinie. Stanowi ona zjawisko trudne do zdiagnozowania, negatywnie wpływające na życie osób podlegających przemocy, którymi najczęściej są kobiety i dzieci.

Bezrobocie oraz bierność zawodowa, polegająca na braku próby podjęcia zatrudnienia jest znaczącym problemem jednostek, ale i rodzin, prowadzącym do ubóstwa i wykluczenia społecznego. Pomimo niskiej stopy bezrobocia osoby długotrwale bezrobotne mają duży problem z podjęciem zatrudnienia, co oznacza konieczność działań o charakterze aktywizacyjnym, ale również integracyjnym, wspierającym funkcjonowanie społeczne i przywracających umiejętności niezbędne na rynku pracy.

Problemem, często współwystępującym z ubóstwem i bezrobociem, chociaż formalnie przyjmującym mniejszy zasięg są uzależnienia. Najczęściej identyfikujemy uzależnienia od alkoholu, znacząco rzadziej od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. Uzależnienia wpływają na warunki życia nie tylko osoby uzależnionej, ale również jej najbliższych, są przyczyną nawarstwiania się problemów społecznych w związku z trudnościami związanymi z funkcjonowaniem społeczno-zawodowym osoby uzależnionej. Często prowadzą do konfliktów rodzinnych oraz przemocy w rodzinie.

Obszary te wydają się ważne nie tylko ze względu na istniejący, zdiagnozowany stan sytuacji społecznej w Gminie, ale także z powodu dających się z dużym prawdopodobieństwem przewidzieć negatywnych zmian w okresie objętym horyzontem czasowym *Strategii*. W najbliższych latach spodziewać się bowiem można:

- zmian demograficznych – dalszego starzenia się populacji, a co za tym idzie wzrostu liczby seniorów, osób zależnych, z niepełnosprawnościami, długotrwale chorych, osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe, niemogących liczyć na wystarczające wsparcie ze strony rodziny;
- zmian gospodarczych – obecne tempo rozwoju gospodarczego jest wyjątkowo wysokie, liczyć się więc należy w perspektywie średniookresowej z jego spowolnieniem spowodowanym czynnikami makroekonomicznymi, które może pociągnąć za sobą pogorszenie się sytuacji na rynku pracy i wzrost bezrobocia;

- osłabiania się więzi rodzinnych (m.in. na skutek wyjazdów osób młodych do dużych miast) i sąsiedzkich (utrwalanie się podziału między starymi mieszkańcami wsi a nową ludnością, przeprowadzająca się z miast).

Występowanie problemów społecznych oraz szczególne narażenie na nie określonych kategorii społecznych, jak: rodziny z dziećmi (szczególnie niepełne i wielodzietne), osoby starsze czy niepełnosprawne, powoduje konieczność podjęcia aktywnych działań na rzecz przezwyciężania kwestii społecznych.

Dla sformułowania celów działań oraz przewidzianych do realizacji zadań ważne jest określenie – w oparciu o przeprowadzoną diagnozę – mocnych i słabych stron Gminy Trzebnica oraz szans i zagrożeń w sferze społecznej. Taki przegląd sporządzony został w formie analizy SWOT.

Tabela 2.37 Analiza SWOT do Strategii Gminy Trzebnica na lata 2020-2030

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Atrakcyjne położenie w bezpośredniej bliskości Wrocławia,– Dobra sieć komunikacyjna oraz komunikacja publiczna łącząca część miejscowości Gminy Trzebnica z Wrocławiem,– Wzrost liczby ludności, dodatni przyrost naturalny, dodatni bilans migracji,– Realizowane inwestycje przez samorząd gminny,– Pozytywne trendy dotyczące działalności gospodarczej,– Obecność dużych przedsiębiorstw na terenie Gminy,– Niskie bezrobocie na terenie Gminy,– Dynamiczny rozwój prywatnego budownictwa mieszkaniowego – jednorodzinne i wielorodzinne,– Funkcjonowanie placówek opieki nad dziećmi do lat 3 – publicznego żłobka,– Rozbudowana sieć publicznych i niepublicznych przedszkoli,– Zakres zajęć dodatkowych i wyrównawczych w szkole,– Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne uczniów w szkołach,– Dostęp do lekarzy specjalistów i badań specjalistycznych na terenie Gminy,– Szeroka oferta kulturalna Centrum Kultury,– Oferta sportowa,	– Zróżnicowanie urbanistyczno-przestrzenne terenu Gminy,– Brak poczucia związku z Gminą wśród nowych mieszkańców,– Ograniczona komunikacja zbiorowa do mniejszych miejscowości,– Występowanie zjawiska bezrobocia długookresowego (pomimo niskiej stopy bezrobocia) – głównie dotyczącego osób o niskim wykształceniu, bez kwalifikacji zawodowych,– Usługi opieki nad dziećmi do lat 3 dostępne głównie w mieście Trzebnica,– Ograniczony kontakt z młodzieżą wymagającą wsparcia uczącą się poza terenem Gminy,– Niewystarczająca liczba miejsc wsparcia dla osób starszych oraz niepełnosprawnych,– Ograniczona oferta pomocy dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych na terenie Gminy,– Występowanie zjawiska uzależnień i przemocy w rodzinie,– Brak kompleksowego wsparcia rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi i niskimi kompetencjami społecznymi,– Przyzwyczajenie się do korzystania z pomocy społecznej,– Mała liczba organizacji pozarządowych zajmujących się sferą socjalną,– Brak pomieszczeń (obiektów) do zaadaptowania na działania społeczne,

– Duża liczba imprez kulturalnych i sportowo- rekreacyjnych na terenie Gminy,– Dobre zaplecze sportowo- rekreacyjne,– Obecność służb zapewniających bezpieczeństwo: Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska oraz OSP,– Posiadanie przez Gminę aktualizowanych programów działań w sferze społecznej: profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, wspierania rodziny, osób starszych, niepełnosprawnych i zależnych, wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania,– Stała współpraca instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych w Gminie,– Łatwy i bliski dostęp do infrastruktury społecznej na terenie miasta Wrocław.– sprawnie działająca administracja,– predyspozycje do rozwoju turystyki.	– Niedostatek działań informacyjnych i doradczych wskazujących mieszkańcom Gminy możliwości rozwiązywania problemów społecznych.– Niska świadomość społeczna,– Starzenie się społeczeństwa,– Wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw,– Marginalizacja problemów osób starszych,– Niski poziom życia osób starszych– Pomimo dostępności usług w zakresie opieki medycznej, zbyt długi okres oczekiwania do lekarzy i specjalistów świadczących usługi w ramach NFZ,– brak lekarzy specjalistów świadczących usługi w ramach NFZ.
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Możliwość pozyskania środków zewnętrznych,– Wdrażanie rozwiązań proponowanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica i programach działań,– Rozwój gospodarczy przekładający się na nowe miejsca pracy,– Dalszy napływ inwestycji,– Szanse poprawy sytuacji na rynku pracy przez aktywizację zawodową,– Wykorzystanie potencjału instytucji działających w sferze socjalnej,– Rozwój trzeciego sektora i jego współpracy z samorządem terytorialnym,– Wykorzystanie środków europejskich dla rozwiązywania problemów społecznych.	– Ogólne pogorszenie koniunktury gospodarczej w Polsce,– Utrzymywanie się zjawiska bezrobocia długookresowego,– Brak inwestycji przekładających się na nowe miejsca pracy,– Wzrastająca liczba seniorów, osób chorych i niepełnosprawnych pozbawionych opieki rodziny i wymagających wsparcia,– Dalsze starzenie się społeczeństwa– Wzrost zakresu ubóstwa i wykluczenia społecznego,– Spadek aktywności trzeciego sektora,– Niespójność systemu polityki społecznej państwa,– Zmiany w sferze polityki socjalnej.

Źródło: opracowanie własne

3. Część prognostyczna

3.1. Misja społeczna Gminy Trzebnica

Kluczowym celem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest doprowadzenie do rozwiązania, a przynajmniej złagodzenia, istotnych w lokalnej perspektywie problemów społecznych. Dla realizacji tego celu niezbędne jest przeprowadzenie diagnozy, a następnie wytyczenie planów przyszłych działań.

Określenie społecznej misji gminy sprzyja ukierunkowaniu celów i zadań strategii na jej realizację, a co za tym idzie skoncentrowanie działań instytucji publicznych, społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych na poprawie jakości życia mieszkańców. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 przyjęła misję społeczną jako wytyczną swoich działań.

MISJA SPOŁECZNA GMINY TRZEBNICA

WSPARCIE OSÓB I RODZIN W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH DLA ZAPEWNIENIA WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA
MIESZKAŃCÓW GMINY TRZEBNICA

Realizacji misji społecznej Gminy Trzebnica podporządkowane będą cele i zadania wytyczone w niniejszym dokumencie. Wykonanie zadań przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, wsparcia rozwoju społecznego oraz rozwiązania kluczowych problemów społecznych.

3.2. Cele strategiczne

Dla realizacji misji społecznej Gminy Trzebnica, w oparciu o przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej w Gminie, wytyczono pięć celów strategicznych przewidzianych do wykonania w latach 2020-2030.

CELE STRATEGICZNE

1. Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zależnych i w podeszłym wieku.
2. Kompleksowe wsparcie rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji
3. Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia
4. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Trzebnica
5. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych

3.3. Cele operacyjne, zadania oraz wskaźniki realizacji zadań

Cele strategiczne wytyczają pięć głównych ścieżek działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Trzebnica. Dla ich realizacji wyróżniono cele operacyjne, konkretyzujące cele strategiczne oraz zadania – konkretne kierunki działań w sferze społecznej. Cele strategiczne, operacyjne oraz zadania tworzą hierarchiczny układ działań, które przyczynią się do realizacji przyjętej w dokumencie misji.

Tabela 3.1 Cele strategiczne, operacyjne oraz zadania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zadania
1. Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych,	1.1. Rozwój usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych, chorych, niesamodzielnych, zależnych i w podeszłym wieku	1.1.1. Rozwój i profesjonalizacja usług opiekuńczych na terenie Gminy Trzebnica, 1.1.2. System usług sąsiedzkich 1.1.3. Promocja i rozwój wolontariatu opiekuńczego 1.1.4. Inicjowanie, rozwój i promocja wolontariatu seniorów

niesamodzielnym, zależnym i w podeszłym wieku	1.2. System wsparcia seniorów w środowisku lokalnym	1.2.1. Społeczne i prozdrowotne wsparcie seniorów w środowisku lokalnym, 1.2.2. Wzmacnianie działań prewencyjnych na rzecz bezpieczeństwa seniorów
	1.3. Wsparcie osób niepełnosprawnych niesamodzielnym i w podeszłym wieku i ich rodzin	1.3.1. Wsparcie psychologiczne i mediacje 1.3.2. Wspieranie rozwoju przestrzeni otwartej na potrzeby osób niepełnosprawnych 1.3.3. Ośrodek wsparcia dziennego dla seniorów 1.3.4. Asystent osoby niepełnosprawnej
	1.4. Kreowanie przez samorząd nowoczesnej polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych, niesamodzielnym i w podeszłym wieku	1.4.1. Edukacja instytucji oraz społeczności lokalnej w zakresie niepełnosprawności i potrzeb osób w podeszłym wieku 1.4.2. Wdrożenie lokalnych programów wsparcia (Karta Seniora) 1.4.3. Działalność Miejskiej Rady Seniorów 1.4.4. Wspieranie inicjatyw służących integracji rzecz osób niepełnosprawnych, niesamodzielnym i w podeszłym wieku w środowisku lokalnym 1.4.5. Wspieranie potencjału organizacji działających na rzecz seniorów 1.4.6. Inicjowanie i wspieranie działań służących propagowaniu idei solidarności międzypokoleniowej.
2. Kompleksowe wsparcie rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji	2.1. Wsparcie rodzin o niskich kompetencjach rodzicielskich i społecznych	2.1.1. Wsparcie asystenta rodziny 2.1.2. Warsztaty kompetencji rodzicielskich 2.1.3. Specjalistyczne wsparcie dla rodzin wykazujących trudności w realizacji funkcji opiekuńczo- wychowawczej
	2.2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie	2.2.1. Pomoc specjalistyczna dla osób doświadczających przemocy 2.2.2. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy 2.2.3. Kampanie informacyjno - promocyjne na terenie Gminy Trzebnica dla rodzin osób doświadczających przemocy 2.2.4. Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy
	2.3. Wsparcie rodzin wielodzietnych w procesie wychowawczym i edukacyjnym	2.3.1. Upowszechnienie informacji o wsparciu dla rodzin wielodzietnych 2.3.2. Wdrażanie i realizacja lokalnych programów wsparcia rodzin wielodzietnych (lokalna karta dużej rodziny)
3. Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia	3.1. Działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie uzależnień i zdrowego stylu życia	3.1.1. Profilaktyka w szkołach 3.1.2. Kampanie informacyjno - promocyjne na terenie Gminy Trzebnica
	3.2. Wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin	3.2.1. Program świetlic środowiskowych 3.2.2. Pomoc specjalistyczna dla osób uzależnionych i ich rodzin

4. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Trzebnica	4.1. Aktywizacja zawodowa osób pracujących o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji zawodowych	4.1.1. Wsparcie informacyjno-edukacyjne osób zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji zawodowych 4.1.2. Kursy i szkolenia dla osób pracujących o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych
	4.2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo o niskich kompetencjach społecznych	4.2.1. Realizacja prac społecznie użytecznych 4.2.2. Kursy i szkolenia dla osób bezrobotnych i nieaktywnych o niskich kompetencjach społecznych 4.2.3. Współpraca z instytucjami rynku pracy na rzecz aktywizacji społeczno - zawodowej mieszkańców
5. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych	5.1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji publicznych i sektora pozarządowego działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	5.1.1. Edukacja pracowników instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych 5.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników pomocy społecznej
	5.2. Współpraca instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych dla lepszego rozwiązywania problemów społecznych	5.2.1. Integracja i współpraca gminnych służb publicznych działających w sferze rozwiązywania problemów społecznych 5.2.2. Współdziałanie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych 5.2.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami kościołów i związków wyznaniowych 5.2.4. Organizacja wolontariatu dla rozwiązywania problemów społecznych

Tabela 3.2 Zadania, realizatorzy i wskaźniki realizacji zadań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030

Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji
1.1.1. Rozwój i profesjonalizacja usług opiekuńczych na terenie Gminy Trzebnica	– OPS	– Liczba seniorów korzystających z usług opiekuńczych
1.1.2. System usług sąsiedzkich	– OPS – Organizacje pozarządowe – Społeczność lokalna – Jednostki pomocnicze (sołectwa) – ZOZ	– Wdrożony program usług sąsiedzkich – Liczba osób korzystających z usług sąsiedzkich
1.1.3. Promocja i rozwój wolontariatu opiekuńczego	– OPS – Organizacje pozarządowe – Placówki oświatowe	– Liczba seniorów korzystających z usług wolontariatu opiekuńczego

		– Liczba wolontariuszy
1.1.4. Inicjowanie, rozwój i promocja wolontariatu seniorów	– OPS – Organizacje pozarządowe	– Liczba seniorów wolontariuszy
1.2.1. Społeczne i prozdrowotne wsparcie seniorów w środowisku lokalnym	– OPS – ZOZ – Organizacje pozarządowe – Kościoły i związki wyznaniowe	– Liczba osób korzystających ze wsparcia
1.2.2. Wzmacnianie działań prewencyjnych na rzecz bezpieczeństwa seniorów	– OPS – Policja i Straż miejska – Organizacje pozarządowe	– Liczba szkoleń – Liczba seniorów objętych działaniami
1.3.1. Wsparcie psychologiczne i mediacje	– OPS	– Liczba osób i rodzin objętych wsparciem i mediacjami
1.3.2. Wspieranie rozwoju przestrzeni otwartej na potrzeby osób niepełnosprawnych	– j.s.t. i jednostki organizacyjne j.s.t.	– liczba wydzielonych i oznakowanych miejsc postoju dla uprawnionych osób niepełnosprawnych na parkingach i przy budynkach użyteczności publicznej, – liczba działań likwidujących bariery w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnych i w podeszłym wieku poruszania się i komunikowania – wysokość wsparcia finansowego przeznaczonego na realizację zadań w zakresie rozwoju przestrzeni
1.3.3. Ośrodek wsparcia dziennego dla seniorów	– OPS	– Liczba osób objętych wsparciem
1.3.4. Asystent osoby niepełnosprawnej	– OPS (we współpracy z PCPR) – Organizacje pozarządowe	– Liczba osób niepełnosprawnych objęta wsparciem asystenta osoby niepełnosprawnej
1.4.1. Edukacja instytucji oraz społeczności lokalnej w zakresie niepełnosprawności i potrzeb osób w podeszłym wieku	– OPS – Organizacje pozarządowe	– Liczba przeprowadzonych działań – Liczba osób uczestniczących w działaniach
1.4.2. Wdrożenie lokalnych programów wsparcia (Karta Seniora)	– Urząd Miejski	– Liczba seniorów korzystających z programu wsparcia
1.4.3. Działalność Miejskiej Rady Seniorów	– OPS – Urząd Miejski	– Liczba odbytych posiedzeń
1.4.4. Wspieranie inicjatyw rzecz osób niepełnosprawnych, niesamodzielnych i w podeszłym wieku	– OPS (we współpracy z PCPR) – Urząd Miejski – Organizacje pozarządowe	– Liczba osób objętych wsparciem – Liczba inicjatyw

służących integracji w środowisku lokalnym		
1.4.5. Inicjowanie i wspieranie działań służących propagowaniu idei solidarności międzypokoleniowej	– OPS – Urząd Miejski – Organizacje pozarządowe	– Liczba osób uczestniczących w działaniach – Liczba działań integrujących
1.4.6. Wspieranie potencjału organizacji działających na rzecz seniorów	– Urząd Miejski	– Liczba organizacji objętych wsparciem – wysokość wsparcia finansowego przeznaczonego na realizację zadań w zakresie wspierania potencjału
2.1.1. Wsparcie asystenta rodziny	– OPS	– Liczba rodzin objętych wsparciem – Liczba rodzin, w których asystent rodziny i pracownik socjalny stwierdzili realizację założonych działań
2.1.2. Warsztaty kompetencji rodzicielskich	– OPS	– Liczba osób biorących udział w warsztatach
2.1.3. Specjalistyczne wsparcie dla rodzin wykazujących trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej	– OPS – Punkt Konsultacyjny	– Liczba osób objętych wsparciem specjalistów z Punktu Konsultacyjnego
2.2.1. Pomoc specjalistyczna dla osób doświadczających przemocy	– OPS – Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	– liczba osób i rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty” – liczba osób i rodzin wobec których zakończono procedurę „Niebieskiej karty” – Liczba osób i rodzin objętych pomocą (w tym pomocą socjalną) pracownika socjalnego
2.2.2. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy	– OPS – Urząd Miejski	– Liczba osób i rodzin, którym zapewniono schronienie
2.2.3. Kampanie informacyjno-promocyjne na terenie Gminy Trzebnica dla rodzin osób doświadczających przemocy	– OPS (we współpracy z PCPR) – Policja, Straż Miejska	– Liczba osób i rodzin objętych działaniami – Liczba przeprowadzonych kampanii
2.2.4. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy	– Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (we współpracy z PCPR)	– Liczba osób biorących udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy
2.3.1. Upowszechnienie informacji o wsparciu	– OPS – Urząd Miejski	– liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych

dla rodzin wielodzietnych	– Placówki edukacyjne– Organizacje pozarządowe– Jednostki kościołów i związków wyznaniowych– Przedsiębiorcy	
2.3.2. Wdrażanie i realizacja lokalnych programów wsparcia rodzin wielodzietnych (lokalna karta dużej rodziny)	– OPS– Urząd Miejski	– wdrożony program wsparcia rodzin wielodzietnych– liczba rodzin korzystających z lokalnych programów wsparcia rodzin wielodzietnych
3.1.1. Profilaktyka w szkołach	– OPS– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych– Placówki edukacyjne	– liczba uczniów objętych profilaktyką w szkołach– liczba rodziców objęta działaniami profilaktycznymi w szkołach– liczba kadry pedagogicznej objęta działaniami edukacyjnymi w zakresie profilaktyki
3.1.2. Kampanie informacyjno - promocyjne na terenie Gminy Trzebnica	– OPS– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych– ZOZ– Jednostki pomocnicze (sołectwa)	– liczba kampanii informacyjno-promocyjnych przeprowadzonych na terenie Gminy
4.1.1. Wsparcie informacyjno-edukacyjne osób zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji zawodowych	– OPS (we współpracy z PUP)	– liczba osób objętych wsparciem informacyjno-edukacyjnym
4.1.2. Kursy i szkolenia dla osób pracujących o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych	– OPS (we współpracy z PUP)	– liczba osób biorących udział w kursach i szkoleniach
4.2.1. Realizacja prac społecznie użytecznych	– OPS (we współpracy z PUP)	– liczba osób objętych programem prac społecznie użytecznych– liczba instytucji i podmiotów gospodarczych w których realizowane są prace społecznie użyteczne
4.2.2. Kursy i szkolenia dla osób bezrobotnych i nieaktywnych o niskich kompetencjach społecznych	– OPS (we współpracy z PUP)	– liczba osób biorących udział– w kursach i szkoleniach
4.2.3. Współpraca z instytucjami rynku pracy na rzecz aktywizacji społeczno - zawodowej mieszkańców	– OPS (we współpracy z PUP)	– bieżąca współpraca z PUP

5.1.1. Edukacja pracowników instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych	– OPS– Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (wraz z przedstawicielami Grup Roboczych)– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych– ZOZ– Policja– Straż Miejska– Jednostki oświaty– Organizacje pozarządowe	– liczba osób objętych różnymi formami kształcenia
5.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników pomocy społecznej	– OPS	– liczba pracowników OPS podnoszących kwalifikacje zawodowe
5.2.1. Integracja i współpraca gminnych służb publicznych działających w sferze rozwiązywania problemów społecznych	– OPS– Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	– liczba działań o charakterze integrującym
5.2.2. Współdziałanie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	– OPS– Urząd Miejski	– Liczba partnerów (j.s.t./instytucji)
5.2.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami kościołów i związków wyznaniowych	– OPS– Organizacje pozarządowe– Jednostki kościołów i związków wyznaniowych	– liczba podmiotów z którymi współpracuje OPS– liczba zadań zleconych w ramach rozwiązywania problemów społecznych– wysokość wsparcia finansowego przeznaczonego na realizację zadań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych - organizacje pozarządowe oraz jednostki kościołów i związków wyznaniowych
5.2.4. Organizacja wolontariatu dla rozwiązywania problemów społecznych	– OPS– Organizacje pozarządowe– Jednostki kościołów i związków wyznaniowych	– liczba wolontariuszy zaangażowanych w instytucjach i organizacjach działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych

34. Sposób realizacji Strategii i ramy finansowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 przygotowana została w latach 2018-2019 roku i będzie wdrażana w okresie 2020-2030. W roku 2030 rozpoczną się prace związane z ewaluacją dokumentu oraz przygotowaniem nowej strategii. Strategia realizowana będzie bezpośrednio przez Ośrodek Pomocy Społecznej i innych wykonawców zadań, jej założenia będą wdrażane również poprzez programy działań w sferze społecznej: program wspierania rodziny, program wspierania osób niepełnosprawnych, niesamodzielných oraz w podeszłym wieku, program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz program osłony w zakresie dożywiania, których zadania przyczyniają się do realizacji celów niniejszej strategii.

Przyjęcie Strategii jest pierwszym krokiem do rozwiązania zdiagnozowanych kwestii i problemów społecznych, przy wykorzystaniu pomysłów i rozwiązań zawartych w dokumencie. Aby strategia spełniła swoje zadanie konieczne jest bieżące monitorowanie realizacji celów i zadań oraz ich efektów, jak również stałe diagnozowanie potrzeb w sferze społecznej, a w razie potrzeby korekta celów i zadań strategicznych tak, aby jak najlepiej odpowiadały one na bieżące potrzeby społeczne. Nadzór nad realizacją Strategii należy do zadań dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy. We wdrażaniu zadań brać będzie udział przede wszystkim Ośrodek Pomocy Społecznej, ale także inni realizatorzy, ściśle współpracujący z OPS (wykazani w tabeli 3.2, rozdz. 3.3.).

Na określenie ram finansowych dokumentu znaczący wpływ mają dwa czynniki. Po pierwsze to horyzont czasowy strategii, po drugie zaś wielość zadań i podmiotów realizujących zadania określone w strategii. Uniemożliwia to precyzyjne określenie wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach.

Środki przewidziane na realizację zadań uwzględnione zostaną w budżetach poszczególnych jednostek, a pochodzić będą z budżetu Gminy, środków krajowych, w tym dotacji na realizację zadań własnych oraz zleconych, środków przekazywanych w ramach programów resortowych, PFRON czy Funduszu Pracy. Dla realizacji zadań wykorzystywane będą również środki zagraniczne, a także środki pozyskiwane w ramach projektów czy grantów realizowanych przez instytucje publiczne i trzeci sektor.

3.5. Monitoring i ewaluacja Strategii

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom strategicznym, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu zadań oraz osiągnięciu założonych celów, a w konsekwencji realizacji misji. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 podlega systemowi monitoringu i ewaluacji powiązanego z systemem wdrażania. Obejmuje on:

- monitoring, czyli system zbierania i selekcjonowania informacji,
- ewaluację, czyli system oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Istotą monitoringu jest gromadzenie, opracowywanie i przekazywanie informacji. Proces ten polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych zadań oraz celów wytyczonych w Strategii. Do analizy zmian używane będą zdefiniowane w Strategii wskaźniki realizacji zadań (przedstawione w tabeli 3.2 w rozdz. 3.3.). Ewaluacja koncentruje się natomiast na ocenie rezultatów realizacji poszczególnych elementów Strategii, przy czym kryteriami oceny są wskaźniki realizacji zadań strategii, rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w strategii) oraz realizacja misji społecznej gminy. Ewaluacja dostarcza nam wiarygodnych i przydatnych informacji pozwalających na ocenę zrealizowanych działań i zaplanowanie zmian.

W ramach realizacji Strategii zaplanowano ewaluację bieżącą (*on going evaluation*), w trakcie realizacji Strategii, oraz ewaluację *ex-post* – po zakończeniu wdrażania dokumentu. Monitoring prowadzony będzie w trybie ciągłym, ewaluacja bieżąca przeprowadzana będzie raz do roku. Ewaluacja bieżąca wraz z wynikami monitoringu prezentowana będzie w corocznych sprawozdaniach z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030. Ewaluacja całościowa przeprowadzona zostanie w roku 2028 i związana będzie z rozpoczęciem prac nad kolejnym dokumentem strategicznym.

Monitoring i ewaluacja będą obejmować następujące etapy:

- zbieranie danych i informacji,
- analiza danych i informacji,
- ocena wyników,
- identyfikacja odchyleń i przyczyn tych odchyleń
- planowanie korekt,
- przygotowywanie sprawozdań.

Za prowadzenie monitoringu i ewaluacji Strategii odpowiedzialny jest dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej.

Podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 jest podstawowym dokumentem określającym społeczną misję Gminy Trzebnica oraz cele i zadania w sferze społecznej. Stanowi fundament planowych działań w sferze społecznej, które przyczynią się do rozwiązania problemów społecznych, a co za tym idzie poprawy jakości życia w Gminie.

Przedstawiona Strategia została przygotowana w oparciu o bogaty materiał empiryczny – dane urzędowe, statystyczne oraz badania empiryczne przeprowadzone na próbie mieszkańców Gminy Trzebnica. Pozwoliło to na dokonanie pełnej diagnozy sfery społecznej, rozpoznanie występowania problemów społecznych, zarówno przez pryzmat danych statystycznych, jak i opinii mieszkańców oraz ekspertów. Profesjonalna diagnoza stała się podstawą określenia społecznej misji, celów Strategii oraz zadań przyczyniających się do ich realizacji. Strategia wytyczona została z uwzględnieniem wniosków dyskusji publicznej, w ramach prac zespołu ds. opracowania i koordynacji realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030, w skład, którego weszli przedstawiciele różnych instytucji publicznych zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych. Pozwoliło to na uwzględnienie różnorodnych głosów, opinii i pomysłów, i przyczyniło się do przygotowania dokumentu w sposób kompleksowy odpowiadającego na potrzeby mieszkańców Gminy Trzebnica.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030 jest dobrze przygotowanym planem działań w sferze społecznej, którego wdrożenie faktycznie rozwiąże najistotniejsze problemy społeczne Gminy Trzebnica.

Aneksy

Aneks 1. Wzór narzędzia badawczego

ANKIETA

Szanowni Mieszkańcy Gminy Trzebnica,

Zapraszamy do wypełnienia ankiety, która jest **anonimowa i dobrowolna**. Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat warunków życia w gminie oraz opinii dotyczących najważniejszych problemów społecznych, określenie potrzeb i wyznaczenie kierunków działań samorządu Gminy Trzebnica w sferze społecznej. Zebrane informacje posłużą wyłącznie sporządzeniu zbiorczych zestawień i zostaną wykorzystane do opracowania GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY TRZEBNICA NA LATA 2018-2028.

Jesteśmy ciekawi Państwa opinii i ocen!
Z góry dziękujemy za wypełnienie ankiety.
Zespół opracowujący Strategię

1. Czy zna Pan/Pani działające na terenie gminy Trzebnica instytucje zajmujące się sprawami społecznymi i rozwiązywaniem problemów społecznych? proszę zaznaczyć „X” we właściwych miejscach w tabeli

Nazwa instytucji/podmiotu	TAK	NIE
Ośrodek Pomocy Społecznej		
Gminne Centrum Medyczne TRZEBNICA-ZDRÓJ		
Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Trzebnicy		
Jednostki oświatowe (szkoły, przedszkola itp.)		
Straż Miejska		
Policja		
Organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje, kluby itp.)		
Parafie i zespoły charytatywne (np. Caritas)		
Inne		

2. Które z problemów społecznych dotyczą mieszkańców Gminy Trzebnica? proszę zaznaczyć „X” przy maksymalnie 3 najważniejszych problemach

- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Bezdomność
- Niepełnosprawność
- Długotrwałe lub ciężkie choroby
- Przemoc w rodzinie
- Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- Bezradność rodzin w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego
- Uzależnienia (alkoholizm, narkomania, inne uzależnienia)
- Zdarzenia losowe, sytuacje kryzysowe

3. Jakie są Pana/Pani zdaniem główne przyczyny występowania ubóstwa wśród mieszkańców Gminy Trzebnica? proszę zaznaczyć „X” przy maksymalnie 3 najważniejszych przyczynach

- Bezrobocie
- Dziedziczenie ubóstwa
- Rozpad rodziny
- Uzależnienia (alkoholizm, narkomania, inne uzależnienia)
- Niepełnosprawność
- Długotrwałe lub ciężkie choroby
- Niedostosowanie społeczne
- Zdarzenia losowe, sytuacje kryzysowe

4. Czy wie Pan/Pani jaki zakres usług i świadczeń oferuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy? proszę zaznaczyć „X”

- Tak
- Nie

5. Czy korzystał Pan/Pani kiedykolwiek z usług Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy? proszę zaznaczyć „X”

- Tak
- Nie => proszę przejść do pytania 8

6. Czy jest Pan/Pani zadowolony(a) z usług Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy? proszę zaznaczyć „X”

- Tak => proszę przejść do pytania 8
- Nie

7. Jakie są powody Pana/Pani niezadowolenia z usług Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebnicy? proszę zaznaczyć „X” przy maksymalnie 3 najważniejszych powodach

- Niewystarczające wsparcie finansowe
- Niewystarczające wsparcie rzeczowe
- Niewystarczające wsparcie ze strony pracowników
- Brak odpowiednich form wsparcia
- Brak kompetencji pracowników
- Niezrozumiałe zasady udzielania pomocy
- Inne, jakie? *proszę napisać*

.....
.....

8. Jakiego wsparcia Pana/Pani zdaniem najbardziej potrzebują osoby starsze, samotne, niepełnosprawne? proszę zaznaczyć „X” przy maksymalnie 3 najważniejszych rodzajach wsparcia

- Wsparcie finansowe (środki pieniężne)
- Wsparcie rzeczowe (żywność, art. chemiczne, opał itp.)
- Utworzenia placówki wsparcia dziennego na terenie gminy (np. warsztat terapii zajęciowej, środowiskowy dom samopomocy)
- Dofinansowanie zakupu leków
- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

- Dofinansowanie opłat w placówce całodobowego pobytu (dom pomocy społecznej)
- Pomoc w załatwieniu spraw urzędowych

9. Jakiego wsparcia Pana/Pani zdaniem najbardziej potrzebują rodziny z dziećmi? proszę zaznaczyć X przy maksymalnie 3 najważniejszych rodzajach wsparcia

- Wsparcie finansowe (środki pieniężne)
- Wsparcie rzeczowe (żywność, art. chemiczne, opał itp.)
- Dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach
- Organizowanie bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych (np. w postaci świetlic środowiskowych) i imprez okolicznościowych (np. Dzień Dziecka, Mikołajki)
- Organizowanie bezpłatnych półkolonii w czasie ferii i wakacji
- Organizowanie wyjazdów wakacyjnych

10. Czy w Pana/Pani rodzinie wydatki na leki (zlecone na stałe) stanowią obciążenie budżetu? proszę zaznaczyć „X”

- Tak
- Nie => proszę przejść do pytania 12

11. Jaka kwota jest miesięcznie wydatkowana na zakup stałych, zleconych przez lekarza (pierwszego kontaktu lub/i specjalistę) leków? proszę napisać

.....

12. Czy korzysta Pan/Pani (i/lub Pana/Pani rodzina) z usług Gminnego Centrum Medycznego TRZEBNICA-ZDRÓJ? proszę zaznaczyć X

- Tak
- Nie => proszę przejść do pytania 15

13. Czy jest Pan/Pani zadowolony(a) z usług Gminnego Centrum Medycznego TRZEBNICA-ZDRÓJ proszę zaznaczyć „X”

- Tak => proszę przejść do pytania 15
- Nie

14. Jakie są powody Pana/Pani niezadowolenia z usług Gminnego Centrum Medycznego TRZEBNICA-ZDRÓJ? proszę zaznaczyć „X” przy maksymalnie 3 najważniejszych powodach

- Nieuprzejmi lekarze i pielęgniarki
- Zbyt długi czas oczekiwania na wizytę lekarską
- Kolejki przed gabinetami lekarskimi
- Niekompetentny personel (lekarze, pielęgniarki, położne)
- Trudny dostęp do lekarzy specjalistów
- Łapówkarstwo
- Brak specjalistycznego wyposażenia
- Zła baza lokalowa
- Zbyt krótki czas otwarcia przychodni (w tym zamknięcie w soboty)

15. Jak ocenia Pan/Pani ofertę opiekuńczo-edukacyjną i jakość kształcenia w publicznych placówkach opiekuńczych i edukacyjnych na terenie Gminy Trzebnica?
proszę zaznaczyć „X” w tabeli

	bardzo dobra	dobra	zła	bardzo zła	nie mam zdania
Grupa żłobkowa w przedszkolu					
Przedszkola					
Szkoły podstawowe					

16. Czy ma Pan/Pani dzieci w wieku 0-3 lata? *proszę zaznaczyć „X”*

- Tak
 Nie => proszę przejść do pytania 20

17. Czy korzysta Pan/Pani z usług opieki nad dzieckiem w wieku 0-3 lata? *proszę zaznaczyć „X”*

- Tak
 Nie => proszę przejść do pytania 19

18. Z jakich usług opieki nad dzieckiem w wieku 0-3 lata Pan/Pani korzysta? *proszę zaznaczyć „X”*

- Grupa żłobkowa w przedszkolu samorządowym w Trzebnicy
 Grupa żłobkowa w przedszkolu prywatnym na terenie Gminy Trzebnica
 Żłobek poza terenem Gminy Trzebnica
 Dzienny opiekun
 Opiekunka do dziecka (niania)

19. Jakie oprócz utworzenia samorządowego żłobka w Trzebnicy (termin oddania jesień 2018) dodatkowe działania Pana/Pani zdaniem powinna podejmować Gmina Trzebnica w zakresie opieki

nad dzieckiem do lat 3? *proszę zaznaczyć X przy wszystkich właściwych odpowiedziach*

- Informowanie o możliwości korzystania z samorządowego żłobka w Trzebnicy
 Wspieranie tworzenia żłobków niepublicznych na terenie Gminy
 Rozwijanie instytucji dziennego opiekuna

20. Czy ma Pan/Pani dzieci uczęszczające do publicznych przedszkoli lub szkół na terenie Gminy Trzebnica? *proszę zaznaczyć „X” przy wszystkich właściwych odpowiedziach*

- Tak, do przedszkola
 Tak, do szkoły podstawowej
 Nie => proszę przejść do pytania 23

21. Czy jest Pan/Pani zadowolony(a) z usług placówek opiekuńczych i edukacyjnych na terenie Gminy Trzebnica? *proszę zaznaczyć X*

- Tak => proszę przejść do pytania 23
 Nie

22. Jakie są powody Pana/Pani niezadowolenia z usług publicznych placówek opiekuńczych i edukacyjnych? *proszę zaznaczyć X przy maksymalnie 3 najważniejszych powodach*

- Zła baza lokalowa i wyposażenie klas (sal)
 Lekcje na dwie zmiany
 Zbyt mała liczba opiekunów w przedszkolach /na świetlicach
 Brak dobrej opieki świetlicowej
 Problemy z korzystaniem z wyżywienia (wyżywienie całonienne/obiady)

- Zła organizacja dowozu do szkół
- Niski poziom kształcenia
- Brak interesujących zajęć dodatkowych / pozalekcyjnych
- Złe zarządzanie placówką
- Wysokie koszty

23. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Trzebnica jest: proszę zaznaczyć X przy właściwej odpowiedzi

- Zbyt mała
- Wystarczająca
- Za duża
- Nie mam zdania

**24. Czy zetknęli się Państwo na terenie gminy.....
proszę zaznaczyć X przy właściwych odpowiedziach w tabeli**

	tak	nie
Ze sprzedażą papierosów nieletnim		
Ze sprzedażą piwa nieletnim		
Ze sprzedażą innego alkoholu nieletnim		
Ze sprzedażą narkotyków		
Ze sprzedażą dopalaczy		

25. Czy zna Pan/Pani instytucje na terenie Gminy Trzebnica, które pomagają osobom uzależnionym i dotkniętym przemocą domową?

- Tak
- Nie

26. Jakie Pana/Pani zdaniem działania profilaktyczne najskuteczniej zapobiegają zachowaniom ryzykownym dzieci i młodzieży?

proszę zaznaczyć „X” przy maksymalnie 3 najważniejszych działaniach

- Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne
- Zakładanie świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci, prowadzonych przez specjalistów
- Realizacja szkolnych programów profilaktycznych
- Organizacja gminnych akcji promujących zdrowy styl życia
- Otwarte spotkania szkoleniowe skierowane do rodziców

**27. Jak ocenia Pana/Pani poziom bezpieczeństwa na terenie Gminy Trzebnica?
proszę zaznaczyć „X” przy właściwej odpowiedzi**

- Jest bezpiecznie
- Jest normalnie
- Jest niebezpiecznie
- Nie mam zdania

**28. Czy zauważa Pan/Pani działania kontrolno-porządkowe (patrole, kontrole, działania ratownicze, pomocowe) służb porządkowych na terenie Gminy Trzebnica?
proszę zaznaczyć „X” przy wszystkich właściwych odpowiedziach**

- Tak, Straży Miejskiej
- Tak, Policji

- Tak, Straży Pożarnej
- Tak, prywatnych podmiotów ochrony osób i mienia
- Nie zauważam działań żadnych z wymienionych wyżej podmiotów

29. Czy uważa Pan/Pani, że liczba patroli Straży Miejskiej jest wystarczająca? proszę zaznaczyć „X”

- Tak
- Nie

30. Czy uważa Pan/Pani, że liczba patroli Policji jest wystarczająca? proszę zaznaczyć „X”

- Tak
- Nie

31. Czy korzysta Pan/Pani (i Pana/Pani rodzina) z zajęć oferowanych przez Gminne Centrum Kultury i Sportu w Trzebnicy?

proszę zaznaczyć „X” przy wszystkich właściwych odpowiedziach

- Tak, z zajęć dla dorosłych
- Tak, z zajęć dla dzieci
- Nie

32. Dlaczego nie korzysta Pan/Pani (i/lub Pana/Pani rodzina) z oferty Gminnego Centrum Kultury i sportu w Trzebnicy? proszę zaznaczyć „X” przy wszystkich właściwych odpowiedziach

- Nie jestem w ogóle zainteresowany(a) korzystaniem z oferty Centrum Kultury
- Brak ciekawej oferty
- Brak informacji o ofercie Centrum Kultury
- Brak środków finansowych
- Brak możliwości dojazdu
- Nie odpowiadają mi godziny zajęć

33. W jakich wydarzeniach kulturalnych chciałby/chciałaby Pan/Pani uczestniczyć?

proszę zaznaczyć „X” przy wszystkich właściwych odpowiedziach

- Koncerty gwiazd muzyki popularnej
- Koncerty muzyki klasycznej
- Występy kabaretów
- Spektakle teatralne
- Kino Polonia – Pokazy filmów
- Inne
- Nie jestem zainteresowany uczestnictwem w wydarzeniach kulturalnych

34. Czy korzysta Pan/Pani (i/lub Pana/Pani rodzina) z bibliotek na terenie Gminy Trzebnica?

proszę zaznaczyć „X”

- Tak
- Nie

35. Czy infrastruktura sportowo-rekreacyjna na terenie gminy jest wystarczająca?

proszę zaznaczyć „X”

- Tak
- Nie

36. Czy uważa Pan/Pani, że oferta zajęć sportowo-rekreacyjnych na terenie gminy jest wystarczająca? proszę zaznaczyć „X”

- Tak

Nie

37. Czy zna Pan/Pani organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje, kluby sportowe) prowadzące działalność na terenie Gminy Trzebnica? *proszę zaznaczyć „X”*

Tak

Nie

38. Czy korzysta Pan/Pani (i/lub Pana/Pani rodzina) z zajęć edukacyjnych, sportowych i kulturalnych oferowanych na terenie Gminy Trzebnica przez organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje, kluby sportowe) lub firmy prywatne?

proszę zaznaczyć X przy wszystkich właściwych odpowiedziach

Tak, z zajęć edukacyjnych i kulturalnych dla dorosłych

Tak, z zajęć sportowych dla dorosłych

Tak, z zajęć edukacyjnych i kulturalnych dla dzieci

Tak, z zajęć sportowych dla dzieci

Nie

39. Czy korzysta Pan/Pani z następujących źródeł informacji o instytucjach i wydarzeniach w Gminie Trzebnica? *proszę zaznaczyć X przy wszystkich właściwych odpowiedziach*

strona internetowa Gminy Trzebnica: www.trzebnica.pl

strona internetowa informacji publicznej Gminy Trzebnica: www.bip.trzebnica.pl

lokalna gazeta „Panorama trzebnicka”

portal społecznościowy: www.facebook.com/trzebnica

strona internetowa GCKiS: www.gckis.trzebnica.pl

strony internetowe szkół, przedszkoli

tablice informacyjne rozmieszczone na terenie gminy

Spis rysunków i tabel

Spis rysunków

Rysunek 2.1. Gmina Trzebnica	17
Rysunek 2.2. Odsetek mieszkańców Gminy Trzebnica objętych wsparciem pomocy społecznej	51
Rysunek 2.3 Powody przyznania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy wg danych na 30-06-2019 r.	51
Rysunek 2.4. Wydatki z dotacji budżetu państwa na fundusz alimentacyjny i świadczenia rodzinne w 2018 roku	62
Rysunek 2.5. Udział rodzin z w podziale na rodzaje tytułów prawnych do lokali mieszkalnych w dodatkach mieszkaniowych w 2018 roku	65
Rysunek 2.6. Respondenci według wykształcenia.....	80
Rysunek 2.7 Respondenci według stanu cywilnego.....	81
Rysunek 2.8. Respondenci według liczby dzieci na utrzymaniu.....	81
Rysunek 2.9. Respondenci według liczby pokoi w mieszkaniu.....	82
Rysunek 2.10. Respondenci według liczby osób w gospodarstwie.....	82
Rysunek 2.11. Ocena Gminy Trzebnica jako miejsca do życia w skali.....	83
Rysunek 2.12 Atuty Gminy Trzebnica.....	83
Rysunek 2.13. Odpowiedź respondentów na pytanie.....	84
Rysunek 2.14. Odpowiedź respondentów na pytanie.....	84
Rysunek 2.15. Ocena sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych respondentów.....	85
Rysunek 2.16. Odpowiedzi respondentów na pytanie.....	86
Rysunek 2.17. Ocena wybranych determinant jakości życia w Gminie Trzebnica	87
Rysunek 2.18. Deficyty w infrastrukturze społecznej w Gminie Trzebnica	88
Rysunek 2.19. Największe problemy Gminy Trzebnica według respondentów.....	88
Rysunek 2.20. Odpowiedzi respondentów na pytanie.....	89
Rysunek 2.21. Odpowiedzi respondentów na pytanie.....	89
Rysunek 2.22. Priorytety działania władz Gminy Trzebnica w obszarze polityki społecznej w opinii respondentów	90

Spis tabel

Tabela 2.1 Ruch naturalny ludności w Gminie Trzebnica w latach 2007-2017	20
Tabela 2.2 Przyrost naturalny na 1000 ludności.....	20
Tabela 2.3. Migracje w Gminie Trzebnica	21
Tabela 2.4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku ludności ogółem w Gminie Trzebnica	21
Tabela 2.5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku ludności ogółem w 2017 roku	22
Tabela 2.6. Ludność Gminy Trzebnica wg miejscowości w latach 2007-2017.....	23
Tabela 2.7 Prognoza udziału ludności w 2030 roku.....	24
Tabela 2.8. Podmioty gospodarcze w Gminie Trzebnica wg sektorów własnościowych wg rejestru REGON	25
Tabela 2.9 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Trzebnica	27
Tabela 2.10 Bezrobotni zarejestrowani w PUP Trzebnica	27
Tabela 2.11 Zasoby mieszkaniowe w latach 2007-2017.....	28
Tabela 2.12 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2007-2017	29
Tabela 2.13 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (2007-2017).....	29
Tabela 2.14 Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców (2007-2017)	29
Tabela 2.15 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w Gminie Trzebnica	31
Tabela 2.16 Żłobki i Kluby dziecięce na terenie Gminy Trzebnica	32
Tabela 2.17. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli stan na (30 września).....	32
Tabela 2.18. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół w Gminie Trzebnica stan na 30 września	33
Tabela 2.19. Liczba uczniów, dzieci i oddziałów w gminnych placówkach oświatowych (stan marzec 2019)	34
Tabela 2.20. Cykliczne imprezy kulturalne organizowane przez Gminne Centrum Kultury w Trzebnicy	38
Tabela 2.21. Kluby sportowe działające na terenie Gminy Trzebnica	41
Tabela 2.22 Cykliczne imprezy sportowe organizowane w Gminie Trzebnica	42
Tabela 2.23 Przystępstwa stwierdzone przez Policję w powiecie trzebnickim	43
Tabela 2.24. Zdarzenia kryminalne na terenie Gminy Trzebnica.....	43
Tabela 2.25. Organizacje pozarządowe zarejestrowane w GUS na terenie Gminy Trzebnica	44
Tabela 2.26. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Trzebnica.....	50
Tabela 2.27. Główne świadczenia z pomocy społecznej.....	52
Tabela 2.28 Rodzaj zadań na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych, niesamodzielnych oraz w podeszłym wieku w roku 2018.....	58
Tabela 2.29. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej.....	59
Tabela 2.30. Liczba świadczeń rodzinnych w latach 2010 – 2018	62
Tabela 2.31 Działania informacyjne i edukacyjne realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki	68
Tabela 2.32 Działalność Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień	70
Tabela 2.33 Działania z zakresu sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2018 r. .	76
Tabela 2.34. Respondenci wg cech społeczno-demograficznych.....	79
Tabela 2.35 Respondenci według wieku.....	80
Tabela 2.36. Respondenci wg źródła utrzymania	84
Tabela 2.37 Analiza SWOT do Strategii Gminy Trzebnica na lata 2020-2030.....	93

Tabela 3.1 Cele strategiczne, operacyjne oraz zadania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebnica na lata 2020-2030	96
Tabela 3.2 Zadania, realizatorzy i wskaźniki realizacji zadań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	98

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 1507 ze zm.). Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej. Realizacja strategii pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zarazem materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych działań pomocowych w strategii będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.